

Stockholms folkskoledirektion och i samband därmed stående institutioner.

Folkskoledirektionen.

Brunkebergstorg 13, 2 tr., C. (postgiro-konto nr 1631); t. »folkskoledirektionen»; sessionstid: en eller flera onsdagar i varje månad under lästerminerna kl. 15,15.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Genom k. stadgan den 27 sept. 1861 ang. folkundervisningen i Stockholms stad inrättades en för hela staden gemensam överstyrelse för stadens folkskolor, vars ställning och sammansättning m. m. sedermera vid flera tillfällen i olika avseenden förändrats. Genom k. mts beslut den 13 mars 1914 erhöll överstyrelsen för Stockholms stads folkskolor benämningen *Stockholms folkskoledirektion*.

Enligt lag angående folkskoleväsendet i Stockholm utgör folk- och fortsättningsskoleväsendet i Stockholm en för hela staden gemensam kommunal angelägenhet, som i huvudsak skall handhavas av Stockholms folkskoledirektion. Det regleras närmare av en särskild stadga angående folkundervisningen i Stockholm.

Enligt lagen den 14 februari 1920 om ändring av § 3 i lagen den 15 maj 1903 angående folkskoleväsendet i Stockholm skall folkskoledirektionen utgöras, efter stadsfullmäktiges beprövande, av minst nio, högst tjuguen ledamöter. I anledning härav beslöt stadsfullmäktige den 15 mars 1920 och 9 mars 1925 att direktionen skall utgöras av femton ledamöter. Av dessa utses en av Stockholms domkapitel, en, tillika ordförande, av stadskollegiet bland borgarråden samt återstående tretton ledamöter av stadsfullmäktige. Ledamot i direktionen väljes för en tid av två år och kan återväljas. Domkapitlet och stadsfullmäktige kunna ock utse suppleanter till det antal, som anses erforderligt (endast domkapitlet har hittills utsett sådan suppleant). Direktionen utser årligen inom sig en vice ordförande. Enligt kungl. stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm äger folkskollärarpersonalen i Stockholm utse två representanter att närvara vid direktionens

sammanträden med rättighet att, utom beträffande vissa i stadgan angivna ärenden, deltaga i överläggningarna, men ej i besluten, och att få till protokollet antecknad avvikande mening. Dessa representanter jämte två suppleanter för dem väljas för två år av folkskollärarkårens ombudsårsamling (se sid. 313) bland inom staden anställda lärare, som ej äro ledamöter av direktionen.

Folkskoledirektionen åligger, enligt den av k. m:ten den 31 jan. 1941 fastställda instruktionen, att handhava huvudstadens folkskoleväsen i överensstämmelse med gällande författningar ävensom övriga undervisningsväsendet rörande angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt direktionen överlämnas.

I överensstämmelse med fortsättningsskolestadgans föreskrifter och stadsfullmäktiges beslut den 1 mars 1920 fungerar folkskoledirektionen som styrelse för de obligatoriska fortsättnings- och ersättningsskolor, som inrättats i Stockholm fr. o. m. höstterminen 1920 (se sid. 312). Enligt § 50 av k. stadgan för fortsättningsskolan den 16 sept. 1918 äga fortsättningsskolans lärare likaledes utse en representant, jämte suppleant för denne, att närvara vid direktionens sammanträden med samma befogenhet vid behandling av ärenden rörande fortsättningsskolan som folkskollärarpersonalens representanter i fråga om folkskolärenden.

På framställning av folkskoledirektionen har k. m:ten den 23 dec. 1939 - jämlikt k. kung. den 9 okt. 1914 ang. inspektion av folkskoleväsendet i stad, som ej deltagar i landsting — medgivit Stockholms stad fortsatt befrielse tills vidare intill utgången av år 1949 från inspektion av sitt folkskoleväsen genom statens folkskolinspektör, dock skall denna befrielse icke gälla granskningen och vitsordandet av folkskoledirektionens ansökningar om statsbidrag.

Folkskoledirektionen utgör styrelse för skolan för bildbara sinnesslöa barn (se sid. 337). Tidigare utövade folkskoledirektionen även ledningen av de kommunala mellanskolorna och högre folkskolorna. Sedan nya stadgor för dessa skolor utkommit den 2 juni 1933 och den 7 juni 1934, utgöra dessa skolor självständiga undervisningsanstalter under egna styrelser,

FD

vilka utses av folkskoledirektionen. Folkskoledirektionen handhar emellertid vissa uppgifter sammanhängande med den ekonomiska förvaltningen vid dessa skolor liksom vid de under år 1939 upprättade kommunala flickskolorna.

Vidare handhar folkskoledirektionen de förvaltningsuppgifter, som sammanhånga med stadens alliganden i avseende å de allmänna läroverken och det tekniska läroverket i Stockholm (jfr sid. 389, 392). Slutligen handlägger direktionen frågor angående förvaltningen av Stockholms borgarskolas (jfr sid. 393) och Navigations skolans byggnader.

Folkskoledirektionen äger att å särskilda inom densamma utsedda nämnder, envar bestående av minst fem personer, överlämna att å dess vägnar fatta beslut i vissa ärenden. På grund härav har direktionen utsett dels en ekonominämnd, dels en skolhusnämnd. Ekonominämnden äger besluta angående tillämpning av gällande lönereglementen i vissa fall, vissa tjänstledighetsfrågor, upplåtelse av skolkokaler, barnbespisningen, upphandlingar samt vissa andra ärenden av ekonomisk natur. I övrigt förbereder nämnden ekonomiska ärenden samt frågor ang. vissa tjänsteställningar, vilka skola prövas av folkskoledirektionen. Skolhusnämnden äger besluta om utförande av underhållsarbeten å skolhus och skolkård samt om åtgärder för verkställande av beslutade byggnadsarbeten, varjämte nämnden förbereder sådana skolhusärenden, som skola prövas av folkskoledirektionen.

Vidare har direktionen inom sig utsett sju delegerade för undervisningsärenden med uppgift att förbereda vissa tjänstefrågor och frågor av pedagogisk natur. Åt delegerade har även uppdragits att tills vidare handhåva enligt § 19 mom. 9 av folkskolestadgan direktionen eljest tillkommande alliganden med avseende å upprättande av förslag till tillsättande av ordinarie lärartjänster, ävensom frågor om befrielse från fortsättningsskoleplikt. Direktionen utser årligen inom sig betygsskommittéer med uppgift att jämte direktionens ordförande i vissa fall besluta rörande tjänstgöringsbetyg åt lärarpersonal.

I varje territoriell kyrkoförsamling i Stockholm skall finnas ett skolråd. Ledamöter och suppleanter i skolråden väljas i enlighet med lagen om församlingsstyrelse den 6 juni 1930 för en tidsperiod av fyra år av församlingens kyrkofullmäktige. Ledamöter utses till ett antal av lägst fem och högst elva och suppleanter till det antal, som finnes lämpligt. Skolrådet väljer inom sig ordförande och vice ordförande, dock kan kyrkoherden i församlingen, ändock att han icke är ledamot, utses till ordförande. Rörande de olika skolrådets sammansättning se under församlingarnas folkskolor (sid. 317 ff.).

Församlingens skolråd har enligt stadgan angående folkundervisningen i Stockholm till uppgift att genom framställningar till direktionen

m. m. söka främja folkskoleväsendets utveckling såväl inom staden i dess helhet som särskilt inom församlingen. Skolrådet avgiver utlåtande vid tillsättande av överlärbefattningar, utfördar, i vissa fall, efter vederbörande överläres hörande, tjänstgöringsbetyg åt lärare samt skall av folkskoledirektionen höras i fråga om ny- eller ombyggnad av skolhus i församlingen m. m. Därjämte tager skolrådet, resp. skolrådets ordförande, viss befattning med ingripande mot lärjungar, vilka försumma skolgången, ävensom med avgöranden rörande avgång från folkskolan jämlikt § 48 i folkskolestadgan.

Stadsfullmäktige hava ställt medel till folkskoledirektionens förfogande för beredande av studiestipendier åt i Stockholm mantalskrivna, mindre bemedlade ynglingar och flickor, och direktionen har — i enlighet med av stadsfullmäktige godkänt reglemente för Stockholms stads studiestipendier — tillsatt en särskild kommitté för uppgörande av förslag till tillsättande av ifrågavarande stipendier (se nedan). Stipendierna, som utdelas av folkskoledirektionen, äro avsedda att underlätta fortsatta studier för synnerligen begåvade ynglingar och flickor, som äro lärjungar vid offentlig läroanstalt eller hava för avsett att vid offentlig läroanstalt vinna inträde. Studiestipendierna kungöras till ansökan lediga i januari månad de år, för vilka anslag för ändamålet beviljats. Ansökning, åtföljd av erforderliga handlingar, skall därefter före februari månads utgång insändas till folkskoledirektionen. Stipendiets årsbelopp bestämmes särskilt för varje stipendiat. (Jfr sid. 409.)

Författningar m. m. Lag om församlingsstyrelse i Stockholm 6 juni 1930, med ändr. (se Kfh 1941: sid. 245). Lag ang. folkskoleväsendet i Stockholm 15 maj 1903, med ändr. (se Kfh 1941: sid. 265). K. stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm 22 juni 1923, med ändr. (se Kfh 1941: sid. 451). K. kung. 11 febr. 1938 med vissa best. ang. förflyttning av lärare vid folk- och småskolor (se Kfh 1941: sid. 951). K. stadgan för fortsättningsskolan 16 sept. 1918, med ändr. (se Kfh 1941: sid. 343). Instruktion för Stockholms folkskoledirektion 31 jan. 1941. Reglemente för Stockholms stads folkskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 22 aug. 1923, med ändr. Ordngsstadga för Stockholms folkskolor, fastställt av folkskoledirektionen 31 maj 1929. Reglemente för Stockholms fortsättningsskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 5 mars 1921. Reglemente för Stockholms stads studiestipendier, godkänt av SF 18 jan. 1926, med ändr.

Stat år 1941. Utgifter: driftbudgeten 27,078,320 kr. (därav att täckas med lånemedel 45,750 kr.), kapitalbudgeten (att täckas med lånemedel 5,647,000 kr.; dessutom inom linjen förda, år 1940 beviljade lånemedelsanslag 200,000 kr.); inkomster: driftbudgeten 12,762,225 kr. (därav statsbidrag 10,065,700 kr.).

Folkskoledirektionens ledamöter.*Ordförande*

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t.
 »stadshuset»; träffas i stadshuset alla var-
 dagar 11—12.

Vice ordförande.

Svensson, G. A., byggmästare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

- *Beyer, C. N. T., redaktör.
- Carlsson, Alfred, kansliråd, stadsfullm.
- *Ebe, E. W., organisationschef.
- Hansson, A. B. N., assistent, stadsfullm.
- Hedström, f. Nilsson, Birgit K., redaktör, stadsfullm.
- Josephsson, M. O., fil. lic.
- *Lundberg, K. V. J., rektor (utsedd av domkapitlet).
- Lövgren, J. B., lektor, stadsfullm.
- *Månsson, O. P., instruktör, stadsfullm.
- *Söderström, f. Hagberg, Vera M., fru, stadsfullm.
- Tomson, R. V., redaktör.
- *Wallin, H. E., kassör.
- *Wikberg, S., seminarielärare.

Suppleant

(utsedd av domkapitlet).

- *Arbin, E. W., kyrkoherde.

*Lärarpersonalens vid folkskolorna
representanter.*

Åkesson, Anna J., stadsfullm.; Gustafson, E. G. K.
Suppleanter: Mogard, E. W.; Friberg, A. M.
 Eleonora.

*Lärarkårens vid fortsättningssko-
lorna representant.*

Wennberg, E. B.

Suppleant: Ålander, A. H.

Kassaförvaltare.

Robach, E. C., ekonomidirektör.

Sekreterare.

Österberg, B. A. E. (se sid. 308).

**Folkskoledirektionens nämnder och
delegerade m. m.****Ekonominämnden.**

Carlsson, Alfred; Ebe, E. W.; Josephsson, M. O.;
 Larsson, Oscar E., ordf.; Lövgren, J. B.;
 Månsson, O. P.; Svensson, G. A., vice ordf.

Skolhusnämnden.

Hansson, A. B. N.; Larsson, Oscar E., ordf.;
 Svensson, G. A., vice ordf.; Tomson, R. V.;
 Wallin, H. E.

Delegerade för undervisningsärenden.

Beyer, C. N. T.; Hedström, f. Nilsson, Birgit K.;
 Larsson, Oscar E., ordf.; Lundberg, K. V.
 J.; Lövgren, J. B., vice ordf.; Söderström,
 f. Hagberg, Vera M.; Wikberg, S.

Betygskommittéer

(enl. folkskolestadgans § 10 mom. 1).

Larsson, Oscar E. (självskr.); Lundberg, K. V.
 J.; Lövgren, J. B.

**Kommitté för beredning av frågor ang.
utdelning av kommunala studiestipen-
dier.**

(Jfr sid. 306.)

Lövgren, J. B., lektor, stadsfullm., ordf.; Ham-
 berg, Astrid, rektor; Hansson, A. B. N., assi-
 stent, stadsfullm.; Jonzon, B. A. S., förste
 folkskolinspektör; Söderström, f. Hagberg,
 Vera M., fru, stadsfullm.

Sekreterare (690 kr.).

Bergholm, C. J., lektor.

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december fem
 revisorer jämte tre suppleanter för granskning
 av folkskoledirektionens, arkivnämndens, musei-
 nämndens, biblioteksnämndens, styrelsens för de
 kommunala flickskolorna, styrelsens för de kom-
 munal mellanskolorna, styrelsernas för de prak-
 tiska mellanskolorna och högre folkskolorna samt
 idrotts- och friluftstydelsens räkenskaper och
 förvaltning under nästföljande år.

Andersson, J. Eric, spårvägsman, ordf.
 Carström, A. E., spårvägsman.
 Holmblad, R. A., direktör.
 Odholm, C. G. A., jur. kand.
 Svedendahl, C. G. A., kontorist.

Suppleanter:

Hagström, f. Svensson, Anna M., fru.
 Jonsson, E. A., kontorist.
 Jävert, H. J. F., studiesekreterare.

FD

Folkskoledirektionens expedition.¹⁾

*Brunkebergstorg 13, 2 tr., C.; t. folk-skoledirektionen; expeditionstid: 10—12 samt 13—15 (lördagar och dag före helg-
dag 9,30—12, 12,30—14; 1 juni—24 aug.
9—13).*

Stat år 1941. Utgifter: driftbudgeten 398,250 kr.; inkomster: driftbudgeten 56,000 kr.

Ekonomidirektör (26)

(tillika föredragande i ekonomiärenden).

Robach, E. C.; träffas 14—15 (lördagar samt under juni—aug. 10—11).

*Sekreterare hos direktionen
(4,080 kr.).*

Österberg, B. A. E., rådman; träffas i regel 14,30—15,30 (lördagar 12,30—13).

Kamrerare (2 kl.) (20).

Johansson, F. V.

*Extra sekreterare vid expeditionen
(7,560 kr.).*

Göransson, B. T.

Förste kammarskrivare (17).

Lundeqvist, S. A.; Göransson, B. T., tjl. (se ovan), t.f. Nilsson, K.-E. B.

*Förste kontorsskrivare och kassör
(11).*

Barklund, Astrid M. E.; kassan hålles öppen 10—12 samt 13—15 (lördagar och dag före helgdag 9,30—12, 12,30—14, 1 juni—24 aug. 9—3)

Förste kontorsskrivare (11).

Wallander, Karin J. M.; Lenander, E. W. (Ella); Isberg, f. Magnusson, A. Torborg; Gehlin, Mäta A. J.; Svenson, Lilly H. P.; Ericsson, Göta O. N. M.

Två extra kontorsassistenter (3,720 kr.), tre kontorsskrivare (9), en e. o. kontorskrivare (IX), tre första kontorsbiträden (7), två e. o. första kontorsbiträden (VII), två extra första kontorsbiträden (3,480—2,880 kr.), ett kontorsbiträde (5), fyra e. o. kontorsbiträden (V), fyra e. o. skrivbiträden (IV), ett extra kontorsbiträde (2,400 kr.), en e. o. telefonist (IV).

Byggnadsintendent (23).

Ellner, E. A. V.; träffas å folkskoledirektionens lokal i regel måndagar, tisdagar och torsdagar 15—17 samt onsdagar 13—15.

¹⁾ För kontorsgöromål tjänstgöra vissa befattningshavare vid inspektionen över folkskolorna.

E. o. byggnadskontrollanter (XVII).

Hagrot, E. A.; Lindblad, S. Y. F.

E. o. städningsinspektör (XVII).

Lindgren, E. A. K.

Förste expeditionsvakt (8).

Ahlström, K. R. M.

En expeditionsvakt (6), en e. o. expeditionsvakt (VI).

Inspektionen över folkskolorna.

*Brunkebergstorg 13, 2 tr., C.; t. folk-skoledirektionen; expeditionstider:
se nedan.*

Vid ledningen och övervakandet av folkskolornas verksamhet biträdes direktionen av vissa tjänstemän.

Förste folkskolinspektören utövar närmast under direktionen den pedagogiska ledningen av och uppsikten över stadens folkskolor. Han skall vara närvarande vid direktionens sammanträden och äger att deltaga i överläggningarna, men icke i besluten. Vid sidan av förste folkskolinspektören finnas även två folkskolinspektörer, med uppgift för den ene att handlägga företrädesvis frågor av pedagogiskt administrativ natur angående folkskolorna och för den andre att handlägga frågor bl. a. angående fortsättningsskolorna ävensom frågor rörande anordningar för ungdomens yrkesval samt rörande enskilda skolor. Aktuarien biträder med skolstatistiska samt pedagogiska arbeten och utredningar m. m. Slöjdinspektören och slöjdinspektisen åligger att utöva tillsyn över undervisningen i slöjd och övervaka, att denna bedrivs enligt de grunder, direktionen fastställt. Inspektion över undervisningen i hushållsgöromål tillkommer skolköksinspektisen, som också biträder med ordnande av barnbespisningen. Gymnastikinspektörerna åligger att genom besök i skolorna taga noggrann kännedom om gymnastikundervisningens skötande i dessa samt lämna lärare och lärarinnor nödiga råd och upplysningar, att genom föredrag och demonstrationer inför lärarpersonalen befordra de gymnastiska övningarnas ändamålsenliga bedrivande samt att med uppmärksamhet följa de ordnade lekövningar, som vid skolorna förekomma m. m. Fr. o. m. år 1938 är inrättad en befattning såsom biblioteksskonsulent med uppgift att utöva närmaste ledningen av folkskolornas biblioteksväsen och inom folkskoledirektionen biträda vid beredning av biblioteksärenden.

Instruktioner m. m. K. kung. 9 okt. 1914 ang. inspektion av folkskoleväsendet i stad, som ej deltagar i landsting, med ändr. K. brev

ang. inspektionen av folkskoleväsendet i Stockholm 22 dec. 1939. Instruktioner 25 nov. 1910 för förste och [andre] folkskolinspektören samt 14 dec. 1903 för slöjdinspektören, slöjdinspektrisen och gymnastikinspektören. Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare samt inspektörer och inspektriser i vissa undervisningsgrenar vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr.

Stat år 1941. Utgifter: driftbudgeten 144,720 kr.

Förste folkskolinspektör (D).

Jonzon, B. A. S. (förordn. t. o. m. 30/6 1943); träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30 och onsdagar 10—11.

Folkskolinspektörer (24).

Stålfelt, P. E.; träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30 och onsdagar 10—11.

Steenberg, K. J. E., stadsfullm.; träffas måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11.

Aktuarie (19).

Ceder, C. T.

Slöjdinspektör

(11,268 kr. samt ett ålderstillägg å 720 kr. efter fem år).

Nilsson, G.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7—7,30, 60 72 89.

Slöjdinspektriss

(7,680 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Valentin, f. Kempendahl, Elsa C.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 6,30—7,30, 60 06 39.

Skolköksinspektriss

(7,680 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Enström, Ellen F.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7,30—8,15, 60 65 57.

Gymnastikinspektriss

(7,680 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Ekman, Elna; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30 samt onsdagar 10—11; dessutom i bostaden per telefon alla vardagar 7—7,30, 51 80 51.

Gymnastikinspektör (2.280 kr.).

Grubb, J. G., kapten; träffas i bostaden per telefon alla vardagar 11,15—12, 33 14 79.

Föreståndare för hjälpklasserna.

Claëson, Rut J. A.; träffas å hjälpklassernas expedition i Kungsholms folkskola, Mariebergsgatan 34, 1 tr. t. h., tisdagar och lördagar 8—9, torsdagar 14—15, t. 50 62 92; dessutom i bostaden per telefon måndagar 17—18, 25 22 94.

Bibliotekskonsulent.

Vakant, t.f. Larson, Ch. L. (se sid. 326); träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 14,30—15,30.

E. o. assistent (XII)

(vid barnbespisningen).

Ström, Signe E.

Skolornas läkarvård.

Överläkaren vid folkskolorna skall bl. a. hava den närmaste ledningen av och tillsynen över skolläkares och skolsköterskors arbete samt över skolornas sundhetsförhållanden och anordningar för barnens fysiska fostran. Han skall vidare under folkskoledirektionen ansvara för åtgärder vid inträffade fall av epidemiska sjukdomar, handlägga tjänsteärenden angående skolläkare och skolsköterskor samt förbereda ärenden rörande skolhälsovården för föredragning i folkskoledirektionen. Överläkaren tjänstgör dessutom såsom skolläkare inom ett skolläkardistrikt (se sid. 310).

För den allmänna hälsovården äro anställda skolläkare, som hava sin verksamhet förlagd till ett eller flera överlärdistrikter.

Skolläkaren har till huvudsakliga åligganden att undersöka alla nyinskrivna barn samt alla barn i fjärde klassen, att underkasta barn, vilka på grund av sitt hälsotillstånd böra stå under särskild uppsikt, ytterligare undersökning så ofta sådan erfordras, att hänvisa barn till specialläkare och polikliniker m. m., att besluta om barns befrielse helt eller delvis från skolarbetet, att utfärda intyg för särskild undervisning, att varje vårtermin verkställa frivillig undersökning av barn, som avgå från skolan, att hålla mottagningar i skolan för att undersöka till honom hänvisade barn och i lindrigare fall själv eller genom skolsköterska lämna erforderlig behandling, att i fall av behov anvisa hemmen nödig läkarhjälp för barnen, att föra s. k. hälsokort angående barnens hälsotillstånd och kroppsbeskaffenhet, att biträda med undersökning och urval av barn, som skola sändas till skollovskoloni, att vid fall av smittsam

FD

sjukdom i skolan vidtagna åtgärder till förekommande av smittans spridning, att ägna uppmärksamhet åt skolans hygieniska förhållanden samt att årligen avgiva redogörelse över sin verksamhet.

Dessutom finnas anställda specialläkare för undersökning av sjukdomar i öron, näsa och svalg, för ögonsjukdomar, för talrubbingar, för ortopediska sjukdomar, ävensom en konsulterande läkare för underlivssjukdomar hos flickorna. För undersökning av barn, som föreslås till intagning i hjälpklass, finnes en särskild psykiatrisk utbildad läkare, vilken jämväl skall övervaka den psykiska och fysiska vården av hjälpklassbarnen. För hörselsvagklasserna och friluftsklasserna äro likaledes läkare anställda. Slutligen finnas vid folkskolorna polikliniker för behandling av ögonsjukdomar, talrubbingar, sjukdomar i öron, näsa och svalg samt tjugufåttatandvårdspolikliniker (se nedan). I vissa skolor meddelas ljusbehandling för barn, som därav äro i behov.

Vidare äro anställda nitton skolsköterskor med uppgift att biträda skolläkarna, genom hembesök övervaka att skolläkarnas ordinationer följas, meddela behandling i enklare fall etc.

Instruktioner. I avvaktan på utfärdande av nya instruktioner gälla t. v. provisoriska bestämmelser ang. skolläkares åligganden, antagna av folkskoledirektionen 12 juni 1912, jämförda med bestämmelser antagna av folkskoledirektionen 27 nov. 1936, instruktion för hjälpklassläkaren, antagen av folkskoledirektionen 22 dec. 1932 samt instruktion för skolsköterska, antagen av folkskoledirektionen 14 febr. 1919.

Stat år 1941. Utgifter: driftbudgeten 205,600 kr. (Betr. tandvårdspolikliniker se sid. 311.)

De utgående arvoden till läkarna vid folkskolorna äro beräknade efter 1:40 kr. per barn och år.

Överläkare (27).

Lindsjö, D. M. (förordn. t. o. m. $\frac{31}{8}$ 1943), tjl., *tf.* Svedenius, C. G., stadsfullm., träffas å folkskoledirektionen måndagar och onsdagar 14,30—15,30 samt torsdagar 10—11; t. folkskoledirektionen».

Läkare vid folk- och fortsättnings-skolorna.

För allmän läkaryård.

(Läkarna ha vissa bestämda dagar s. k. veckomottagningar i skolorna.)

Ottander, C. O. C. (Kungsholms distr.).

Naglo, O. N. O. (St Görans distr.).

Lindsjö, D. M., tjl., *tf.* Bauer-Albrechtson, E. A. R. (Adolf Fredriks folkskola).

Gyllencreutz, Sara A. H. (Gustav Vasa folkskola och Matteus distr.).

Pettersson, H. T. (Klara folkskola samt fortsättnings- och ersättningsskolorna).

Bauer-Albrechtson, E. A. R. (Jakobs och Johannes folkskola).

Böttiger, G. E. A. (Engelbrekts distr.).

Gunther, J. G. A. (Hedvig Eleonora och Oscars distr. samt Storkyrkans folkskola).

Lind, T. H. B. (Katarina norra folkskola och Katarina södra distr.).

Hulting, C. G. (Eriksdals distr.).

Svedenius, C. G., stadsfullm. (Sofia distr.).

Nordenson, A. G. (Maria distr.).

Anzén, V. G. (Högalids distr.).

Ericsson, V. A. (Enskede, Skarpnäcks och Älsjö distr.).

Fredbärj, K. T. (Midsommarkransens distr.).

Engström, A. H. (Blommensbergs distr.).

Sylvan, H. O. K. (Alviks, Ångby och Bromma södra distr.).

För specialvård.

Grönblad, Ester E. (för ögonsjukdomar).

Björlin, O. S., stadsfullm. (Storkyrkans folkskola, Adolf Fredriks och Gustav Vasa, Matteus, Klara, Jakobs och Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars överlärdistr. samt fortsättningskolorna)

Hambraeus, C. M. (Katarina norra folkskola, Katarina södra, Eriksdals, Sofia, Maria, Enskede, Skarpnäcks och Älsjö överlärdistr. samt Katarina västra skola)

Ygberg, N. H. (Kungsholms, St Görans, Högalids, Midsommarkransens, Blommensbergs, Alviks, Ångby samt Bromma södra överlärdistr.)

Kågen, G. B. (för talrubbingar).

Asplund, E. G. (för ortopediska sjukdomar).

Söderbaum, H. Gunhild (för underlivssjukdomar hos flickorna).

Ramer, K. T. (för hjälpklasserna, observationsklasserna, ordblindklasserna och Katarina västra skola).

Hæggström, A. E. (för klasserna för hörselsvaga).

Kjellin, G. V. (för friluftsklasserna i Engelbrekts folkskola).

Fyra skolsköterskor (7), sju e. o. skolsköterskor (VII), åtta extra skolsköterskor (4,044—3,000 kr.).

Polikliniker för ögonsjukdomar vid Stockholms folkskolor.

För behandling av ögonsjukdomar hos barnen vid Stockholms folkskolor äro anordnade två polikliniker. Lokaler: Adolf Fredriks folkskola och Högalids folkskola.

Läkare (3,780 kr.).

Grönblad, Ester E.

Polikliniker för sjukdomar i öron, näsa och svalg vid Stockholms folkskolor.

För behandling av sjukdomar i öron, näsa och svalg hos barnen vid Stockholms folkskolor äro anordnade tre polikliniker. Lokaler: Johannes folkskola, Eriksdals folkskola och Kungsholms folkskola vid Mariebergsgatan.

Läkare (2,520 kr.).

Björlin, O. S., stadsfullm.; Hambræus, C. M.; Ygberg, N. H.

Polikliniker för talrubbningsfel vid Stockholms folkskolor.

För behandling av talrubbningsfel hos barnen vid Stockholms folkskolor äro anordnade två polikliniker för talrubbningsfel. Lokaler: Jakobs folkskola och Katarina norra folkskola.

Läkare (2,520 kr.).

Kågén, G. B.

Fyra lärarinnor för talrubbningsfel.

Folkskolornas tandvårdspolikliniker.

Vid Stockholms folkskolor är anordnad fullständig tandvård, vilken meddelas i vid flertalet folkskolor upprättade tandvårdspolikliniker. Barnen erhålla behandling under första skolåret och sedermera i mån av behov två gånger årligen. Vid tandvårdspoliklinikerna äro anställda dels tandläkare, dels tandsköterskor. Ledningen av verksamheten utövas av skolöverstandsläkaren.

Förutom i nedan nämnda folkskolor finnas polikliniker anordnade i Storkyrkoförsamlingen, Essingens, Enskedefältets, Olovslunds och Mälardalens folkskolor. Tjänstgöringen vid dessa skolor bestrides av tandläkare från övriga polikliniker å tider, som särskilt bestämmas.

Instruktion. Bestämmelser rörande Stockholms folkskolors tand[vårdspoli]kliniker, antagna av folkskoledirektionen 14 juni 1918.

Stat år 1941. Utgifter: driftbudgeten 459,640 kr.; därjämte ersättning till Eastmaninstitutet 23,000 kr.

Skolöverstandsläkare (26).

Strandberg, S. O.; expedition: Maria folkskola, Ringvägen 23, Sö.; t. 43 63 00; mottagnings-tid: tisdagar och fredagar 9—10.

Tandläkare finnas i följande folkskolor:

Klara folkskola.

Klara Södra Kyrkogata 13—15, C.; t. 10 65 18; kliniktid: 8—13,30.

Skoltandläkare (17).

Atler-Eskilson, Greta.

Kungsholms folkskola.

Mariebergsgatan 34, K.; t. 50 52 60; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Steenhoff-Noreen, Fanny H. L.

Fredhälls folkskola.

Fredhäll, K.; t. 53 24 38; kliniktid: 8—16.

E. o. skoltandläkare (XXI).

Rupertz, f. Widman, Else C.

S:t Görans folkskola.

Kristineberg, K.; t. 53 54 90; kliniktid: 8—16.

E. o. skoltandläkare (XXI).

Scharp, f. Fredriksson, Ester E.

Matteus folkskola.

Norrtullsgatan 18, Va.; t. 33 38 70; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Flodberg, Fanny.

Johannes folkskola.

Roslagsgatan 61, Va.; t. 33 47 40; kliniktid: 8—13,30.

Skoltandläkare (17).

Hahn, f. Thomasson, Gertrud M. A.

Engelbrekts folkskola.

Valhallavägen 76, Ö.; t. 10 73 95; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Lind-Neumüller, Emy M.

Hedvig Eleonora och Oscars folkskola.

Linnégatan 37, Ö.; t. 62 22 36; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Huss-Åkerström, Ingrid.

Katarina norra folkskola.

Tjärhovsgatan 15—17, Sö.; t. 40 88 11; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Norén, A. Emelie H.

Katarina södra folkskola.

Sofagatan 2, Sö.; t. 43 82 20; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Lundh-Samuelson, Asta.

Eriksdals folkskola.

Ringvägen 58, Sö.; t. 40 23 52; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Blomgren, f. Lagerborg, Willy.

Sofia folkskola.

Skånegatan 117, Sö.; t. 43 90 90; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Stilow, Dagmar E.

Maria folkskola.

Ringvägen 23, Sö.; t. 40 32 06; kliniktid: 8—16.

E. o. skoltandläkare (XXI).

Hansell, f. Lindenau-Nylander, Greta.

Högalids folkskola.

Folkskolegatan 11—13, Sö.; t. 43 65 98; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Westerståhl, f. Wadensten, Gullborg L.

Älvsjö folkskola.

Örby folkskola, Huddingevägen 425, Älvsjö 2; t. Örby 3 09; Långbrodals folkskola, Älvsjö 1; t. Älvsjö 11 50; kliniktid: 8—13,30.

Skoltandläkare (17).

Perman, S. A.

Midsommarkransens folkskola.

Midsommarkransens folkskola, Midsommarkransen; t. 45 10 95; kliniktid: 8—13,30.

Skoltandläkare (17).

Gejrot, f. Hellgren, Carola K.

Blommensbergs folkskola.

Blommensbergs folkskola, Blommensberg, Stockholm 9; t. 45 20 95; kliniktid: 8—16.

E. o. skoltandläkare (XXI).

Cornelius, f. Pettersson, Ruth I.

Enskede folkskola.

Stockholmsvägen 30, Enskede 1; t. 49 09 02; kliniktid: 8—16.

E. o. skoltandläkare (XXI).

Nordström, Gunhild S.

Skarpnåcks folkskola.

Skarpnäck, Enskede 2; kliniktid: 8—16.

E. o. skoltandläkare (XXI).

Boll, E. V.

Alviks folkskola.

Alviks folkskola, Traneberg; t. 25 73 76; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Löfgren, H. A.

Ängby folkskola.

Ängby folkskola, Ängby; t. Ängby (37) 14 27; kliniktid: 8—16.

E. o. skoltandläkare (XXI).

Bergström, f. Christiansson, Ruth E.

Bromma södra folkskola.

Ålstens folkskola, Nyängsvägen 72—80 (mittför Ålstensgatan, Ålsten; kliniktid: 8—16.

Skoltandläkare (21).

Lindström, f. Andersson, Astrid P.

En första tandsköterska (6), femton tandsköterskor (5), tre e. o. tandsköterskor (V), fyra e. o. tandsköterskor (IV).

Försättnings- och ersättningskolorna.

I enlighet med bestämmelserna i k. stadgan ang. försättningskolan den 16 sept. 1918, är lärjunge, som med fullständigt avgångsbetyg lämnat den egentliga folkskolan eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper, pliktig att inträda i försättningskola, såvida han icke erhåller därmed jämförlig undervisning. Huruvida annan undervisning skall medföra fullständig eller partiell befrielse från försättningskolan, avgöres av folkskoledirektionen i dess egenskap av försättningskolstyrelse i Stockholm. Enligt utbildad praxis är genomgående av folkskolans högre avdelning (se sid. 313) likvärdigt med fullgjord försättningskoleplikt. Skolpliktig skall deltaga i försättningskolans undervisning under för skol-

distriktet fastställt tid. Skolplikten upphör i varje fall, då den skolpliktige fyllt åderton år.

Fortsättningsskolans undervisning skall i Stockholm omfatta högst 440 undervisningstimmar, fördelade på två år med högst 33 veckor årligen och med 6 å 7 veckotimmar. Eleverna beviljas skolan en förmiddag i veckan. De få i regel själva välja den veckodag, som med hänsyn till arbetsanställningen är mest lämplig. Undervisningen i de särskilda skolavdelningarna är dels av yrkesbestämd karaktär och avsedd att ge förberedande yrkesutbildning åt sådana elever, som hava anställning i eller ämna ägna sig åt visst yrke, dels av allmän karaktär och inriktad på meddelandet av fortsatt allmänbildning. 1 överensstämmelse härmed är innevarande år skolorna fördelade på följande linjer: för gossar: fortsättningsskola för allmän utbildning; för flickor: fortsättningsskola för 1) husligt arbete, 2) sömnadsarbete.

För de lärjungar, som vid skolornas slut erhållit tillstånd att avgå från folkskolan, men som på grund av bristande fattningsförmåga eller av annan orsak ej kunnat inhämta hela folkskolekursen, hava upprättats obligatoriska ersättningsskolor enligt i fortsättningsskolestadgan givna föreskrifter. För ersättningsskolorna gälla i tillämpliga delar samma bestämmelser i fråga om skolplikt som för fortsättningsskolorna (se ovan).

Fortsättnings- och ersättningsskoleavdelningar voro tidigare anordnade i flertalet folkskolor och underställda resp. överlärare, men numera undervisas gossar från samtliga överlärardistrikt i Adolf Fredriks folkskola (Saltmätargatan 2) och flickor i Klara folkskola. Ledning och tillsyn över de sålunda centraliserade fortsättnings- och ersättningsskolorna handhaves av den ene av folkskolinspektörerna.

Antalet elever i fortsättnings- och ersättningsskolorna utgör vårterminen 1941 865, därav 546 gossar, fördelade på 25 avdelningar och 319 flickor, fördelade på 13 avdelningar.

Författningar. K. stadgan för fortsättningsskolan 16 sept. 1918, med ändr. (se Kfh 1941: sid. 343). Reglemente för Stockholms fortsättningsskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 5 mars 1921. K. kung. ang. avlöning åt lärare vid fortsättningsskolan samt statsbidrag till sådant avlöning 30 dec. 1932, med ändr. 2 juni 1933, 30 juni 1936, 19 nov. 1937 och 7 juni 1940 (se Kfh 1941: sid. 363).

Avlöningar. Lärare och lärarinnor vid fortsättnings- och ersättningsskolorna, tillsammans: 48,600 kr. Avlöningarna utgå för lärare med full tjänstgöring med avlöning såsom ord. folkskollärare resp. småskollärare och för timlärare i form av årsarvoden per veckotimme under 32 veckor med 180 kr. för arbetskunskap och allmänna ämnen samt 110 kr. för övningsämnen (förutom rörligt tillägg).

Församlingarnas folkskolor.

Hela staden utgör ett skoldistrikt. Varje territoriell församling utgör efter folkskolelediktationens bestämmande ett eller flera skolområden. Där särskilda förhållanden sådant förändrade, kunna två eller flera församlingar eller delar av närliggande församlingar förenas till ett skolområde. Dessutom finnas i Stockholms stad helt eller delvis (genom anslag å barnavårdsnämndens stat) bekostade folkskolor vid två av barnavårdsnämndens barnhem, barnhemmet Eolshäll och Sättra barnkoloni, vid sjukhusdirektionens barnsanatorium vid Hamra samt vid Stockholms stadsmissions barnhem vid Bortorp i Gryts och Hyltinge församlingar i Södermanlands län (jfr sid. 279).

Varje skolområde utgör ett överlärardistrikt.¹⁾ Överläraren har närmaste ansvaret för undervisningen vid folkskolan inom sitt distrikt. I de skolhus, där överläraren icke har sin huvudexpedition, äro för ordningens övervakande särskilda tillsyningslärare utsedda. Överläraren är alltid lärare vid folkskolorna och förordnas efter förslag av k. skolöverstyrelsen av direktionen för en tid av i regel högst fem år. Till överlärare kan även kvinnor förordnas. Ordinarie lärare antages av folkskolelediktationen. E. o. lärare antages av direktionen tills vidare under viss tid, som ej må överstiga ett läsår. Överläraren och de vid skolorna i hans distrikt tjänstgörande lärarna och lärarinnorna utgöra distriktets lärarkollegium, i vilket överläraren är ordförande. Varje lärarkollegium utser inom sig ett ombud för varje helt eller påbörjat tiotal av ledamöternas antal. Dessa ombud utgöra tillsammans lärarkårens ombuds församling, som minst en gång varje år på kallelse av direktionens ordförande sammanträder med direktionens och skolrådets ledamöter samt folkskolinspektörerna, övriga inspektörer och överlärarna för överläggning om frågor angående folkskoleväsendet.

Alla barn i åldern 7—14 år, vilka icke på annat sätt erhålla motsvarande undervisning, äro pliktiga att deltaga i folkskolans undervisning, varjämte barn över 14 år, vilka icke erhållit avgångsbetyg från folkskolans sjunde klass och som icke jämlikt § 48 i stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm erhållit tillstånd att lämna skolan, fortfarande äro skolpliktiga. Barn, som redan i 13-årsåldern erhållit avgångsbetyg från folkskola, hava därmed fullgjort sin folkskoleplikt.

Folkskolan i Stockholm omfattar sju obligatoriska årsklasser, av vilka de två lägsta tillhöra småskolestadiet. Såsom överbyggnad på dem finnes en folkskolans högre avdelning, omfattande en årsklass (»åttonde klass»). Denna se-

¹⁾ Fullständiga uppgifter rörande lärarpersonalen återfinnas i en av folkskolelediktationen årligen utgiven matrikel.

nare skolform är organiserad på en linje med undervisningen inriktad på allmänbildande ämnen och två elementära yrkesbetonade linjer, en teknisk linje (för gossar) samt en huslig linje (för flickor).

Den årliga undervisningstiden i folkskolan utgör 39 veckor. Den dagliga undervisningstiden omfattar i regel 4—6 undervisningstimmar å 45 minuter. Lärjungarna i varje klass fördelas i parallella avdelningar, vilka undervisas var för sig av särskilda därtill utsedda klasslärare eller klasslärarinnor. Lärjungantalet i varje avdelning bör i klasserna 1—2 av folkskolan ej överstiga trettio, i folkskolans övriga klasser icke uppgå till mer än fyrtio samt i folkskolans högre avdelning icke uppgå till mer än trettiofem. I årsklasserna 1—3 och i allmänhet även i årsklassen 4 av folkskolan bildas blandade avdelningar av gossar och flickor. I övrigt bildas särskilda goss- och särskilda flickavdelningar; dock må undantagsvis bildade avdelningar anordnas även i folkskolans högre klasser och i dess högre avdelning. Vid indelningen iakttages i övrigt, att avdelningslärare (avdelningslärarinna) i den utsträckning förhållandena medgiva behåller samma avdelning klass efter klass. Antalet undervisningsavdelningar vid Stockholms folkskolor uppgår vårtännen 1941 till inalles 1,122 med tillsammans 28,488 skolbarn.

Beträffande de högre folkskolorna se nedan, sid. 330, och beträffande fortsättnings- och ersättningsskolorna se ovan, sid. 312.

Hjälpklasser för psykiskt efterblivna barn inrättades år 1905. I dessa avdelningar undervisas företrädesvis barn, som varit i skolan minst två terminer utan att hava gjort några märkbara framsteg; undervisningen pågår fyra å fem timmar om dagen, och till lärare och lärarinnor utses sådana, som själva önska komma i fråga och kunna anses lämpliga. Hjälpklasser äro förlagda till Kungsholms, Johannes, Engelbrekts, Katarina norra, Sofia, Högalids, Enske, Örby, Blommensbergs, Mälarhöjdens, Alviks och Ångby folkskolor. För dessa hjälpklasser, som fr. o. m. år 1933 stå under särskild ledning av en för dem förordnad föreståndarinna (se sid. 309) tillämpas särskild undervisningsplan, avpassad för sju årsklasser, motsvarande folkskolan, och en fortsättningsklass, motsvarande folkskolans högre avdelning. Antalet barn i hjälpklass bör ej överstiga femton. För psykopatiska barn med normal intelligens äro försöksvis fr. o. m. läsåret 1933—1934 upprättade s. k. observationsklasser, under läsåret 1940—1941 till antalet tolv, förlagda till Kungsholms, Matteus, Johannes, Maria och Enske folkskolor.

Fr. o. m. läsåret 1933—1939 finnas inrättade specialklasser för barn med läs- och skrivsvårigheter, s. k. läsklasser, förlagda till Kungsholms, Johannes, Katarina södra och Eriksdals folkskolor.

Observations- och läsklasserna stå under ledning av föreståndarinnan för hjälpklasserna.

Beträffande skolan för bildbara sinnesslöa barn se sid. 337.

För barn, som på grund av sjuklighet eller lyte icke lämpligen kunna deltaga i folkskolans undervisning, anordnas genom direktionens försorg särskild undervisning, i regel omfattande en timme om dagen. Ett antal bröstklena skolbarn åtnjuta undervisning i för ändamålet särskilt upprättade friluftsavdelningar (f. n. vid Engelbrekts, Eriksdals, Högalids och Midsommarkransens folkskolor). För hörselsvaga barn finnas fem klasser, förlagda till Johannes folkskola.

Undervisning i kvinnlig slöjd meddelas i de tre lägsta klasserna å såväl gossar som flickor samt i de högre klasserna å flickor. Gossarna erhålla fr. o. m. fjärde klassen undervisning i olika slags gossslöjd, företrädesvis i trä-, metall- och pappslöjd samt i mindre utsträckning i bokbinderi.

Undervisning i hushållsgöromål meddelas å flickorna i folkskolans sjunde och åttonde klasser, i hjälpklassernas femte, sjätte och sjunde klasser, ävensom i hjälpklassernas fortsättningsklass. En del av gossarna i åttonde klassen åtnjuta undervisning i hushållsgöromål och delta endast i motsvarande mindre omfattning i slöjdundervisningen. Undervisningen meddelas i särskilda skolkök.

Undervisning i trädgårdsskötsel meddelas i skolträdgårdar, f. n. till antalet 17. I skolträdgårdarna meddelas åt elever, som det önska, teoretisk och praktisk undervisning under den varmaste årstiden. Därjämte tillhandahållas från trädgårdarna för skolornas behov krukväxter samt växter för teckningsundervisningen och för den naturvetenskapliga undervisningen.

I de flesta skolhusen finnas rymliga och väl inredda gymnastiksalar, i vilka barnen erhålla undervisning 1—3 gånger i veckan. Gymnastikskor och gymnastikleklädräcker tillhandahållas genom direktionens försorg å barn, som icke kunna anskaffa sådana. Övningarna ledas i allmänhet av vederbörande lärare och lärarinnor. Till hjälp vid gymnastikundervisningen äro emellertid anställda ett antal fackutbildade gymnastiklärarinnor. Förutom vanlig friskgymnastik anordnas i flertalet folkskolor s. k. hållningsgymnastik, avsedd för sådana barn, som äro behäftade med rygradsdeformiteter. Dessutom äro söjrt för anordnande av friluftsspel och idrottsövningar; materiel för lekarna anskaffas genom direktionens försorg, och lekplatser hava anordnats i skilda delar av staden (jfr även under idrotts- och friluftsstyrelsen, sid. 347). I de flesta av skolhusen äro inrättade skolbad; därjämte beredes ett stort antal barn tillfälle till sjöbad och simövningar i vissa av Stockholms stads badinrättningar och friluftsbad (se sid. 351). Dessutom äro fr. o. m. år 1922 i ett stort antal skolor under läsåret

anordnad obligatorisk simundervisning för elever företädesvis i folkskolans femte och sjätte klasser. Vid varje skola finnes en uppsättning skidor, avsedda för eleverna. Vid vissa skolor äro på stadens bekostnad skridskobanor anordnade, varjämte i viss utsträckning utnyttjas de allmänna skridskobanorna (jfr sid. 350, 411). Under den varmare årstiden förekomma utflykter och skolresor, dels i staden och dess omgivningar, dels, för vissa äldre årsklasser, till olika trakter av landet. (Beträffande sommarkolonier för barn se sid. 411.)

Med anslag av stadsfullmäktige anordnar folkskoledirektionen undervisning i instrumental-musik vid skolor, till vilka instrument, mestadels på enskild väg, blivit anskaffade. Musikkårer finnas f. n. vid 24 skolor.

I anslutning till den ordinarie skolundervisningen anordnas förevisningar av skolfilm, varjämte genom radioapparater tillgodogöras de för skolor anordnade radioföredragen.

Under åtskilliga år hava vidtagits särskilda åtgärder i syfte att vägleda från folkskolan avgående elever vid val av fortsatt, mer yrkesbestämd skolutbildning. Denna verksamhet har genom av stadsfullmäktige beviljat anslag kunnat utvidgas till att avse jämväl val av yrke. Verksamheten bedrivs i form av upplysningsföredrag och därtill anknyten enskild rådgivning, varjämte genom folkskoledirektionens försorg utarbetade broschyrer med råd och anvisningar rörande fortsatt skolutbildning och yrkesval utdelas till elever i avgångsklasserna samt i fortsättningsskolorna.

Vid samtliga skolor finnas lärarbibliotek. Biblioteken omfattade den 30 juni 1940 inalles 43,832 band. För lärarnas fortbildning hava med stadsfullmäktiges understöd (f. n. indraget), årligen anordnats föredrag och sammanhängande kurser.

Vid skolorna finnas lärjungebibliotek, vilkas sammanlagda bokantal den 30 juni 1940 uppgick till 132,810 band. Därjämte äro i klassavdelningarna anordnade mindre klassbibliotek. Till upprättande och underhåll av för eleverna avsedda skolbibliotek kan jämlikt k. kung. den 24 jan. 1930 statsbidrag erhållas. Genom anordnande under den mörkare årstiden (omkr. 1 okt.—1 april) av s. k. läsaftnar i skolorna har man i vissa skolor berett barnen tillfälle till mer ostörd läxläsning samt till läsning av lämplig ungdomslitteratur och annan bildande litteratur. Till underlättande av lärjungebibliotekens utnyttjande för undervisningen samt av läsaftnars anordnande äro numera i flertalet skolor större läsesalar inredda.

För elever i folkskolans högre avdelning och fortsättningsskolan anordnas föredrags- och musikaftnar, till vilka jämväl lärare och föräldrar inbjudas. Särskilda medel äro beviljade för anordnande i skolorna av föräldraaftnar med föredrag öfver frågor, som röra lärjungarnas fostran.

Bespisning av behövande skolbarn bekostas av staden och omfattar såväl frukost- som middagsbespisning. Enligt av stadsfullmäktige den 29 dec. 1915 fastställda bestämmelser tillkommer det folkskoledirektionen att anordna bespisningen och utöva ledningen av densamma i dess helhet. Avgörandet rörande vilka barn som äro i behov av skolbespisning tillkommer lokala kommittéer, en för varje överlärardistrikt, bestående av ordförande utsedd av folkskoledirektionen — för närvarande överläraren vid varje skola —, en medlem utsedd av skolrådet, företrädesvis bland skolbarnens målsmän, en medlem utsedd av fattigvårdsstyrelsen i församlingen, en medlem utsedd av den eller de arbetsstugestyrelser, som hava sin verksamhet inom överlärardistriktet, folkskolans överlärare samt en lärare eller lärarinna utsedd av skolans lärarkollegium. För lokalkommittéerna har av direktionen fastställts instruktion den 30 maj 1916. Antalet i bespisningen deltagande skolbarn utgjorde höstterminen 1940: i middagsbespisningen 8,003, varav 1,673 betalande, och i frukostbespisningen 1,003, varav 298 betalande. Fr. o. m. år 1925 har bespisningen utvidgats till att i viss utsträckning omfatta även behövande barn i fortsättningsskolorna.

Författningar. Reglemente för Stockholms folkskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 22 aug. 1923, med ändr. Ordningstadga för Stockholms folkskolor, fastställt av folkskoledirektionen 31 maj 1929. Instruktion för överlärare vid Stockholms folkskolor, fastställt av skolöverstyrelsen 22 juli 1930. Instruktioner för tillsyningslärare vid Stockholms folkskolor, fastställda av folkskoledirektionen 29 april 1932. Instruktion för föreståndaren för hjälpklasserna, fastställd av folkskoledirektionen 22 dec. 1932. K. m.its avlösningsreglemente för lärare vid folk- och småskolor 30 sept. 1937, med ändr. 17 juni 1938 samt 19 april, 21 juni och 19 aug. 1940 (se Kfh 1941: sid. 927). K. kung. 26 nov. 1937 med vissa bestämmelser i anledning av ny lönereglering för lärare vid folk- och småskolor. K. kung. 10 dec. 1937 med tilläggsbestämmelser till avlösningsreglementet 30 sept. 1937 för lärare vid folk- och småskolor, med ändr. 19 april 1940. K. kung. 15 juni 1939 med vissa bestämmelser ang. avlöning under budgetåret 1939/1940 åt lärare vid folk- och småskolor m. fl. K. kung. 21 juni 1940 med vissa bestämmelser ang. avlöning under budgetåret 1940/1941 åt lärare vid folk- och småskolor. K. kung. 15 juni 1939 ang. barntillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst. K. kung. 17 jan. 1941 ang. kristillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst m. fl. under år 1941. K. kung. 16 febr. 1940 med bestämmelser om avlöning åt vissa lärare i statens och kommuns tjänst under tjänstledighet för fullgörande av uppdrag såsom förläggningsschef m. m. vid utrymning av skolor i anledning av krig eller krigsfara. K. kung. 21 juni 1940 ang. inskränkt rätt för be-

FD

fattningshavare, inkallad till militär tjänstgöring, att åtnjuta semester eller ferier. K. kung. 2 juli 1940 ang. rätt för viss civil personal att för löneklassuppflyttning taga i beräkning tid för tjänstgöring vid försvarsväsendet i anledning av förstärkt försvarsberedskap eller partiell mobilisering. K. kung. 10 dec. 1937 ang. statsbidrag till avlönning åt lärare vid folk- och småskolor m. m., med ändr. K. kung. 28 febr. 1941 med bestämmelser i fråga om statsbidrag för redovisningsåret 1940/41 till vissa kommunala läroanstalter utan hinder av undervisningens inställande m. m. K. kung. 19 april 1940 ang. förstärkningsanordningar vid vissa folk- och småskolor samt statsbidrag till sådana anordningar. K. kung. 15 juni 1939 ang. fördelningen av orterna i riket å de i civila och militära avlöningsreglementena upptagna orsgrupperna. K. kung. 17 dec. 1937 ang. fördelningen av orterna i riket å de i 14 § avlöningsreglementet 30 sept. 1937 för lärare vid folk- och småskolor upptagna hyresgrupperna. K. kung. 11 febr. 1938 med vissa bestämmelser ang. förflyttning av lärare vid folk- och småskolor. K. kung. 13 dec. 1935 med särsk. föreskrifter ang. ersättning för flyttningsskostnad åt vissa befattningshavare i statens tjänst. K. kung. 26 juni 1925 med tilläggsbestämmelser till avlöningsreglementet 22 juni 1921 för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen (ang. läkarvård m. m. vid olycksfall). K. kung. 24 maj 1940 ang. vissa särskilda besparingsåtgärder inom folkskoleväsendet. K. kung. ang. statsbidrag till undervisning i slöjd vid folkskolor m. m. 24 maj 1940. K. kung. 9 febr. 1940 med bestämmelser i fråga om avlönning till vissa övningslärare vid folkskolor m. m. under tjänstledighet på grund av inkallelse till värnplikts-tjänstgöring i anledning av anbefalld förstärkt försvarsberedskap eller partiell mobilisering m. m. K. kung. 28 febr. 1941 med bestämmelser i fråga om avlönning åt övningslärare vid folkskolor m. fl. vid vissa tjänstgöringshinder. K. kung. 28 mars 1941 ang. kristillägg under år 1941 åt lärare i slöjd och hushållsgöröml vid folk- och småskolor och därmed jämförliga läroanstalter. K. kung. ang. statsbidrag för undervisning i hushållsgöröml vid folkskolor m. m. 30 juni 1920, med ändr. K. kung. 6 mars 1936 ang. statsbidrag till byggnader för folkskoleväsendet, med ändr. K. kung. 5 juni 1931 om provisorisk avlöningsförbättring åt lärare i slöjd och hushållsgöröml vid folk- och småskolor och därmed jämförliga läroanstalt. K. kung. 22 juni 1923 med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt lärare vid folk- och småskolor m. fl. (gäller numera lärare i slöjd och hushållsgöröml). K. kung. 6 okt. 1939 om inskränkt tillämpning av kung. 22 juni 1923 med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt lärare vid folk- och småskolor m. fl. K. kung. 31 maj 1934 ang. övergång från kalenderår till redovisningsår vid beräkning av

löner och statsbidrag för vissa kommunala skolor m. m., med ändr. K. kung. ang. boställsordning för lärare vid folk- och småskolor 10 dec. 1937. Reglemente ang. avlönning och pension för överlärare samt inspektörer och inspektörer i vissa undervisningsgrenar vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. Avlöningsreglemente för lärarpersonalen i övningsämnen vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 20 febr. och 7 juni 1922, 18 dec. 1929, 15 dec. 1930, 16 mars 1931, 20 dec. 1934 och 14 dec. 1936. Reglemente för statens pensionsanstalt 31 dec. 1919, med ändr. K. m:ts reglemente 17 juni 1938 ang. tjänstepension för lärare vid folk- och småskolor m. fl., med ändr. (se Kfh 1941: sid. 1005). K. m:ts reglemente 17 juni 1938 ang. familjepension för efterlevande till lärare vid folk- och småskolor m. fl., med ändr. (se Kfh 1941: sid. 1016). K. kung. med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer 18 juni 1925, med ändr. Reglemente ang. tilläggs-pension för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 jan. och 18 juni 1923. Stadgar för Stockholms folkskolors bibliotek, fastställda av folkskoledirektionen 30 maj 1930, jämförda med folkskoledirektionens beslut 24 febr. 1939. K. kung. 24 jan. 1930 ang. understödande av folkbiblioteksväsendet, med ändr. Bestämmelser ang. handhavandet av barnbespisningen vid Stockholms folkskolor, antagna av SF 29 dec. 1915, med tillägg 15 dec. 1926. Instruktioner för vaktmästare (jämte vissa städerskor), värmelednings-skötare och baderskor vid Stockholms folkskolor, fastställda av folkskoledirektionen 15 febr. 1929.

Stat år 1941. För folkskolorna: utgifter, driftbudgeten 14,396,260 kr.¹⁾ (därav att täckas med lånemedel 45,750 kr.); inkomster, driftbudgeten 7,360,900 kr. (därav statsbidrag 7,284,800 kr.); för folkskolelokalerna: utgifter, driftbudgeten 4,691,640 kr., kapitalbudgeten (att täckas med lånemedel 2,465,000 kr.; dessutom inom linjen fört, år 1940 beviljat lånemedelsanslag 100,000 kr.); inkomster, driftbudgeten 626,105 kr. (därav statsbidrag 236,900 kr.).

Avlöningar m. m.²⁾ Överlärare. 22 överlärare, därav 1 vakant: förutom avlönning såsom ordinarie folkskollärare tilläggs-lön 3,600 kr. samt ett ålderstillägg å 720 kr.

Ordinarie lärare i läs- och skrivämnen. Tillsammans 220 manliga folkskollärare

¹⁾ I denna summa äro medräknade utgifterna för läkarvården och tandvårdspoliklinikerna (se ovan).

²⁾ Antal ordinarie lärare enl. den av stadsfullmäktige fastställda staten; antal e. o. lärare enl. folkskoledirektionens avlöningsstat.

och 564 (därjämte 20 första halvåret 1941) kvinnliga folkskollärare samt 286 (därav 20 fr. o. m. den 1/7 1941) småskollärare¹.)

E. o. lärare i läs- och skrivämnen.²) 1 e. o. kvinnlig folkskollärare samt 72 e. o. kvinnliga småskollärare.

För ordinarie och e. o. lärare i läs- och skrivämnen gälla betr. avlöning m. m. k. mts avlöningsreglemente 30 sept. 1937 (Kfh 1941: sid. 927), m. fl. tidigare nämnda författningar.

Ordinarie lärare och lärarinnor i övningsämnen. 45 lärarinnor i kvinnlig slöjd, 15 lärare i teckning, 17 lärarinnor i gymnastik, 14 lärare i sång: var och en 3,900 kr. (därav 300 kr. provisorisk löneförbättring), 41 lärarinnor i hushållsgöromål: var och en 3,810 kr. (därav 300 kr. provisorisk löneförbättring) jämte fri middag under arbetsdagarna (90 kr.); dessutom till samtliga övningslärare tre ålderstillägg, var och ett å 360 kr., efter resp. tre, sex och nio års tjänstgöring. 2 yrkeslärare i resp. trä- och metallslöjd, var och en 4,440 kr. (därav 240 kr. provisorisk löneförbättring) samt tre ålderstillägg, var och ett å 600 kr., efter resp. tre, sex och nio års tjänstgöring. 16 lärare i träslöjd, 10 lärare i metallslöjd och 2 lärare i bokbinderi, var och en 4,200 kr. (därav 300 kr. provisorisk löneförbättring) samt tre ålderstillägg, var och ett å 420 kr., efter resp. tre, sex och nio års tjänstgöring, 9 lärare i pappslöjd, var och en 3,000 kr. (därav 300 kr. provisorisk löneförbättring) samt tre ålderstillägg, var och ett å 300 kr., efter resp. tre, sex och nio års tjänstgöring. (Pappslöjdlärarinnorna äga dock ej uppbara högre sammanlagda löneförmåner, inberäknat den provisoriska löneförbättringen, än småskollärarinnorna i motsvarande löneklass.)

E. o. lärare och lärarinnor i övningsämnen.³) 3 e. o. lärarinnor i kvinnlig slöjd, 2 e. o. lärarinnor i teckning, 3 e. o. lärare i sång, 5 e. o. lärarinnor i hushållsgöromål samt 15 e. o. lärarinnor i gymnastik, 4,080—3,300 kr. per år för full tjänstgöring samt vid mindre omfattande tjänstgöring motsvarande mindre belopp.

17 e. o. lärare i manlig slöjd: 4,200—3,300 kr. per år för lärare i trä- och metallslöjd och 3,180—2,400 kr. per år för lärare i pappslöjd

¹) Dessutom avlönade å barnavårdsnämndens stat, en manlig folkskollärare vid barnhemmet Eolshäll samt en kvinnlig folkskollärare och en småskollärare vid Sättra barnkoloni; vidare en biträdande lärare vid Hamra sanatorium, avlönad å sjukhusdirektionens stat.

²) Dessutom en e. o. folkskollärare vid stadsmissionens barnhem vid Bostorp samt en e. o. småskollärare vid barnhemmet Eolshäll, avlönade å barnavårdsnämndens stat.

³) I de följande uppgifterna rörande de särskilda församlingarnas skolor hava de lärare i övningsämnen, vilkas undervisning är fördelad på flera skolor, medräknats i lärarpersonalen vid var och en av dessa.

med full tjänstgöring samt vid mindre omfattande tjänstgöring motsvarande mindre belopp.

Lärare i instrumentalmusik, tillsammans: 26,000 kr.

Särskild undervisning: 34,000 kr.

Bibliotekarier och assistenter vid skolbiblioteken: tillsammans 15,825 kr. Resp. arvoden utgå med belopp, som till viss del stå i relation till antalet utlåningstimmor vid resp. bibliotek och beräknas efter 2 kr. per timme för bibliotekarie och efter 1,50 kr. per timme för assistent (förutom rörligt tillägg).

Föreståndare för skolträdgårdarna: arvode 1,020 kr.

Personal för barnbespisningen: tillsammans 185,000 kr. Trettioen kokerskor (2,205—1,890 kr.), åttiotvå köksbiträden (1,963—720 kr.).

Sekreterarna i skolråden avlönas av de olika församlingarna med växlande belopp.

Vaktbetjäning m. m. 17 värmelednings-skötare samt 14 vaktmästare, tillika värmelednings-skötare: lönegrupp 9. 17 vaktmästare: lönegrupp 8. 21 baderskor: lönegrupp 3. Härjämte extra ordinarie och extra personal. Dessutom anslag av växlande belopp till biträden åt vaktmästare och värmelednings-skötare (eldare) samt till portvaktstjänstgöring.

Storkyrkoförsamlingens folkskola.

Storkyrkoförsamlingens folkskola räknar vårtäimen 1941 inalles 14 undervisningsavdelningar med 273 skolbarn. Skolan är belägen Svartmangatan 20—22, med 15 klassrum.

Församlingens skolråd

(för åren 1940—1943).

Stortorget 1, St.

Eklund, J. O., specerihandlare, kyrkofullm.: Frick, G., poliskommissarie, kyrkofullm.; Kobbe, W. E., köpman, kyrkofullm., vice ordf.; Lindkvist, K. M., elektriker, kyrkofullm.; Mörner, f. Murray, A. M. (Alma), f. d. folkskollärarinna, kyrkofullm.; Nilsson, M. V., tulltjänsteman, kyrkofullm., ordf.; Nyselius, f. Ågren, D. E. (Betty), fru, kyrkofullm.; Åkerlund, K. O., borsvaktmästare, kyrkofullm.

Suppleanter: Lindberg, f. Eriksson, Clary B. J., fru; Ljungberg, f. Petterson, Ingrid M. E., fru, kyrkofullm.; von Oelreich, Ch. E., riddarhussekreterare, kyrkofullm.; Oldberg, Greta, tjänsteman; Olsson, A. E., hamnarbetare, kyrkofullm.; Palm, f. Löf, Elsa K., fru, kyrkofullm.; Stålhammar, E., direktör, kyrkofullm.; Öberg, O. M., expedient, kyrkofullm.

Sekreterare.

Tunberg, L. W. T., andre kanslissekreterare; t. 10 70 71 (tjänstetel.), 30 98 62 (bostaden).

FD

Överlärare.

Örtendal, J. R. V.; t. 21 42 70; träffas å exp. Svartmangatan 20, St., tisdagar, torsdagar och lördagar 7,45—8,30 samt måndagar 13,30—14 (se även sid. 323).

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	3
Ord. folkskollärarinnor	8
Ord. småskollärarinnor	3
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinnor i övningsämnen	2

S:a lärare och lärarinnor 17

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Gustafson, C. G.

En baderska (3) (halvtidstjänstgöring; tjänstgör dessutom vid Enskedefältets folkskola).

Klara församlings folkskola.

(se sid. 320).

Kungsholms församlings folkskola.

Kungsholms församlings folkskola räknar vårterminen 1941 inalles 84 undervisningsavdelningar med 2,083 skolbarn. Skolan är fördelad på två skolbyggnader, vid Mariebergsgatan 34, med 86 klassrum och vid Hantverkargatan 25, med 12 klassrum.

Församlingens skolråd

(för åren 1940—1943).

Parmmätargatan 3, K.

Bergh, J. T. A., läroverksadjunkt; Bergman, Helfrid E., lärarinna, kyrkofullm.; Froste, f. Rydman, E. Cecilia, fru, kyrkofullm.; Gauffin, E. F. G., rådmän; Göransson, K. H., borgarråd, kyrkofullm., ordf.; Hermansson, K. Ture E., vaktmästare, stadsfullm., kyrkofullm.; Karlsson, A. F., järnarbetare, kyrkofullm., vice ordf.; Tillgren, J., professor, kyrkofullm.

Suppleanter: Andersson, f. Eklund, Wiran M., fru; Bengtberg, C. G., kontorist; Hedén, O. K. S., köpman; Holm, J. A., vaktmästare, kyrkofullm.; Kallner, f. Sundström, Inger T. P., fru; Klason, G. G., taxeringsassistent, kyrkofullm.; Lardner, E. C. E., köpman; Sejlitz, C. A. S. C:son, avdelningschef.

Sekreterare.

Grundén, C. E., revisionssekreterare; t. 11 48 82 (tjänstetel.), 33 48 35 (hostaden).

Överlärare.

Vakant, tf. Årholm, Annie K.; t. 33 23 21, träffas å exp. Mariebergsgatan 34, n. b., K., alla lördagar 7,45—8,30, måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 50 53 18 samt å exp. Hantverkargatan 25, K., onsdagar 12,45—13, t. 50 37 06.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	16
Ord. folkskollärarinnor	40
Ord. småskollärarinnor	25
E. o. folkskollärarinnor	1
E. o. småskollärarinnor	3
Lärare i övningsämnen	8
Lärarinnor i övningsämnen	15

S:a lärare och lärarinnor 108

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Karlsson, J. M. (Flemingsgatan 113).

En värmelednings-skötare (9), en e. o. värmeledningsskötare (IX), ett extra vaktmästarbiträde (1,560 kr.), en baderska (3), en baderska (3) (halvtidstjänstgöring; tjänstgör dessutom vid Klara folkskola).

S:t Görans församlings folkskola.

S:t Görans församlings folkskola räknar vårterminen 1941 87 undervisningsavdelningar, med tillsammans 2,351 skolbarn. Skolan är fördelad på 1 skolbyggnad i Fredhäll (Viktor Rydbergs Gata) med 28 klassrum, 3 skolbyggnader vid Kristineberg med 37 klassrum och 1 byggnad å Stora Essingen (Essingestråket 24) med 16 klassrum.

Församlingens skolråd

(för åren 1940—1943).

Arbetargatan 21, K.

Carlsson, Elsa A., tillsynslärarinna, kyrkofullm.; Eén, O. B. L., f. d. föreståndare, kyrkofullm.; Engberg, H. J. A. A., typograf; Landberg, A., skräddare, kyrkofullm.; Larsson, f. Karlsson, Jenny A. F., fru, kyrkofullm.; Lindskog, G., redaktör, kyrkofullm., vice ordf.; Queckfeldt, Gunborg, kanslibiträde; Stehr, A. L., folkskollärare, kyrkofullm., ordf.

Suppleanter: Abrahamsson, f. Rockström, Gerda A. B., fru; Brusevitz, P. E., sekreterare; Ekman, J. I. O., köpman, kyrkofullm.; Hellman, F. G., handelsarbetare; Holmgren, G., järnvägs-tjänsteman, kyrkofullm.; Michaëlsson, C. H. N., notarie, kyrkofullm.; Wallén, A. M. V. (Alli), fröken, kyrkofullm.; Westerberg, K. T., metallarbetare.

Sekreterare.

Lillieros, J., rådmän; t. 60 69 44 eller »rådhuset».

Överlärare.

Lindell, E. I.; t. 53 21 26; träffas å exp. i skolutuset i Fredhäll alla lördagar 7,45—8,30 samt tisdagar 13—13,30, i Kristineberg fredagar 12—12,30, t. 50 02 59 och å Stora Essingen lördagar 12,45—13,15, t. 53 97 39.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	13
Ord. folkskollärarinnor	40
Ord. småskollärarinnor	29
E. o. småskollärarinnor	5
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	12

S:a lärare och lärarinnor 103

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Pettersson, N. G. (Kristineberg); Stjernström, G. R. (Fredhäll).

*E. o. vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (IX).*Vakant, *tf.* Severin, E. J. S. (Stora Essingen).
En baderska (3), en e. o. baderska (III).*Adolf Fredriks församlings folkskola.*

Fr. o. m. höstterminen 1936 läsa samtliga avdelningar av folkskolan i skolhuset Tegnér-gatan 44—46.

Skolan räknar vårterminen 1941 inalles 38 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,029 skolbarn.

I gamla skolhuset, Saltmätargatan 2, har fortsättningskolan för gossar sina lokaler (se sid. 313).

Församlingens skoloråd

(för åren 1940—1943).

Kammakargatan 30, Va.

Ordförande

(vald av skolorådet).

Ström, T. W., kyrkoherde.

Ledamöter.

Arenander, f. Birch-Jensen, N. Elisabet, fru, kyrko-fullm.; Björkman, J. F., folkskollärare, kyrko-fullm.; Brandt, P. A., postkontrollör, kyrko-fullm.; Hoppe-Gunnarson, Lajla S. E., fru; Johansson, O. L., köpman; Lagergren, Maria S. V., fröken, kyrkofullm.; Nordlander, O., överfaltläkare; Pettersson, A. J. M. (Hanna), fröken, kyrkofullm.; Wallstersson, K. E., kom-minister.

Suppleanter: Engkvist, f. Johanson, Greta S. E., journalist; Fallenius, C. M. G., amanuens, kyrkofullm.; Hedborg, J. V. J:son, köpman, kyrkofullm.; Jennel, C. A. W., prokurist, kyrkofullm.; Lindman, K. S. S., aktuarie; Malmvik, A. G. G., direktör, kyrkofullm.; Norgren, f. Eklund, Saida A., redaktör, kyrko-fullm.; Wahlström, S. G. E., byggnadsingenjör, kyrkofullm.; Wikström, C. E., grosshandlare, kyrkofullm.*Sekreterare.*

Sjöberg, S. H. C. H., förste amanuens; t. 20 70 66 eller »kanslihuset».

*Överlärare.*Vakant, *tf.* Salling, Hildur J.; träffas å exp. Teg-nérsgatan 44—46, Va., t. 32 39 14, tisdagar 12—14 samt fredagar 7,45—9.*Lärare och lärarinnor.*

Ord. folkskollärare	8
Ord. folkskollärarinnor	20
Ord. småskollärarinnor	6
E. o. småskollärarinnor	3
Vik. småskollärarinnor	1
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	9

S:a lärare och lärarinnor 51

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Zetterberg, B. Hj.

En värmeledningsskötare (9), en e. o. baderska (III).

Gustav Vasa församlings folkskola.

Gustav Vasa församlings folkskola, Karlbergs-vägen 34, räknar vårterminen 1941 23 skol-avdelningar med tillsammans 619 skolbarn.

Församlingens skoloråd

(för åren 1940—1943).

Västmannagatan 63, Va.

Ankar, G. A., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; Dannhem, G. A., folkskollärare, kyrkofullm.; Hybbinette, N. F., förste ingenjör, kyrkofullm.; Härner, Frida M., f. d. överlärare, kyrkofullm.; Ljunggren, f. Netzén, Ruth M. S., fru, kyrko-fullm.; Lundberg, K. V. J., rektor, kyrkofullm.; Ohlsson, f. Augustdotter, Elin C., fru, kyrko-fullm.; Runmark, A. R., bokförläggare, kyrko-fullm.; Wermelin, E., skräddare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Grafström, N. Hj., hovrättsråd; t. 11 33 22 (tjänstetel.), 62 17 90 (bostaden).

*Överlärare.*Vakant, *tf.* Salling, Hildur J.; t. 32 53 03; träffas å skolans exp. Karlbergsvägen 34, Va., i regel varje läsdag 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14.*Lärare och lärarinnor.*

Ord. folkskollärare	5
Ord. folkskollärarinnor	15
Ord. småskollärarinnor	3

FD

E. o. småskollärarinnor	1
Lärare i övningsämnen	3
Lärarinnor i övningsämnen	6

S:a lärare och lärarinnor 33

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Fridlund, C. U.

En värmeledningsskötare (9), en baderska (3).

Matteus församlings folkskola.

Matteus församlings folkskola räknar vårterminen 1941 inalles 48 undervisningsavdelningar, därav 2 observationsklasser, med tillsammans 1,243 skolbarn. Skolan är belägen vid Norrtullsgatan 18 och har 44 klassrum. I förhyrd lokal, Idungatan 1 A, disponeras ytterligare 14 skolsalar.

Församlingens skolråd

(för åren 1940—1943).

Västmannagatan 92, Va.

Andersson, f. Evaldt, Tyra, e. o. barnavårdsman, kyrkofullm.; **Ekdahl**, H. O. S., överkontrollör, kyrkofullm., vice ordf.; **Holm**, f. Holm, O. V. Ch. (Tillie), fru, kyrkofullm.; **Johrén**, C. J., kontrollör, stadsfullm., kyrkofullm.; **Lindahl**, f. Michaelson, Anny S., fru; **Thurberg**, G. O., inspektör, kyrkofullm., kassaförvaltare; **Wiklund**, E. V., komminister, kyrkofullm., ordf.

Suppleanter: **Appelqvist**, S. H., postmästare; **Hagberg**, G. L., järnvägstjänsteman; **Jarvin**, E. L., disponent, kyrkofullm.; **Jonsson**, G. F., statstopograf; **Larsson**, f. Jansson, M. M. (Greta), fru; **Örning**, f. Bengtsson, G. Märta M., fru; **Robinson**, S. N. A., typograf.

Sekreterare.

Sahlin, E. C., e. o. förste kanslisekreterare; t. 10 96 19 eller »kanslihuset».

Överlärare.

Lindberg, A. A.; t. 33 92 51; träffas å exp. Norrtullsgatan 18. n. b., Va., i regel varje lördag 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	13
Ord. folkskollärarinnor	25
Ord. småskollärarinnor	10
E. o. småskollärarinnor	1
Lärare i övningsämnen	3
Lärarinnor i övningsämnen	7

S:a lärare och lärarinnor 59

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Haglund, K. G.

En värmeledningsskötare (9), en baderska (3).

Klara, Jakobs och Johannes församlingars folkskola.

Klara, Jakobs och Johannes församlingars gemensamma folkskola (sammanslagning av Klara samt Jakobs och Johannes församlingars folkskolor under gemensamt överlärardistrikt har skett fr. o. m. 1 juli 1940) räknar vårterminen 1941 inalles 48 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,028 skolbarn, därav 3 observationsklasser med 27 elever, 3 hjälpklasser med 35 elever samt 5 klasser för hörselsvaga med 53 elever. Skolan är fördelad på fem skolbyggnader, en vid Klara Södra Kyrkogata 13—15, med 29 klassrum, en vid Brunnsgatan 11, med 18 klassrum, en vid Roslagsgatan 61, med 24 klassrum, en vid Cedersdalsgatan, med 12 klassrum och en vid Johannesgatan 18, med 2 klassrum.

I skolbyggnaden vid Klara Södra Kyrkogata har fortsättningsskolan för flickor sina lokaler (se sid 313), varjämte 12 avdelningar av praktiska mellanskolorna (se sid. 331) äro inrymda där.

I skolbyggnaden vid Brunnsgatan äro lokaler upplåtna för Kraftska skolan och Nya Elementarläroverket.

Klara församlings folkskola.

Församlingens skolråd

(för åren 1940—1943).

Klara Östra Kyrkogata 8, C.

Billström, J. M., prakt. läkare; **Bokander**, H. G. E., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; **Erikson**, K. M., vaktmästare, kyrkofullm.; **Martin**, L. G. M., advokat, kyrkofullm.; **Niklason**, E., direktör, kyrkofullm.; **Risberg**, N. E., lantbruksingenjör, kyrkofullm., kassör; **Schager**, F. O., f. d. byråchef, kyrkofullm., vice ordf.; **Ståhlberg**, M. E. (Lisa), e. o. barnavårdsman, kyrkofullm.

Sekreterare.

Broberg, R. H. J., sekreterare; t. 61 31 09 eller »pensionsstyrelsen».

Överlärare.

Andersson, N. Kaleb; t. 32 53 06; träffas å exp. Roslagsgatan 61, n. b., Va., måndagar, tisdagar, onsdagar, torsdagar och lördagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14, i skolhuset vid Brunnsgatan 11, C., t. 11 69 15, fredagar 7,45—8,30 och i skolhuset Klara Södra Kyrkogata 13—15, C., t. 10 65 15, onsdagar 12,30—13,30.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	1
Ord. folkskollärarinnor	2
Ord. småskollärarinnor	1
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinnor i övningsämnen	3

Sa lärare och lärarinnor 8

Vaktmästare och värmelednings-skötare (9).

Karlsson, J. G. E.

En *baderska* (se under Kungsholms församlingens folkskola).*Jakobs församlingens folkskola.**Församlingens skolråd*

(för åren 1940—1943).

Jakobsgatan 2, C.

From, Lydia L., lärarinna, kyrkofullm.; Hellman, J. A., f. d. hamnfogde, kyrkofullm., vice ordf.; Jonsson, G. A., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; Kock, G. L. B., fil. kand.; Nilsson, A. H. E., reparatör, kyrkofullm.; Sjögren, Ebba M. E., fröken, kyrkofullm.

Suppleanter: Borgström, E., mekaniker, kyrkofullm.; Henning, B. F. D., verkst. direktör; Lundqvist, f. Wallmark, Elsa K., fru, kyrkofullm.

Sekreterare.

Falk, N. L. A., hovrättsassessor; t. 10 17 35.

Överlärare.

Andersson, N. Kaleb (se Klara förs:s folkskola sid. 320).

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	2
Ord. folkskollärarinnor	5
Ord. småskollärarinnor	3
Vik. folkskollärare	1
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinnor i övningsämnen	2

Sa lärare och lärarinnor 14

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Nilsson, C. H. (Brunnsgatan 11); t. 11 69 15.

*Johannes församlingens folkskola.**Församlingens skolråd*

(för åren 1940—1943).

Kammakargatan 12, Va.

Andersson, K. E., ombudsman, kyrkofullm., vice ordf.; Hjorth, J. E., direktör, kyrkofullm.,

ordf.; Lindgren, K. J., f. d. kassör; Nylin, f. Svensson, A. E. E. (Elsa), småskollärarinna, kyrkofullm.; Tholander, Anna M., kamrerare; Wikström, Märta, advokat, kyrkofullm.; en vakant.

Suppleanter: Eriksson, f. Pehrson, Ragnhild E., fru; Carlsson, E. E. E., polisöverkonstapel, kyrkofullm.; Löfgren, A. E., kontorsskrivare; Rosén, N. K. V., järnhandlare, kyrkofullm.; Strömberg, A. G. Y., ombudsman, kyrkofullm.

Sekreterare.

Wassberg, N. A. I., andre domänfiskal; t. 55 05 27 eller »domänstyrelsen».

Överlärare.

Andersson, N. Kaleb (se Klara förs:s folkskola sid. 320).

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	5
Ord. folkskollärarinnor	18
Ord. småskollärarinnor	6
E. o. småskollärarinna	1
Vik. folkskollärare	1
Vik. folkskollärarinnor	2
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	7

Sa lärare och lärarinnor 44

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Säfström, J. (Roslagsgatan 61); t. 32 53 06.

En *värmeledningsskötare* (9), en *extra baderska* (1,980 kr.).*Engelbrekts församlingens folkskola.*

Engelbrekts församling har två folkskolor, se nedan.

Församlingens skolråd

(för åren 1940—1943).

Östermalmsgatan 20, Ö.

Dyrssen, f. Linton, G. Gunhild M., fru, kyrkofullm.; Eriksson, E., reseffektmakare, kyrkofullm.; Lind, N. G. C., bokhållare, kyrkofullm.; Lindgren, J., kyrkoherde, ordf.; Nyberg, C. J. F., montör, kyrkofullm.; Nöjd, P. D., överlärare; Wallin, H., f. d. undervisningsråd, vice ordf. och kassaförvaltare.

Suppleanter: Andersson, f. Sprengel, Ingeborg, folkskollärarinna; Ekstrand, f. Thulin, Gunny H. J., fru, kyrkofullm.; Hjertén, H. J., civilingenjör, kyrkofullm.; Lind, f. Stenberg, Elsa, fru; Lind, f. Steen, Gully V., fru; Mogard, E. W., tillsyningslärare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Åkerman, G. A., kansliråd; t. 10 29 29 (tjänstetel.), 11 05 94 (bostaden).

FD

Skolan vid Valhallavägen.

Skolan räknar vårterminen 1941 inalles 37 undervisningsavdelningar med 878 skolbarn. Skolan är belägen vid Valhallavägen 76 och har 51 klassrum.

I skolhuset äro dessutom inrymda 12 avdelningar av praktiska mellanskolorna (se sid. 332).

Överlärare.

Nöjd, P. D.; t. 21 10 29; träffas å exp. Valhallavägen 76, Ö., i regel alla läsdagar 7,45—8,30, måndagar och torsdagar 13,30—14 samt tisdagar i skolan vid Värtan 10—10,30.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	4
Ord. folkskollärarinnor	23
Ord. småskollärarinnor	9
E. o. folkskollärare	1
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	9

S:a lärare och lärarinnor 50

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Björk, S. L.

En värmeledningsskötare (9), en baderska (3).

Skolan vid Värtan.

Skolan vid Värtan räknar vårterminen 1941 inalles 22 undervisningsavdelningar med 521 skolbarn. Skolan är belägen i Hjorthagen och fördelad på två skolbyggnader, gamla skolhuset med 10 klassrum och nya skolhuset med 8 klassrum.

Överlärare.

Nöjd, P. D.; t. 61 22 25; träffas å exp. i nya skolhuset tisdagar 10—10,30. Övriga mottagningstider, se ovan.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	4
Ord. folkskollärarinnor	10
Ord. småskollärarinnor	6
E. o. småskollärarinnor	2
Lärare i övningsämnen	2
Lärarinnor i övningsämnen	3

S:a lärare och lärarinnor 27

E. o. vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (IX).

Karlsson, F. J. (gamla skolhuset).

En e. o. baderska (III) (halvtidstjänstgöring; tjänstgör dessutom vid Enskedefältets folkskola).

Hedvig Eleonora och Oscars församlingars folkskola.

Hedvig Eleonora och Oscars församlingar hava tills vidare en gemensam folkskola. Denna skola är uppdelad på tre skolbyggnader, den ena vid Linnégatan 54, som ligger inom Oscars församling, den andra vid Linnégatan 37, som ligger inom Hedvig Eleonora församling, och den tredje å Djurgården, tillhörande Oscars församling.

Folkskolorna räkna vårterminen 1941 inalles 47 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,195 skolbarn. Skolhuset vid Linnégatan 54 har 27 klassrum, skolhuset vid Linnégatan 37 har 12 klassrum och Djurgårdens skolhus 7 klassrum.

Hedvig Eleonora församlings folkskola.

Församlingens skolråd

(för åren 1940—1943).

Storgatan 7, Ö.

Arborelius, E. T., komminister, kyrkofullm.; Ekelund, E. S., kaptän, kyrkofullm.; Erdmann, f. Malm, E. K. G. (Gertie), fru, kyrkofullm., kassör; Falk, Ingrid A. M., fröken, kyrkofullm.; Fähræus, G. R., f. d. rektor, ordf.; Hedman, C. E., möbelsnickare, kyrkofullm.; Linder, G. J. E., vaktmästare, kyrkofullm.; Wall, S. D., f. d. professor, kyrkofullm., vice ordf.; Ädin, S. A., urmakare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Holmström, G. S., f. d. kanslisekreterare; t. 60 62 14.

Överlärare.

Söder, A.; t. 61 42 98; träffas å exp. Linnégatan 54, Ö., alla läsdagar 7,45—8,30 samt därjämte måndagar och torsdagar 13,30—14 ävensom i Djurgårdens folkskola tisdagar 12,45—13,15.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	1
Ord. folkskollärarinnor	7
Ord. småskollärarinnor	7
E. o. småskollärarinnor	1
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinnor i övningsämnen	4

S:a lärare och lärarinnor 21

Oscars församlings folkskola.

Församlingens skolråd

(för åren 1940—1943).

Fredrikshovsgatan 3, Ö.

Bengtson, H. G. V., kyrkoherde, kyrkofullm., ordf.; Burman, B. T. G., urmakare, kyrko-

fullm.; **Gezelius**, A., apotekare, kyrkofullm., vice ordf. och kassaförvaltare; **Pauli**, I. Hj. E., lektor; **Robach**, E. C., ekonomidirektör; **Sandberg**, f. Fogelqvist, Eva, fru; **Söder**, A., överlärare.

Sekreterare.

Törnell, E. R., f. d. kanslistekreterare; t. 60 66 84.

Överlärare.

Söder, A. (se Hedvig Eleonora förs. folkskola).

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	7
Ord. folkskollärarinnor	16
Ord. småskollärarinnor	7
Vik. småskollärare	2
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinnor i övningsämnen	3

S:a lärare och lärarinnor 36

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Fernqvist, B. S. (Linnégatan 54).

En värmeledningsskötare (9), en baderska (3).

Katarina församlings folkskolor.

Katarina församling bildar tre överlärardistrikt.

Församlingens skolråd

(för åren 1940—1943).

Högbergsgatan 15, Sö.

Ahlfeldt, R. A., komminister, ordf.; **Berghagen**, R., arkitekt, vice ordf.; **Borg**, f. Oliv, Ingri M., folkskollärarinna; **Jonsson**, F. W. K., förmän; **Ringström**, H. G. N., glasmästare, kyrkofullm.; **Rosén**, E. I., snickare, kyrkofullm.; **Svensson**, A. R., kontorist, kyrkofullm.; **Valdén**, f. Karlsson, Gerda S., fru, kyrkofullm.; **Westberg**, E. G., gravör, kyrkofullm.; **Zetterberg**, f. Johansson, M. A. K. (Stina), fru, kyrkofullm.

Suppleanter: **Bohman**, A. W., byggnadsarbetare; **Grönblad**, Ester E., prakt. läkare, kyrkofullm.; **Hellsten**, N. E., major, kyrkofullm.; **Levin**, E. H., kontorist; **Olsson**, K. H., vaktmästare, kyrkofullm.; **Olsson**, H. Hj., ombudsman; **Petersson**, R. F., speditör; **Ribbing**, D., arkitekt; **Svensson**, Anna V., tf. e. o. förste biblioteksassistent, kyrkofullm.; **Tidbeck**, S. H., disponent.

Sekreterare.

Löwgren, C. E., advokat; t. 42 34 48.

Katarina norra överlärardistrikt.

Katarina församlings norra folkskola räknar vårterminen 1941 inalles 30 undervisningsavdelningar med 707 skolbarn. Skolan är belägen Tjärhovsgatan 15 & 17.

Överlärare.

Örtendal, J. R. V.; t. 41 35 05; träffas å exp. Tjärhovsgatan 15, Sö., i regel måndagar, onsdagar och fredagar 7,45—8,30 samt tisdagar och torsdagar 13,30—14 (se även sid. 318.)

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	9
Ord. folkskollärarinnor	13
Ord. småskollärarinnor	7
E. o. småskollärarinna	1
Lärare i övningsämnen	2
Lärarinnor i övningsämnen	6

S:a lärare och lärarinnor 38

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Karlsson, J. L.

En värmeledningsskötare (9), en baderska (3).

Katarina södra överlärardistrikt.

Katarina södra folkskola räknar vårterminen 1941 inalles 43 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,136 skolbarn. Skolan är belägen vid Sofiagatan 2 och fördelad på två skolbyggnader, gamla skolhuset med lokaler för läkarmottagning, tandklinik, gymnastik och slöjd, och stora skolhuset med 50 klassrum.

Överlärare.

Dalfors, A.; träffas å exp. Sofiagatan 2, Sö., stora skolhuset, i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 43 02 09.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	8
Ord. folkskollärarinnor	25
Ord. småskollärarinnor	8
E. o. småskollärarinnor	2
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	6

S:a lärare och lärarinnor 53

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Franzén, B.

En värmeledningsskötare (9), en baderska (3).

Eriksdals överlärardistrikt.

Eriksdals folkskola räknar vårterminen 1941 inalles 48 undervisningsavdelningar med 1,300 skolbarn. Skolan är belägen Ringvägen 58 och har 53 klassrum.

FD

Överlärare.

Regfors, K. A.; t. 49 09 10; träffas å exp. Ringvägen 58, *Sö.*, t. 40 23 17, i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	10
Ord. folkskollärarinnor	23
Ord. småskollärarinnor	13
E. o. småskollärarinnor	2
Lärare i övningsämnen	2
Lärarinnor i övningsämnen	7

S:a lärare och lärarinnor 57

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Smedberg, G. O. E.

En *e. o. värmeledningsskötare* (IX), en *e. o. baderska* (III), en *e. o. baderska* (se under Sofia församlings folkskola).

Sofia församlings folkskola.

Sofia församlings folkskola, som är belägen Skånegatan 117 och innehåller 64 klassrum, räknar vårterminen 1941 inalles 56 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,403 skolbarn.

Församlingens skolråd

(för åren 1940—1943).

Borgmästargatan 11, *Sö.*

Björnell, f. Lindström, O. M. Tillie, fru, kyrkofullm.; **Carlquist, A. T.,** stadsmättningsman; **Eriksson, O. H.,** förman, kyrkofullm.; **Johansson, K. V.,** filare, kyrkofullm., vice ordf.; **Johnson, G. A. H.,** elektriker, kyrkofullm.; **Rosell, S. H.,** banktjänsteman, kyrkofullm., kassör; **Stjernström, G. V.,** frisörmästare, kyrkofullm., ordf.; **Wedberg, P. F. L.,** bageriarbetare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Agvald, R. V., överlärare; t. 40 29 89 (jfr nedan).

Överlärare.

Agvald, R. V.; träffas å exp. Skånegatan 117, *Sö.*, alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15, t. 43 13 38.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	15
Ord. folkskollärarinnor	25
Ord. småskollärarinnor	16
Lärare i övningsämnen	5
Lärarinnor i övningsämnen	10

S:a lärare och lärarinnor 71

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Andersson, T.

En *värmeledningsskötare* (9), en *e. o. baderska* (III), en *e. o. baderska* (III) (halvtidstjänstgöring; tjänstgör dessutom i Eriksdals folkskola).

Maria Magdalena församlings folkskola.

Maria Magdalena församlings folkskola räknar vårterminen 1941 inalles 60 undervisningsavdelningar, därav 5 observationsklasser, med tillsammans 1,550 skolbarn. Skolan är fördelad på tre skolbyggnader, en vid Ringvägen 23, med 56 klassrum¹⁾ och de båda övriga vid Timmermansgatan 28, med 31 klassrum. Dessutom finnes på senare platsen en särskild mindre byggnad med slöjdsal och skolkök med matrum.

Dessutom äro här inrymda 8 avdelningar av praktiska mellanskolorna (se sid. 332).

Församlingens skolråd

(för åren 1940—1943).

S:t Paulsgatan 10, *Sö.*

Anderberg, G. H. A., tjänstesekreterare, kyrkofullm., ordf.; **Asplund, f. Nilsson, Alma E.,** fru, kyrkofullm.; **Bjelkerud, C. F.,** vaktmästare, kyrkofullm.; **Johanson, K. R.,** skräddarmästare, kyrkofullm.; **Nilsson, f. Larsson, Elin M.,** fru, kyrkofullm.; **Rinander, Hedvig N.,** f. d. lärarinna, kyrkofullm.; **Rydén, O. B.,** överlärare, kyrkofullm., vice ordf.; **Steiner, O. E.,** seminarielärare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Orre, O. S. W., sekreterare; t. 41 25 54 eller »hamnstyrelsen».

Överlärare.

Rydén, O. B.; t. 43 02 10; träffas å exp. vid Ringvägen 23, *Sö.*, i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,45—14,15 och å exp. vid Timmermansgatan 28, *Sö.*, t. 41 35 06, onsdagar 10,30—11.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	13
Ord. folkskollärarinnor	31
Ord. småskollärarinnor	13
E. o. folkskollärarinnor	1
E. o. småskollärarinnor	2

¹⁾ Enligt k. m:ts resolution den 20 juni 1924 ang. delning av Maria Magdalena församling skall folkskolan vid Ringvägen, ehuru belägen inom Högalids församlings område, anses tillhöra Maria Magdalena församling.

Lärare i övningsämnen	5
Lärarinnor i övningsämnen	8

S:a lärare och lärarinnor 73

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Björklund, E. J. E. (skolan vid Timmermansgatan).

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Hellman O. Hj. (skolan vid Ringvägen).

En värmeledningsskötare (9), två baderskor (3).

Högalids församlings folkskola.

Högalids församlings folkskola räknar vårterminen 1941 49 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,231 skolbarn. Skolhuset är beläget Folkskolegatan 11—13 och innehåller 53 klassrum. Dessutom finnas lokaler för en friluftsskola med plats för 25 bröstklena barn.

Församlingens skolråd

(för åren 1940—1943).

Högalids prästgård, Högalidsberget, Sö.

Ahlström, E. A., försäljningschef, kyrkofullm.; Enander, A. J. M., redaktör, kyrkofullm.; Fondberg, A. T., avdelningschef; Hedin, W. I., kamrerare; Hultman, Greta C., e. o. läroverksadjunkt, kyrkofullm.; Ingerholm, P. A., banktjänsteman; Larsson, J. L., e. o. inspektör, kyrkofullm., vice ordf.; Lindholm, f. Larsson, Ellen M. I., fru; Mogård, J. A. B., kyrkoherde, stadsfullm., ordf. och kassaförvaltare.

Suppleanter: Eriksson, f. Norgren, Josefine K., fru; Heaster, Ester C., föreståndarinna, kyrkofullm.; Jansson, D., verkstadsarbetare, kyrkofullm.; Krigh, f. Berg, Ellen, fru; Ressle, f. Jonasson, Märta, fru; Skoglund, J. H., kamrerare.

Sekreterare.

Stenberg, K. J. E., folkskolinspektör, stadsfullm.; t. 40 36 02 eller »folkskoledirektionen».

Överlärare.

Holmgren, Greta E.; träffas å skolans exp. Folkskolegatan 11—13, Sö., alla läsdagar i regel 7,45—8,30 samt måndagar och torsdagar 13,15—14, t. 40 45 70.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	8
Ord. folkskollärarinnor	32
Ord. småskollärarinnor	8
E. o. småskollärarinna	1
Lärare i övningsämnen	3
Lärarinnor i övningsämnen	10

S:a lärare och lärarinnor 62

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Hagander, F. S. F.

En värmeledningsskötare (9), en baderska (3).

Brännkyrka församlings folkskolor.

Brännkyrka församling bildar efter Enskede församlings utbrytning fr. o. m. år 1931 tre överlärdistrikt, Älvsjö, Midsommarkransens (tidigare benämnt Liljeholmens) och Blommensberg.

Församlingens skolråd

(för åren 1940—1943).

Andersson, Paul, överlärare, kassaförvaltare; Asplund, E. P., byggnadstimmerman; Collin, I. M. (Ingermaja), fröken, kyrkofullm.; Flood, G. R., plåtslagare, kyrkofullm.; Holmberg, V., järnvägstjänsteman; Lundin, f. Fornstedt, Sigrid A., e. o. barnavårdsman, ordf.; Rundqvist, A. B., handlande; Samuelsson, G. E. O., skrädderiarbetare, kyrkofullm.; Sandberg, T. G. S. B., polisman, kyrkofullm.; Wärnberg, S. T., målare, kyrkofullm.

Suppleanter: Eriksson, K. V., byggnadssnickare, kyrkofullm.; Johansson, K. D., föreståndare; Larsson, f. Svensson, Greta J. E., fru; Malmsten, G. A., snickare; Marchall, f. Wahlqvist, Dagmar E., fru; Nilsson, f. Ehrling, Betty J., fru; Stark, T. B., verktygsarbetare; Ölander, A. F., inspektör, kyrkofullm.; två vakanta.

Sekreterare.

Flygare, B. O., förste bokhållare; t. Liseberg 22 eller järnvägen 5 74.

Älvsjö överlärdistrikt.

Inom distriktet finnas skolor vid Solberga (kyrkskolan) samt i Örby (Huddingevägen 425) och Långbrodal (Sländvägen 1), vilka vårterminen 1941 räkna 33 undervisningsavdelningar med tillsammans 713 skolbarn.

Överlärare.

Åkerlund, J. T.; träffas å exp. i Örby måndagar, onsdagar och fredagar 7,45—8,30, torsdagar 13,30—14, t. Örby 25; i skolan i Långbrodal tisdagar 7,30—8, fredagar 12—12,30, t. Älvsjö 5 56.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	7
Ord. folkskollärarinnor	21
Ord. småskollärarinna	1
E. o. småskollärarinna	1
Vik. folkskollärare	1
Vik. småskollärarinnor	3

Lärare i övningsämnen	2
Lärarinnor i övningsämnen	6

S:a lärare och lärarinnor 42

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Bergström, H. S. (Örby skola); **Bergström, C. M.** (Långbrodals skola).

TVå baderskor (3).

Midsommarkransens överlärardistrikt.

Distriktet omfattar Årsta skola (vid Årsta-vägen) och Midsommarkransens skola (vid Södertäljevägen), vilka värterminen 1941 räkna 40 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,149 skolbarn.

Överlärare.

Andersson, Paul; träffas å exp. i Midsommarkransens skolhus alla läsdagar 7,45—8,30, ävensom måndagar och torsdagar 13—13,30, t. 45 14 01.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	6
Ord. folkskollärarinnor	20
Ord. småskollärarinnor	2
E. o. småskollärarinnor	7
Vik. folkskollärare	1
Vik. småskollärarinnor	4
Lärare i övningsämnen	3
Lärarinnor i övningsämnen	9

S:a lärare och lärarinnor 52

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Öberg, E. E.

En värmeledningsskötare (9), en baderska (3).

Blommensbergs överlärardistrikt.

Distriktet omfattar Blommensbergs skola och Mälarhöjdens skola (Lugntorpsvägen 2), vilka värterminen 1941 räkna 59 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,502 skolbarn.

Överlärare.

Larson, Ch. L.; träffas å exp. i nya skolhuset vid Blommensberg i regel alla läsdagar 7,45—8,30 samt därjämte torsdagar 13—13,30, t. 45 20 65; å exp. i nya skolhuset vid Mälarhöjden tisdagar 13—14, t. Mälarhöjden 29.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	11
Ord. folkskollärarinnor	33
Ord. småskollärarinnor	7
E. o. småskollärarinnor	9

Lärare i övningsämnen	5
Lärarinnor i övningsämnen	13

S:a lärare och lärarinnor 78

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Persson, K. E. (Mälarhöjdens skola).

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Karlsson, E. A. Q. (Blommensbergs skola).

En värmeledningsskötare (9), en baderska (3), en e. o. baderska (11).

Enskede församlings folkskolor.

Enskede församling bildar från den 1 juli 1931 två överlärardistrikt, *Enskede* och *Skarpnäck*.

Församlingens skolråd

(för åren 1940—1943).

Eriksson, E. G. F., stereotypör; **Grusell, E. A.,** packmästare, kyrkofullm.; **Henström, U. K. A.,** folkskollärare, kyrkofullm.; **Horn, Stina U. M.,** föreståndarinna, kyrkofullm.; **Håkansson, M. O.,** chaufför, kyrkofullm., kassaförvaltare; **Kumlin, H. V.,** spårvägsman, ordf.; **Lindqvist, G. R.,** redaktör, stadsfullm., kyrkofullm., vice ordf.; **Månsson, f. Hjorth, Hanna K.,** fru; **Nilsson, F.,** murare, kyrkofullm.; **Thaning, H. J.,** direktör.

Suppleanter: **Berg, K. O.,** chaufför; **Berglund, f. Söderberg, E. Thérèse,** fru; **Brodd, f. Lidén, Anna S.,** fru, kyrkofullm.; **Eklund, S.,** folkskollärare; **Franzon, C. A.,** hälsovårdstillsyningsman; **Larsson, E. A.,** kommunalarbete; **Lindahl, C. J.,** föreståndare, kyrkofullm.; **Mörk, f. Thulén, Astrid A. L.,** fru; **Norlén, O.,** vedhandlare; **Ohlsson, O. A.,** ritsare, kyrkofullm.

Sekreterare.

Lindquist, N. C., kammarrättsnotarie; t. 11 61 82 (tjänstetel.), 49 09 23 (bostaden).

Enskede överlärardistrikt.

I distriktet finnas två skolor, Enskede skola (Stockholmsvägen 30) och Enskedefältets skola (Ålandsvägen 13). Värterminen 1941 var antalet undervisningsavdelningar 69, därav 1 observationsklass, med tillsammans 1,691 skolbarn.

Dessutom äro i Enskede folkskola inrymda 4 avdelningar av södra kommunala mellanskolan (se sid. 330).

Överlärare.

Wirsén, G. R. A.; träffas å exp. i Enskede skola alla läsdagar 7,45—8,30, dessutom måndagar 13,30—14, t. 49 10 62; samt i Enskedefältets skola tisdagar och torsdagar 13,30—14, t. 49 20 72.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	13
Ord. folkskollärarinnor	33
Ord. småskollärarinnor	13
E. o. småskollärarinnor	11
Lärare i övningsämnen	7
Lärarinnor i övningsämnen	13

S:a lärare och lärarinnor 90

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Carlberg, W. T. (Enskede skola).

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Forslin, E. V. (Enskedefältets skola).

En *värmeledningsskötare* (9), en *baderska* (3) en *baderska* (se under Storkyrkoförsamlingens folkskola), en *e. o. baderska* (se under Värtans folkskola).

Skarpnäcks överlärardistrikt.

Distriktet omfattar skolorna vid Skarpnäck (vid Kärrtorpsvägen), Gubbängen och Södertörn samt Enskede gamla skola (vid Stora Gungan), vilka vårterminen 1941 räkna 43 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,104 skolbarn.

Överlärare.

Vide, A. V.; träffas å exp. i Skarpnäcks folkskola i regel alla läsdagar 7,45—8,30, dessutom måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 49 20 45.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	9
Ord. folkskollärarinnor	18
Ord. småskollärarinnor	12
E. o. småskollärarinnor	4
Lärare i övningsämnen	3
Lärarinnor i övningsämnen	8

S:a lärare och lärarinnor 54

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Lindeborg, E. L.

En *e. o. baderska* (III).*Bromma församlings folkskolor.*

Bromma bildar från den 1 juli 1940 tre överlärardistrikt, *Alvik*, *Ängby* och *Bromma södra*.

Församlingens skoloråd

(för åren 1940—1943).

Blom, S. D., byrådirektör, ordf.; Christensen, f. Gillberg, Signe C., fru; Hedvall, A. G., folkskol-

lärare, kyrkofullm., vice ordf.; Palm, G. S., kapten, ombudsman; Sandvall, F. G., elektroingenjör, kyrkofullm.; Tjus, G. R. G., redaktör, kyrkofullm.; Wickman, f. Johansson, Laura K., fru.

Suppleanter: Andersson, f. Peterson, Ebba L., fru, kyrkofullm.; Anderson, U. S., boktryckare; Borgström, J. V. A., målarmästare; Elfverson, A. L., fil. kand.; Jacobsson, P. J., läroverksadjunkt; Linder, Sigrid J., lärarinna; Malmström, Hj. W., direktör, kyrkofullm.

Sekreterare.

Ljungdahl, L. O., fastighetssekreterare; t. 53 53 87.

Alviks överlärardistrikt.

Distriktet omfattar folkskolhusen vid Alvik, vilka vårterminen 1941 räkna 53 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,352 skolbarn.

Överlärare.

Wallerius, L.; träffas å exp. i Alviks skola i regel alla läsdagar 7,45—8,30, dessutom måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 25 67 26.

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	8
Ord. folkskollärarinnor	26
Ord. småskollärarinnor	13
E. o. småskollärarinnor	5
Vik. småskollärarinnor	2
Lärare i övningsämnen	3
Lärarinnor i övningsämnen	8

S:a lärare och lärarinnor 65

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Johansson, J. A.

En *värmeledningsskötare* (9), två *baderskor* (3).

Ängby överlärardistrikt.

Distriktet omfattar skolorna vid Ängby (vid Vultejusvägen) och Bällstalund, vilka vårterminen 1941 räkna inalles 45 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,158 skolbarn.

Överlärare.

Vakant, *tf. Bergquist*, J. A.; träffas å exp. i Bällstalunds skola måndagar, onsdagar, torsdagar och lördagar 7,45—8,30 samt fredagar 13,30—14, t. 28 30 22; å exp. i Ängby skola tisdagar 7,45—8,30, torsdagar 13,30—14 samt fredagar 7,45—8, t. Ängby (37 00) 51.

FD
Msk

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	10
Ord. folkskollärarinnor	21
Ord. småskollärarinnor	9
E. o. småskollärarinnor	5
Vik. småskollärarinna	1
Lärare i övningsämnen	3
Lärarinnor i övningsämnen	9

Så lärare och lärarinnor 58

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Rydhammar, C. O. (Bällstalunds skola); Åström, P. T. (Ångby skola).

En e. o. baderska (III).

Bromma södra överlärardistrikt.

Distriktet omfattar Olovslunds skola (vid Åkerslundsgatan), Ålstens skola (Nyängsvägen 72—80), Smedslättens skola (Alviksvägen 97—99), vilka vårterminen 1941 räknas inalles 46 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,272 skolbarn.

I Olovslunds folkskola äro därjämte inrymda 4 avdelningar av norra kommunala mellanskolan (se sid. 329) jämte 9 avdelningar av Bromma läroverk samt i Smedslättens skola 3 avdelningar av Äppelvikens elementarskola.

Överlärare.

Vakant, *tf.* Olsson, Ruth E. (t. o. m. ^{30/6} 1941); träffas å exp. i Ålstens skola i regel alla läsdagar 7,45—8,30, dessutom måndagar och torsdagar 13,30—14, t. 25 42 50 (personl.), 25 41 29 (exp. och vaktm.).

Lärare och lärarinnor.

Ord. folkskollärare	4
Ord. folkskollärarinnor	25
Ord. småskollärarinnor	7
E. o. småskollärarinnor	11
Lärare i övningsämnen	2
Lärarinnor i övningsämnen	6

Så lärare och lärarinnor 55

Vaktmästare, tillika värmelednings-skötare (9).

Nilsson, P. I. (Olovslunds skola); Pettersson, S. O. (Ålstens skola).

En baderska (3).

E. o. trädgårdsmästare (XII).

Olsson, K. S.

Stockholms stads kommunala mellanskolor.

Kommunerna äro jämlikt k. stadgan för kommunala mellanskolor den 2 juni 1933 be- myndigade att upprätta kommunala mellan- skolor. Kommunal mellanskola har till ändamål att bereda lärjungar, som genomgått folk- skola, anordnad enligt A- eller B-form i gällande normalplan och omfattande minst sexårig läro- kurs, eller på annat sätt vunnit motsvarande kunskaper, tillfälle att inhämta den allmänt medborgerliga bildning, som vitsordas genom realexamen.

I Stockholm äro tvenne kommunala mellan- skolor upprättade, nämligen den norra och den södra kommunala mellanskolan. Vardera skolan är företrädesvis avsedd för barn, tillhörande motsvarande lärjungedistrikt norr resp. söder om Slussen.

Ledningen av skolorna utövas av en sär- skild, för dem gemensam styrelse, bestående av skolornas tjänstgörande rektorer samt fem leda- möter, som jämte tre suppleanter utses av folk- skoledirektionen för en tid av två år enligt i skolornas reglemente närmare bestämmelser. Kassarörelse och bokföring handhas enligt särskilt avtal tills vidare av folkskole- direktionen. Skolorna övervakas därjämte av en inspektor, som förordnas av skolöverstyrelsen. För den närmaste ledningen av vardera skolan förordnas av skolöverstyrelsen en bland de tjänst- görande lärarna såsom rektor. Därjämte äger skolstyrelsen vid vardera skolan förordna en lärarinna såsom tillsynslärarinna, om skolan har manlig rektor, eller en lärare såsom tillsyns- lärare, om skolan har kvinnlig rektor.¹⁾ För lärjungarnas sundhetsvård förordnas av skolsty- relsen minst en manlig och minst en kvinnlig skolläkare, vilkas åligganden närmare angivas i skolornas reglemente.

De kommunala mellanskolorna omfatta vår- terminen 1941 inalles 46 avdelningar med till- sammans 1,353 lärjungar. Beträffande de olika avdelningarnas förläggning se nedan under norra och södra skolan.

Vid kommunala mellanskolorna finnas skol- bibliotek, omfattande vid 1941 års ingång vid norra skolan 6,309 band och vid södra skolan 6,422 band.

Författningar. K. stadgan för kommunala mellanskolor 2 juni 1933, med ändr. K. kung. ang. timplan för de kommunala mellanskolorna 2 juni 1933 (se Kfh 1941: sid. 793). K. m:ts avlöningsreglemente för lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor 11 nov. 1938

¹⁾ Fullständiga uppgifter rörande lärarperso- nalen återfinnas i en av mellanskolorna årligen utgiven katalog.

(se Kfh 1941: sid. 1022). K. kung. med vissa bestämmelser i anledning av ny lönerreglering fr. o. m. 1 jan. 1939 för lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor 11 nov. 1938. K. kung. med tilläggsbestämmelser till avlöningsreglementet 11 nov. 1938 för lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor 12 maj 1939. K. kung. med vissa bestämmelser ang. tjänstebostäder för lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor 22 nov. 1940. K. kung. med vissa bestämmelser ang. avlöning under budgetåret 1940/1941 åt lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor 21 juni 1940. K. kung. med vissa bestämmelser rör. arvode till timlärare vid det statsunderstödda kommunala skolväsendet 30 dec. 1940. K. kung. ang. kristillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst m. fl. under år 1941 17 jan. 1941. K. kung. ang. lönegradsplaceringen av vissa ordinarie ämneslärare vid kommunala mellanskolor och praktiska mellanskolor 20 juli 1939. Tjänstepensionsreglemente för lärare vid högre kommunala skolor 22 juni 1939 (se Kfh 1941: sid. 1065). Familjepensionsreglemente för lärare vid högre kommunala skolor 22 juni 1939 (se Kfh 1941: sid. 1076). K. kung. ang. statsbidrag till avlöning av lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor 9 dec. 1938, med ändr. (se Kfh 1941: sid. 1050). K. kung. ang. statsbidrag för redovisningsåret 1940/1941 till avlöning av lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor 14 juni 1940. K. kung. 28 febr. 1941 med bestämmelser i fråga om statsbidrag för redovisningsåret 1940/41 till vissa kommunala läroanstalter utan hinder av undervisningens inställande m. m. Reglemente för de kommunala mellanskolorna i Stockholm, fastställt av k. m:t 23 aug. 1935. Reglemente för statens pensionsanstalt 31 dec. 1919, med ändr. K. kung. med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer 18 juni 1925, med ändr. *Stat år 1941.* Utgifter: driftbudgeten 1,162,030 kr.; inkomster: driftbudgeten 557,800 kr. (därav statsbidrag 548,600 kr.).

Avlöningar utgå enligt k. m:ts avlöningsreglemente och övriga ovannämnda statliga löneförfattningar. Båda rektorstjänsterna tillhöra grupp I i avlöningsreglementet. Det fasta arvodet till tillsynslärlarinnorna utgår vid båda skolorna med 230 kr. Vissa från år 1938 kvarstående lärare äga att, till förekommande av minskning i dem genom tidigare bestämmelser medgivna förmåner från skolområdet, uppbära personlig lönefyllnad och personlig pensionsfyllnad med erforderliga belopp.

Styrelse

(utsedd för åren 1940 och 1941).

Skolornas rektorer (se nedan), sekr.; *Hedström, f. Nilsson, Birgit K., redaktör, stadsfullm.; *Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; *Robach, E. C., ekonomidirektör, vice ordf. och kassaförvaltare; *Rothstein, f. Rothstein, M. A. M. (Greta), rektor; *Wikberg, S., seminarieledare.

Suppleanter: *Jacobson, C. G. E., lektor; *Lundin, f. Fornstedt, Sigrid A., e. o. barnavårdsman; *Söderblom, f. Hansson, Anna Lisa, fil. kand.

Revisorer.

Gemensamma med folkskoleledningen (se sid. 307).

Inspektor.

Sandwall, F. V., lektor.

Stockholms norra kommunala mellanskola.

Den norra kommunala mellanskolan omfattar vårterminen 1941 23 avdelningar (därav 19 blandade och 4 flickavdelningar), av vilka 19 äro förlagda till skolbyggnaden Drottningholmsvägen 28 och 4 till Olofslunds folkskola. Antalet lärjungar utgör inalles 660.

Rektor.

Öje, E. J. V.; träffas å rektorsexpeditionen, Drottningholmsvägen 28, K., t. 50 40 79, under terminerna varje läsdag 9—9,30.

Ett e. o. första kontorsbiträde (VII).

Tillsynslärlarinna.

Carlsson, Elsa A.

Lärare och lärarinnor.

Ord. ämneslärare	11
Ord. ämneslärarinnor	15
Ord. lärare och lärarinnor i övningsämnen ¹⁾	5
E. o. ämneslärare	2
E. o. lärare och lärarinnor i övningsämnen ²⁾	4
Timlärare i teoretiska ämnen	1
Timlärare i övningsämnen	5 ³⁾

Så lärare och lärarinnor 42

¹⁾ En av dessa tjänstgör såväl vid norra som vid södra skolan.

²⁾ En av dessa har tjänstgöring med högre, tre med lägre timtal än det normala.

³⁾ En av dessa är samtidigt e. o. lärare vid skolan.

FD
Msk

Läkare.

Ottander, C. O. C. (för gossar); t. 50 28 05.
Allewin, Sofia Ch. (för flickor); t. 32 07 70.
Lundberg, V. L. (för vissa specialundersökningar);
t. 50 05 67.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Frisk, A. R.

En värmeledningsskötare (9), en baderska (3).

Stockholms södra kommunala mellanskola.

Den södra kommunala mellanskolan omfattar vårterminen 1941 23 avdelningar (därav 18 blandade och 5 flickavdelningar), av vilka 19 äro förlagda till skolbyggnaden, Hornsgatan 93, och 4 till Enschede folkskola. Antalet lärjungar utgör inalles 693.

Rektor.

Mogren, C. H. M., träffas å rektorsexpeditionen, Hornsgatan 93, Sö., t. 40 47 73, under terminen alla lördagar 12,15—12,45.

Ett e. o. första kontorsbiträde (VII).

Tillsynslärare.

Bergström, f. Möller, Anna M.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare	9
Ord. lärarinnor	9
Ord. övningslärare	1 ¹⁾
Ord. övningslärarinna	1
E. o. ämneslärare	1
E. o. ämneslärarinnor	9
E. o. övningslärare	2
E. o. övningslärarinnor	5
Timlärare i övningsämnen	4

Så lärare och lärarinnor 41

Läkare.

Nordenson, A. G. (för gossar); t. 43 49 53.
Allewin, Sofia Ch. (för flickor); t. 32 07 70.
Lundberg, V. L. (för vissa specialundersökningar);
t. 50 05 67.

Vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (9).

Persson, J. A.

En e. o. biträdande vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (VII), en e. o. baderska (III).

¹⁾ Tjänstgör såväl vid södra som vid norra skolan.

Stockholms stads praktiska mellanskolor.

Jämlikt k. m:ts förnyade stadga för högre folkskolor den 7 juni 1934, med ändr. 16 april och 17 dec. 1937, 17 mars och 15 juni 1939 samt 3 maj och 22 nov. 1940 äro kommunerna bemyndigade att på sätt nämnda stadga föreskriver upprätta högre folkskolor. Sådan högre folkskola skall hava till ändamål att, såsom överbyggnad till den egentliga folkskolan, bereda ungdom, som genomgått egentlig folkskola eller på annat sätt vunnit motsvarande kunskaper, tillfälle att inhämta ett högre mått av allmänt medborgerlig och praktisk bildning, utan att de unga därigenom dragas från sina vanliga levnadsförhållanden eller nödig övning i praktiskt arbete. Högre folkskola må, allt efter förhållandena, kunna anordnas antingen såsom allmän högre folkskola, i vilken undervisningen erhåller en mera allmän läggning, eller såsom yrkesbestämd högre folkskola, i vilken undervisningen inriktas på visst yrke eller viss yrkesgrupp.

De högre folkskolorna i Stockholm äro jämlikt k. brev den 15 aug. 1933 försöksvis tills vidare anordnade som fyraåriga praktiska mellanskolor, samtliga byggande på sexårig folkskolekurs. Dessa skolor hava i enlighet med gällande reglemente erhållit namnen Stockholms stads handelsmellanskola, Stockholms stads tekniska mellanskola samt Stockholms stads hushållstekniska mellanskola. K. skolöverstyrelsen har provisoriskt fastställt undervisningsplaner för skolorna. Vid avgången från högsta klassen kunna eleverna vid skolan avlägga praktisk realexamen.

För varje skola skall finnas en särskild styrelse. Enligt gällande reglemente skall sådan styrelse bestå av, förutom skolans tjänstgörande rektor, fyra ledamöter jämte två suppleanter. Dessa utses av folkskoleledningen för en tid av fyra år enligt i reglementet lämnade närmare bestämmelser och enligt stadsfullm:ns den 2 dec. 1935 lämnade uppdrag. Kassarörelse, bokföring och övriga kommunala göromål handhas enligt särskilt avtal av folkskoleledningen.

Antalet avdelningar inom de praktiska mellanskolorna är vårterminen 1941 67. Beträffande de olika avdelningarnas förläggning se nedan under de särskilda skolorna. Lärjungantalet vårterminen 1941 utgör inalles 1,865.

Författningar. Reglemente för Stockholms stads praktiska mellanskolor och högre folkskolor, fastställt av k. m:ts 23 aug. 1935.

K. m:ts avlösningsreglemente för lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor 11 nov. 1938, med tilläggsbestämmelser 12 maj 1939 (se Kfh 1941: sid. 1022). K. kung. med vissa bestämmelser i anledning av ny lönerereglering fr. o. m. 1 jan. 1939 för lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor,

praktiska mellanskolor och högre folkskolor 11 nov. 1938. K. kung. med vissa bestämmelser ang. avlöning under budgetåret 1940/1941 åt lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor 21 juni 1940. K. kung. ang. kristillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst m. fl. under år 1941 17 jan. 1941. K. kung. ang. statsbidrag till avlöning av lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor 9 dec. 1938 med ändr. (se Kfh 1941: sid. 1050). K. kung. ang. statsbidrag för redovisningsåret 1940/1941 till avlöning av lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor 14 juni 1940. K. kung. 28 febr. 1941 med bestämmelser i fråga om statsbidrag för redovisningsåret 1940/41 till vissa kommunala läroanstalter utan hinder av undervisningens inställande m. m. K. kung. ang. provisorisk avlöningsförstärkning och provisoriskt dyrtorstillägg under budgetåret 1940/1941 åt vissa lärare vid det kommunala skolväsendet m. fl. 21 juni 1940. K. reglementen ang. tjänstepension och familjepension för lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor 22 juni 1939 (se Kfh 1941: sid. 1065). K. kung. ang. ny familjepension i vissa fall 22 juni 1939. K. kung. ang. lönegradsplacering av vissa ordinarie ämneslärare vid kommunala och praktiska mellanskolor 20 juli 1939. K. kung. med vissa bestämmelser ang. avlöning under budgetåret 1940/1941 21 juni 1940. K. kung. med vissa bestämmelser ang. tjänstebostäder för lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor 22 nov. 1940. K. kung. med vissa bestämmelser rör. arvode till timlärare vid det statsunderstödda kommunala skolväsendet 30 dec. 1940. K. kung. ang. kristillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst m. fl. under år 1941 17 jan. 1941. Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare m. fl. vid Stockholms folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 18 dec. 1931 och 15 juni 1937 (enl. SF:s beslut 15 dec. 1924 i tillämpliga delar gällande jämväl för rektorer vid högre folkskolorna). Avlöningsreglemente för ämneslärare med full tjänstgöring vid Stockholms högre folkskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 dec. 1930 och 16 mars 1931. Reglemente ang. tilläggspension för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor, högre folkskolor och kommunala mellanskolor, antaget av SF 15 och 22 juni 1921, med ändr. 15 jan. och 18 juni 1923.

Avlöningar utgå enligt k. m:ts avlöningsreglemente med tillämpningsbestämmelser jämte provisoriskt dyrtorstillägg och provisorisk avlöningsförstärkning samt dyrtidstillägg (författningar, se ovan). Rektorstjänsten vid handelsmellanskolan tillhör grupp I i avlöningsreglementet, rektorstjänsterna vid tekniska och hus-

hållstekniska mellanskolorna grupp II. Arvodet till tillsynslärarinnan vid handelsmellanskolan utgår med 230 kr. Från år 1938 kvarstående ordinarie lärare äga att, till förekommande av minskning i dem genom tidigare bestämmelser medgivna förmåner, uppbära personlig lönefyllnad och personlig pensionsfyllnad med erforderliga belopp.

Stockholms stads handelsmellanskola.

Handelsmellanskolan omfattar 31 avdelningar, av vilka 12 äro förlagda till Klara folkskolas byggnad, 12 till Ringvägen 66 och 7 till Kungstensgatan 4 (f. d. Grevesmühlska samskolan, vilken fr. o. m. den 1 juli 1940 övertagits av Stockholms stad). Antalet elever utgör tillsammans 854.

Stat år 1941. Utgifter: driftbudgeten 665,900 kr.; inkomster: driftbudgeten 331,190 kr. (därav statsbidrag 324,200 kr.).

Styrelse

(för åren 1940—1943).

Skolans rektor (se nedan), sekr.: **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Lövgren**, J. B., lektor, stadsfullm., vice ordf.; **Nyberg**, J., lektor vid Stockholms handelsgymnasium; **Wallin**, H. E., kassör, kassaförvaltare.

Suppleanter: **Eriksson**, K., försäkringsdirektör; **Karlsson**, Hans G. B., tjänsteman, stadsfullm.

Revisorer.

Gemensamma med folkskoledirektionen (se sid. 307).

Inspektor.

Matz, K. S., kommerseråd.

Rektor.

Henning, K. S.; träffas under terminerna å rektorsexpeditionen, Klara Södra Kyrkogata 13—15, C., t. 11 84 20, säkrast torsdagar och fredagar 10,15—10,45, å rektorsexpeditionen Ringvägen 66, Sö., t. 42 21 30 säkrast tisdagar och onsdagar 10,15—10,45 samt å rektorsexpeditionen Kungstensgatan 4, Ö., t. 11 09 09 säkrast måndagar 10,15—10,45.

Ett e. o. första kontorsbiträde (VII).

Läkare.

Wide, P. Hj. E. (för gossar); t. 32 22 55.
Berg, Henny M. (för flickor); t. 45 19 40.

Lärare och lärarinnor.¹⁾

Ord. ämneslärare 11
Ord. ämneslärarinnor 14

¹⁾ Fullständiga uppgifter rörande lärarpersonalen återfinnas i den av skolan årligen utgivna katalogen.

FD
Msk

Ord. övningslärare	1
E. o. ämneslärare	4
E. o. ämneslärarinnor	8
E. o. övningslärare	1
E. o. övningslärarinnor	4
Vik. ämneslärarinnor	2
Timlärare i läroämnen	12
Timlärare i övningsämnen	7

S:a lärare och lärarinnor 64

En *e. o. vaktmästare* (VIII), en *extra portvakt och expeditionsvaktsbiträde* (1,980 kr.).

Stockholms stads tekniska mellanskola.

Den tekniska mellanskolan omfattar 20 avdelningar, av vilka 12 äro förlagda till Engelbrekts och 8 till Maria folkskolas byggnader; antalet elever utgör tillsammans 562.

Stat år 1941. Utgifter: driftbudgeten 509,120 kr.; inkomster: driftbudgeten 272,200 kr. (statsbidrag).

Styrelse

(för åren 1940—1943).

Skolans rektor (se nedan), sekr.; **Berthelius**, F., civilingenjör, vice ordf. och kassaförvaltare; **Hansson**, A. B. N., assistent, stadsfullm.; **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Svensson**, G. A., byggmästare, stadsfullm.

Suppleanter: **Engström**, W. S. L., ingenjör; **Wikberg**, S., seminarielärare.

Revisorer.

Gemensamma med folkskoledirektionen (se sid. 307)

Inspektör.

Hultman, G. H., f. d. chefsingenjör.

Rektor.

Vakant, *tf.* **Ekberg**, M. E.; träffas å rektorsexpeditionen, Valhallavägen 76, Ö., t. 11 84 14, under terminerna säkrast tisdagar, onsdagar, torsdagar och oftast fredagar 10,15—10,45. Expeditionen öppen alla läsdagar 9—11 samt 12,15—16.

Ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII).

Läkare.

Ekehorn, J. E. G.; t. 62 28 87 (bostaden 25 57 39).

Lärare.¹⁾

Ord. lärare i läroämnen	22
Ord. lärare i övningsämnen	1
E. o. lärare i läroämnen	5
E. o. lärare i övningsämnen	1

¹⁾ Fullständiga uppgifter rörande lärarpersonalen återfinnas i den av skolan årligen utgivna katalogen.

Timlärare i läroämnen	17
Timlärare i övningsämnen	1

S:a lärare 47

En *extra vaktmästare* (2,340 kr.).

Stockholms stads hushållstekniska mellanskola.

Den hushållstekniska mellanskolan omfattar 16 avdelningar, av vilka 12 äro förlagda till Västmannagatan 19 och 4 till Ringvägen 66; antalet elever utgör tillsammans 449.

Stat år 1941. Utgifter: driftbudgeten 470,710 kr.; inkomster: driftbudgeten 219,730 kr. (därav statsbidrag 219,200 kr.).

Styrelse

(för åren 1940—1943).

Skolans rektor (se nedan), sekr.; **Enström** Ellen F., skolköksinspektis; **Hansson**, K. B. (Tilda), f. d. skolköksföreståndarinna; **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; **Ramstedt**, Eva J. A., lektor.

Suppleanter: **Andreen**, E. Andrea, prakt. läkare; **Hedén**, f. Cederlund, Eva H. M., folkskollärarinna.

Revisorer.

Gemensamma med folkskoledirektionen (se sid. 307).

Inspektör.

Lilliehöök, f. Berndes, Eleonor M., ordf. i Sveriges husmodersförenings riksförbund.

Rektor.

Söderberg, Gertie; träffas å rektorsexpeditionen, Västmannagatan 19 (uppgång C), Va., t. 30 32 67, under terminerna måndagar, tisdagar, onsdagar och torsdagar 11,30—12 samt å expeditionen Ringvägen 66, Sö., t. 42 21 30, fredagar 11,30—12. Expeditionen, Västmannagatan 19, hålles öppen alla läsdagar (utom lördagar) 9—12 och 13—15 samt lördagar 9—12.

Ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII).

Läkare.

Allevin, Sofia Ch.; t. 32 07 70.

Lärare.¹⁾

Ord. lärare	20
E. o. lärare	8
Timlärare i läroämnen	7
Timlärare i övningsämnen	2

S:a lärare 37

En *extra vaktmästare* (1,560 kr.).

¹⁾ Se not ¹⁾ å föreg. spalt.

Kommunala flickskolor.

Kommunerna äro jämlikt stadgan för kommunala flickskolor den 24 september 1928 be- myndigade att upprätta kommunala flickskolor. Sådana skola har till ändamål att, utöver om- fånget för folkskolans verksamhet, bereda kvinn- ligena lärjungar, som genomgått lägst fjärde klas- sen av folkskola, anordnad enligt någon av denna skolas A- eller B-former, eller på annat sätt förvärvat motsvarande kunskaper, tillfälle till in- inhållande av ett högre mått av allmän med- borgerlig bildning med hänsyn till den kvinn- ligena ungdomens egenart samt att därvid tillika i större eller mindre utsträckning förbereda lär- jungarna för praktisk verksamhet, särskilt inom hemmets område. Varje kommunal flickskola skall vara anordnad med såväl sjuårig läro- kurs, anknuten till folkskolans fjärde klass, som sexårig lärokurs, anknuten till folkskolans sjätte klass. De båda kurserna kunna upprättas antingen som var för sig fristående eller som med varandra förenade. De äro i de fem högsta klasserna identiskt lika. Sexåriga kursens första klass motsvarar sjuåriga kursens andra klass. Samläsning mellan de båda kurserna kan i viss utsträckning förekomma. Inom de två högsta klasserna skall undervisningen vara anordnad antingen på både en teoretisk och en prak- tisk utbildningslinje eller på endera av dessa linjer. Kommunalt flickskola skall stå öppen för lärjungar, oberoende av deras hemorter. Före- komma terminsavgifter, så får högre belopp ej bestämmas för lärjunge, som icke tillhör skol- området, än som i motsvarande fall skulle på- förts lärjunge från skolans eget område. Frågor om nedsättning av eller befrielse från termins- avgift avgöras av en terminsavgiftsnämnd, bestående av inspektör, rektor och en av den anslagsbeviljande korporationen utsedd ledamot jämte en inom skolans kollegium av detta vald suppleant för inspektör.

Skolgången avslutas icke med någon examen. Den kompetens, som medföljer godkänt avgångs- betyg från högsta klassen, har därför ingen för- fattningsenlig benämning men brukar i fråga om teoretisk linje kallas normalskolekompetens. En däremot svarande behörighet kan efter särskilda beslut av k. m:t förenas med godkänt avgångs- betyg från praktisk linjes högsta klass.

De kommunala flickskolorna i Stockholm— Södermalms, Bromma, Kungsholmens, Vasasta- dens, Norrmalms och Östermalms kommunala flickskolor — upprättades, enligt beslut av k. m:t den 9 juni 1939, den 1 juli samma år ge- nom att kommunen övertog flertalet enskilda högre flickskolor i Stockholm (se närmare här- om kommunalkalendern för år 1940).

Enligt det av skolöverstyrelsen fastställda reglementet för skolorna ha dessa gemensam styrelse men var sin rektor liksom ock i före- kommande fall tillsynslärarinna. Styrelsen be- står av fem ledamöter, som jämte två supple-

anter väljas, från och med år 1940 för fyra år, av stadsfullmäktige eller, om stadsfullmäktige så besluta, av folkskoleinspektionen, samt av en bland skolornas rektorer med en annan av rektorerna som suppleant, de två sistnämnda utsedda av skolöverstyrelsen. Minst två ledamöter och minst två suppleanter skola vara kvinnor. Rek- tor, som icke är ledamot av styrelsen, är skyl- dig närvara vid styrelsens sammanträden och har yttranderätt. Kassarörelse och bokföring, upp- rättande av avlöningslistor och statsbidragsrekvi- sitioner, upphandlingar och reparationsarbeten å skolfastigheterna, ävensom beredning och före- dragning av ekonomiska ärenden handhavas en- ligt avtal mellan folkskoleinspektionen och sty- relsen av folkskoleinspektionens expedition.

För varje skola förordnar skolöverstyrelsen en inspektör och, på skolstyrelsens förslag, som rektor en bland de tjänstgörande lärarna. Har skola manlig rektor, förordnar styrelsen bland de tjänstgörande lärarinnorna en tillsynslärare. För lokalt skild skolavdelning kan styrelsen för- ordna en bland lärarna som ställföreträdande rektor, vilken åtnjuter kommunalt arvode. Skol- läkare utses i erforderligt antal av styrelsen.

Skolornas område, som är gemensamt och utgöres av Stockholms stad, må av styrelsen uppdelas i lärjungedistrikt för de särskilda sko- lorna. Sådant uppdelning har hittills ej vidtagits.

Teoretisk linje förekommer vid alla skolorna, praktisk linje tills vidare endast vid skolan å Norrmalm.

De kommunala flickskolorna omfatta vår- terminen 1941 inalles 133 avdelningar med 3,941 lärjungar. Beträffande fördelningen på 7- och 6-årig lärokurs samt teoretisk och praktisk linje samt de olika skolavdelningarnas lokala förlägg- ningar, se nedan under de särskilda skolorna.¹⁾

Vid samtliga skolavdelningar finnas skol- bibliotek. Dessa omfattade den 31 december 1940 tillsammans 59,420 band.

Författningar. K. stadgan för kommu- nala flickskolor 24 sept. 1928, med ändr. (se Kfh 1941: sid. 621). K. m:ts avlöningsreglemente för lärare vid kommunala flickskolor, kommu- nala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor 11 nov. 1938 (se Kfh 1941: sid. 1022). K. kung. med vissa bestämmelser i anledning av ny lönerreglering fr. o. m. 1 jan. 1939 för lärare vid kommunala flickskolor, kom- munala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor, 11 nov. 1938. K. kung. med tillägsbestämmelser till avlöningsreglementet 11 nov. 1938 för lärare vid kommunala flick- skolor, kommunala mellanskolor, praktiska mel- lanskolor och högre folkskolor 12 maj 1939. K. kung. med vissa bestämmelser ang. tjänste- bostäder för lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellansko-

¹⁾ Fullständiga uppgifter angående lärarper- sonalen m. m. återfinnas i en av skolorna år- ligen utgiven katalog.

FD
Fsk

lor och högre folkskolor 22 nov. 1940. K. kung. med vissa bestämmelser ang. avlöning under budgetåret 1940/1941 åt lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor 21 juni 1940. K. kung. med vissa bestämmelser rör. arvode till timlärare vid det statsunderstödda kommunala skolväsendet 30 dec. 1940. K. kung. ang. kristillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst m. fl. under år 1941 17 jan. 1941. Tjänstepensionsreglemente för lärare vid högre kommunala skolor 22 juni 1939 (se Kfh 1941: sid. 1065). Familjepensionsreglemente för lärare vid högre kommunala skolor 22 juni 1939 (se Kfh 1941: sid. 1076). K. kung. ang. statsbidrag till avlöning av lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor (se Kfh 1941: sid. 1050). K. kung. ang. statsbidrag för redovisningsåret 1940/1941 till avlöning av lärare vid kommunala flickskolor, kommunala mellanskolor, praktiska mellanskolor och högre folkskolor 14 juni 1940. K. kung. 28 febr. 1941 med bestämmelser i fråga om statsbidrag för redovisningsåret 1940/41 till vissa kommunala läroanstalter utan hinder av undervisningens inställande m. m. K. kung. ang. delaktighet i lärarinnornas pensionsanstalt för vissa övningslärarinnor vid kommunala flickskolor 15 juni 1935, med ändr. 12 april 1940. K. kung. om tillägg till reglementet för de enskilda läroanstalternas vikariatskassa 17 maj 1935. Reglemente för de kommunala flickskolorna i Stockholm, fastställt av skolöverstyrelsen 26 juni 1939, med ändr. Skrivelse från skolöverstyrelsen 29 juni 1939 rör. undervisningsplan för skolorna.

Stat år 1941. Utgifter: driftbudgeten 2,692,690 kr., kapitalbudgeten (att täckas med lånemedel 1,165,000 kr.); inkomster: driftbudgeten 1,521,800 kr. (därav statsbidrag 1,156,800 kr.).

Avlöningar utgå enligt k. m:ts avlöningsreglemente och k. kung. med vissa bestämmelser för budgetåret 1940/1941 jämte statligt rörligt tillägg samt enligt tillägget till reglementet för de enskilda läroanstalternas vikariatskassa (författningar; se ovan). Rektorstjänsterna vid skolorna i Bromma och å Kungsholmen tillhöra grupp III, vid de fyra övriga skolorna grupp I i avlöningsreglementet. De ställföreträdande rektorerna uppbära kommunalt arvode med 1,140 kr. för kalenderår jämte rörligt tillägg enligt grunderna för 1937 års kommunala lönereglering.

Styrelse och dess expedition.

Styrelse

(för åren 1940—1943).

Ewerlöf, f. Löwenadler, Elsa H. E. J., fru, **Grimlund**, H. V. A., rektor, vice ordf., **Hamberg**, Astrid, rektor (representant för rektorerna); **Höjer**, f. Dahl, T. Signe E., fru,

stadsfullm.; **Larsson**, Oscar E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Lövgren**, J. B., lektor, stadsfullm.

Suppleanter: **Alm**, f. Wohlin, Ulla G., redaktör; **Söderberg**, Gertie, rektor vid stadens hushållstekniska mellanskola; **Tengnér**, f. Gawell, Lilly F., rektor (representant för rektorerna).

Sekreterare (1,800 kr.).

Öije, E. J. V., rektor vid norra kommunala mellanskolan; träffas å styrelsens expedition, Fridhemsgatan 17, K.; t. 50 40 79, dagligen 9—9,30 (under ferier endast tisdagar).

Ett extra kontorsbiträde (2,220 kr.).

Revisorer.

Gemensamma med folkskoledirektionen (se sid. 307).

Södermalms kommunala flickskola.

Södermalms kommunala flickskola motsvarar förutvarande Södermalms högre läroanstalt för flickor utom dess gymnasium, Lychonska skolan och Anna Schultheis' skola. Gymnasiet, som står under avveckling såsom självständig enskild skola, äges jämte skolfastigheten Timmermansgatan 21 av ett aktiebolag, vars samtliga aktier tillhöra staden. Kommunala flickskolan är organiserad med fristående 7- och 6-åriga linjer och omfattar värterminen 1941 33 klassavdelningar, av vilka 20 äro förlagda till nämnda fastighet, 7 till förhyrda lokaler Högbergsgatan 51, Sö., och 6 till förhyrda lokaler Götgatan 32, Sö. Antalet lärjungar är inalles 1,076.

Inspektor.

Afzelius, J. F. A., justitieråd.

Rektor.

Tengnér, f. Gawell, Lilly F.; träffas å rektors-expeditionen, Timmermansgatan 21, Sö.; t. 40 65 29, under lärtärminerna alla dagar utom lördagar 12,15—13.

Ett extra kontorsbiträde (2,220 kr.).

Ställföreträdande rektor (1,140 kr.).

Avdelningarna Högbergsgatan 51 och Götgatan 32, Sö.: **Boström**, Eva M.; t. 41 41 18.

Lärarinnor.

Ord. ämneslärarinnor	34
Ord. lärarinnor i övningsämnen	5
E. o. lärarinnor i övningsämnen	7 ¹⁾
Timlärarinnor i övningsämnen	6 ²⁾

S:a lärarinnor 51

¹⁾ En av dessa tjänstgör även vid Östermalms kommunala flickskola.

²⁾ En av dessa tjänstgör även vid Norrmalms kommunala flickskola; i antalet ingår även en ord. lärarinna i övningsämnen.

Läkare.

Pettersson, H. T.; t. 42 09 20.

Terminsavgiftsnämnd.

Inspektor (självskr.); rektor (självskr.); Lövgren, J. B., lektor, stadsfullm.

Suppleant för inspektor: Spangenberg, Alma M. F., lärarinna.

E. o. vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (IX).

Ahl, E. G.; t. 42 06 63.

En *extra vaktmästare* (2,940 kr.), två *extra portvakter och expeditiionsvaksbiträden* (2,400—2,160 kr.), ett *extra värmeledningsskötarebiträde* (420 kr., ej heltids-tjänst).

Bromma kommunala flickskola.

Bromma kommunala flickskola, som motsvarar förutvarande Äppelvikens elementarskola, är organiserad med förenad 7- och 6-årig linje och omfattar vårterminen 1941 12 avdelningar, förlagda till fastigheten Drömslätten 32, Äppelviken. För skolans räkning pågår om- och tillbyggnad av Smedslättens folkskola. Antalet lärjungar är 347.

Inspektor.

Koch, C. O., lektor.

Rektor.

Åmark, f. Thulin, Elin P.; träffas å rektors-expeditionen, Drömslätten 32, Äppelviken; t. 25 19 62, under lästerminerna alla dagar utom lördagar 13—14.

Ett *extra kontorsbiträde* (2,220 kr.).

Lärarinnor.

Ord. ämneslärarinnor 12¹⁾
Ord. lärarinna i övningsämnen 1
E. o. lärarinnor i övningsämnen 2
Tillärarinna i teor. läroämnen 1
Tillärarinnor i övningsämnen 7²⁾

Så lärarinnor 23

Läkare.

Appelberg Ulfsparre, Elsa I.; t. 50 88 80.

Terminsavgiftsnämnd.

Inspektor (självskr.); rektor (självskr.); Höjer, f. Dahl, T. Signe E., fru, stadsfullm.

¹⁾ En av dessa tjänster indrages vid innehavarens avgång den 30/e 1941.

²⁾ Två av dessa tjänstgöra även vid Kungsholmens och en även vid Östermalms kommunala flickskola.

Suppleant för inspektor: Malmer, f. Rosenberg, Selma Ch., lärarinna.

E. o. vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (IX).

Vakant.

Extra portvakt och expeditiionsvaksbiträde (2,160 kr.).

Sjöström, f. Andersson, Anna W. (t. o. m. 30 juni 1941); t. 25 02 86.

Kungsholmens kommunala flickskola.

Kungsholmens kommunala flickskola motsvarar förutvarande Kungsholms elementarskola för flickor. Den är organiserad med förenad 7- och 6-årig linje och omfattar vårterminen 1941 14 avdelningar, förlagda till nybyggnaden vid Rålambshov. Antalet lärjungar är 417.

Inspektor.

Ljunge, H. T. N., kyrkoherde.

Rektor.

Rothstein, f. Rothstein, M. A. M. (Greta); träffas å rektorsexpeditionen, Rålambshovsskolan, K.; t. 50 09 52, under lästerminerna alla dagar 13—13,30.

Ett *extra kontorsbiträde* (2,400 kr.).

Lärare och lärarinnor.

Ord. ämneslärarinnor 15
Ord. lärarinnor i övningsämnen 3
Tillärarinnor i övningsämnen 7¹⁾

Så lärare och lärarinnor 25

Läkare.

Naglo, O. N. O.; t. 50 00 70.

Terminsavgiftsnämnd.

Inspektor (självskr.); rektor (självskr.); Hansson, A. B. N., assistent, stadsfullm.

Suppleant för inspektor: Danielsson, Gerda A. V., lärarinna.

E. o. vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (IX).

Nilsson, N. G. V.; t. 51 47 46.

Vasastadens kommunala flickskola.

Vasastadens kommunala flickskola motsvarar förutvarande Wallinska skolan, Ählinska skolan samt Vasa högre flickskola. Kommunala flickskolan är organiserad med förenad 7- och 6-årig

¹⁾ Två av dessa tjänstgöra även vid Bromma och en även vid Östermalms kommunala flickskola.

FD
Fsk

linje och omfattar vårterminen 1941 27 avdelningar, vilka äro förlagda till förhyrda lokaler, nämligen 20 i Dalagatan 18, *Va.*, och 7 i Hålsingegatan 2, *Va.* Antalet lärjungar är 760.

Inspektor.

Brulin, J. O. H., arkivråd.

Rektor.

Laurell, Esther H.; träffas å rektorsexpeditionen Dalagatan 18, *Va.*; t. 32 48 18, under läs-terminerna alla dagar utom lördagar 10—11.

Ställföreträdande rektor (1,140 kr.)
(tjänsten indrages 30 juni 1940).

Avdelningen Hålsingegatan 2, *Va.*: Moll, Sonja A. M.; t. 30 09 02.

Ett *extra kontorsbiträde* (2,700 kr.).

Lärarinnor.

Ord. ämneslärarinnor 28¹⁾ 2)
Ord. lärarinnor i övningsämnen 7
E. o. lärarinnor i övningsämnen 3
Tillärarinnor i övningsämnen 9³⁾

Så lärarinnor 45

Läkare.

Dahlqvist, Irma E. W.; t. 20 45 01.

Terminsavgiftsnämnd.

Inspektor (självskr.); *rektor* (självskr.); *Hedström*, f. Nilsson, Birgit K., redaktör, stadsfullm.

Suppleant för inspektor: Moll, Sonja A. M.

Extra vaktmästare (2,580 kr.).

Gustafsson, f. Karlsson, Edit K.; t. 32 06 18.

En *extra portvakt och expediti-
onsvaksbiträde* (1,980 kr.).

Norrmalms kommunala flickskola.

Norrmalms kommunala flickskola motsvarar förutvarande Ateneums för flickor elementarskoleavdelning, Brummerska skolan och Anna-skolan-Dethowska skolan. Den är organiserad med förenad 7- och 6-årig linje — i vissa klas-ser dock fristående linjer — samt med teoretisk och praktisk lärokurs. Skolan omfattar vår-terminen 1941 24 avdelningar, av vilka 9 äro förlagda till förhyrda lokaler Sveavägen 48, *C.*,

¹⁾ En av dessa tjänster indrages vid inne-havarens avgång den 30/6 1941.

²⁾ En av dessa tjänstgör även vid Norrmalms kommunala flickskola.

³⁾ En av dessa tjänstgör även vid Norrmalms kommunala flickskola; i antalet ingå även en ord. och en e. o. lärarinna i övningsämnen.

8 i förhyrda lokaler Eriksbergsgatan 10, *Ö.*, samt 7 i den till kommunen överlätna skol-fastigheten Johannesgatan 18, *C.*, med ett sam-manlagt lärjungeantal av 669, varav 16 å 2 av-delningar av praktisk linje, förlagda till Svea-vägen 48.

Inspektor.

Sandström, A. E. F., justitieråd.

Rektor.

Hamburg, Astrid; träffas å rektorsexpeditionen, Sveavägen 48, *C.*; t. 10 36 90, måndagar, onsdagar och fredagar, Johannesgatan 18, *C.*; t. 20 75 01, tisdagar och torsdagar under läs-terminerna 11,30—12,15.

Ställföreträdande rektorer

(1,140 kr.).

Avdelningen Eriksbergsgatan 10, *Ö.*: *Edelstam*, Ester G.; t. 11 55 35.

Avdelningen Johannesgatan 18, *C.*: *Aurivillius*, Monica L.; t. 20 75 01.

Ett *extra kontorsbiträde* (2,700 kr.).

Lärarinnor.

Ord. ämneslärarinnor 27¹⁾
Ord. lärarinnor i övningsämnen 7²⁾
E. o. lärarinnor i övningsämnen 4²⁾
Tillärarinnor i övningsämnen 6³⁾

Så lärarinnor 44

Läkare.

Nordenfelt, P. J.; t. 60 33 52.

Terminsavgiftsnämnd.

Inspektor (självskr.); *rektor* (självskr.); *Alm*, f. Wohlin, Ulla G., redaktör.

Suppleant för inspektor: *Edelstam*, Ester G.

*E. o. vaktmästare, tillika värmeled-
ningsskötare* (IX).

Hillerudh, E. G. E.

En *e. o. vaktmästare* (VIII), två *extra portvakter och expediti-
onsvaksbiträden* (2,160—1,980 kr.).

Östermalms kommunala flickskola.

Östermalms kommunala flickskola motsvarar förutvarande Lyceum för flickor, Oskars högre flickskola, Margaretaskolan och Anna Sandströms skola utom förstnämnda skolas gymnasium, vil-

¹⁾ En av dessa tjänstgör även vid Vasa-stadens kommunala flickskola.

²⁾ En av dessa tjänstgör även vid Öster-malms kommunala flickskola.

³⁾ En av dessa tjänstgör även vid Vasastadens, en vid Östermalms och en vid Södermalms kom-munala flickskola.

ket kvarstår som självständigt skolföretag. Den är organiserad med förenad 7- och 6-årig linje samt med teoretisk lärokurs. Skolan omfattar vårterminen 1941 23 avdelningar, varav 19 i den till kommunen överlätna skolfastigheten Banérgatan 38—40, Ö., och 4 i förhyrda lokaler Karlavägen 25, Ö. Lärjungeantalet är 672.

Inspektör.

Stridsberg, E. R., generaldirektör.

Rektor.

Beckman, O. Elsa; träffas å rektorsexpeditionen, Banérgatan 38—40, Ö.; t. 62 48 63, under lästerminerna varje läsdag utom lördagar 15—15,30.

Ställföreträdande rektor (1,140 kr.).

Avdelningen Karlavägen 25, Ö.: Ramstedt, Agnes H., t. 21 41 60.

Ett extra kontorsbiträde (2,400 kr.).

Lärarinnor.

Ord. ämneslärarinnor	23 ¹⁾
Ord. lärarinnor i övningsämnen	6 ²⁾
E. o. lärarinnor i övningsämnen	4 ³⁾
Timlärarinnor i teoretiska läroämnen	3
Timlärarinnor i övningsämnen	9 ⁴⁾

Så lärarinnor 45

Läkare.

Gyllencreutz, Sara A. H.; t. 20 80 20.

Terminsavgiftsnämnd.

Inspektör (självskr.); rektor (självskr.); Mogård, J. A. B., kyrkoherde, stadsfullm.

Suppleant för inspektör: Wijkander, H. M. (Maja), lärarinna.

E. o. vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (IX).

Forss, E. G.; t. 61 44 84.

En extra vaktmästare och värmeledningsskötare (2,760 kr.), ett extra expeditionsvaktsbiträde (600 kr., ej heltidstjänst).

¹⁾ En av dessa tjänster indrages vid innehavarens avgång den 30/6 1941.

²⁾ En av dessa tjänstgör även vid Norrmalms kommunala flickskola.

³⁾ En av dessa tjänstgör även vid Norrmalms och en vid Södermalms kommunala flickskola.

⁴⁾ En av dessa tjänstgör även vid Norrmalms, en vid Kungsholmens och en vid Bromma kommunala flickskola.

Skolan för bildbara sinnesslöa barn.

Katarina Västra Kyrkogata 10, Sö.; t. 41 92 33 (expeditionen).

Stockholms stads skola för bildbara sinnesslöa barn är anordnad som externat, d. v. s. eleverna bo i hemmen. Vid sinnesslöskolan meddelas f. n. undervisning åt 116 barn, fördelade på elva avdelningar, förlagda till det för skolans räkning ombyggda skolhuset Katarina Västra Kyrkogata 10. Förutom i läsämnen meddelas undervisning i papp- och träslöjd samt skomakeri (för gossarna) och i kvinnlig slöjd och husligt arbete (för flickorna). I samband med skolan är anordnat ett s. k. daghem, närmast avsett för elever från sådana hem, där föräldrarna under dagen äro sysselsatta i förvärvsarbete utom hemmet.

Till verksamheten utgår statsbidrag.

Stadsfullmäktige hava uppdragit åt folkskoleledningen att vara styrelse för skolan.

Författningar. K. kung. 19 maj 1933 ang. statsbidrag till driftkostnader vid anstalter för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka, och vid epileptikeranstalter, med ändr. 26 april 1940. — För personalen gälla fr. o. m. år 1938, enligt SF:s beslut 17 dec. 1937 samma lönebestämmelser som för lärarpersonal vid Stockholms folkskolor (se sid. 315).

Stat år 1941. Utgifter: driftbudgeten 154,800 kr.; inkomster: driftbudgeten 24,300 kr. (däruv statsbidrag 23,000 kr.).

Styrelse.

Folkskoleledningen.

T. f. föreståndarinna, tillika ord. lärarinna (tilläggsavlöning 1,440 kr.).

Bergwall, f. Lindström, Elsa M.; träffas å skolans exp., Katarina Västra Kyrkogata 10, Sö.; t. 41 92 33, alla läsdagar 8,15—8,40 samt dessutom måndagar och torsdagar 12,15—13,15.

Läkare

(se sid. 278).

Ramér, K. T.

Fem ord. och sju e. o. lärarinnor.

E. o. vaktmästare, tillika värmeledningsskötare (IX).

Malmberg, F. B.

Stockholms stads lärnings- och yrkesskolestyrelse och i samband därmed stående institutioner.

Lärnings- och yrkesskolestyrelsen.

Polhemsgatan 35 K.; telefoner och expeditionstid: se nedan. Styrelsens sammanträden hållas i yrkesskolornas nybyggnad, Polhemsgatan 35, K., i regel andra tisdagen i varje månad under lästerminerna.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöt den 19 nov. 1917 att uppdraga ledningen av stadens yrkesskolor åt en fristående yrkesskolnämnd. Vid den kommunala omorganisationen år 1920 ombildades denna till *Stockholms stads lärnings- och yrkesskolestyrelse*.

Jämlikt k. m:ts förnyade stadga den 4 nov. 1921 för den kommunala yrkesundervisningen (yrkesskolestadgan) äro kommunerna bemyndigade att upprätta vissa skolor för yrkesundervisning. Förvaltningen av de enligt nämnda stadga av Stockholms stad anordnade lärnings- och yrkesskolorna samt handläggningen av därmed sammanhängande ärenden handhaves av lärnings- och yrkesskolestyrelsen, som även har att bereda frågor om anslag av stadens medel till institutioner eller enskilda för bedrivande av yrkesskolundervisning samt handhava förvaltningen av härför beviljade anslag.

Lärnings- och yrkesskolestyrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, åtta andra ledamöter, av vilka sju väljas av stadsfullmäktige och den åttonde utgöres av den av lärnings- och yrkesskolornas rektorer (se nedan), som övriga ledamöter av lärnings- och yrkesskolestyrelsen därtill utse. Styrelsen utser årligen inom sig en vice ordförande. Tillsynen över de olika lärnings- och yrkesskolorna skall under lärnings- och yrkesskolestyrelsens överinseende utövas av särskilda nämnder, bestående av, förutom skolornas rektor, den rektor, som är ledamot av lärnings- och yrkesskolestyrelsen, tre för två år valda personer, av vilka en, tillika ordförande, utses av lärnings- och yrkesskolestyrelsen och de två andra av vederbörande

arbetsgivar-, resp. arbetarorganisation. Nämnden för beredskapskurserna för verkstadsindustrin består av två representanter, utsedda av lärnings- och yrkesskolestyrelsen, en representant för arbetsgivarna, utsedd av Sveriges verkstadsförening, en representant för arbetarna, utsedd av Svenska metallindustriarbetareförbundet samt en representant, utsedd av Stockholms stads arbetslöshetskommitté. Dessa nämnder äga att, enligt de föreskrifter lärnings- och yrkesskolestyrelsens meddelar, besluta i fråga om smärre ärenden. Respektive nämnders åtgärder skola vid styrelsens följande sammanträde anmälas. Nämnden för handelsgruppens skolor och kurser (se sid. 345) intar så till vida en särställning, att den består av dessa skolors rektor, den rektor, som är ledamot av lärnings- och yrkesskolestyrelsen, Stockholms borgarskolas rektor samt sex av lärnings- och yrkesskolestyrelsens valda ledamöter, av vilka en skall vara representant för arbetsgivarna och en för de yrkesanställda.

Ledningen av samtliga skolor utövas under lärnings- och yrkesskolestyrelsens och resp. skolnämnders inseende av fyra av skolöverstyrelsen utsedda rektorer, därunder en för skolorna för hantverk och industri, utom skolorna för klännings-sömmerskor, damskräddare och hattmodister, en rektor för skolorna för klännings-sömmerskor, damskräddare och hattmodister, en för skolorna för husligt arbete och en för skolorna för handel. Den förstnämnde är dessutom av lärnings- och yrkesskolestyrelsen utsedd till direktör. För att under direktörens utöva ledningen av vissa skolgrupper eller enstaka skolor äro av lärnings- och yrkesskolestyrelsen antagna direktörs-assistent, tillika inspektör, förste lärare samt en föreståndarinnan för skolan för hembiträden. Instruktationer för å lärnings- och yrkesskolestyrelsens stat upptagen personal utfärdas av styrelsen.

Uppsikt över lärnings- och yrkesskolornas verksamhet utövas av en av skolöverstyrelsen förordnad inspektör.

Författningar. K. m:ts förnyade stadga för den kommunala yrkesundervisningen 4 nov. 1921, med ändr. och tillägg 9 maj 1930, 5 juni 1931 och 30 dec. 1932 (se Kfh 1941: sid. 476). K. kung. ang. statsunderstöd till

kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning 4 nov. 1921, med ändr. K. kung. 24 jan. 1930 ang. understödjande av folkbiblioteksväsendet, med ändr. K. kung. ang. stipendier åt obemedlade och mindre bemedlade elever vid statsunderstödda kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning 23 maj 1930, med ändr. K. brev 31 jan. 1941, med särskild föreskrift rörande sammansättningen av Stockholms stads lärlings- och yrkesskolstyrelse. Reglemente för Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, fastställt av skolöverstyrelsen 31 aug. 1928.

Stat år 1941. Utgifter: driftbudgeten 3,198,655 kr.; inkomster: driftbudgeten 1,446,539 kr. (däruv statsbidrag 609,950 kr.).

Styrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Berggren, H. A., målarmästare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Andersson, G. K. K., direktör.

*Johansson, Fritz O., kassör, stadsfullm.

Karlsson, Hans G. B., tjänsteman, stadsfullm.

Ström, f. Hånes, Hildegard A., fru, stadsfullm.

*Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm.

*Åkesson, Anna J., folkskollärarinna, stadsfullm.

*Åstrand, N., ombudsman, stadsfullm.

Sekreterare (3,120 kr.).

Robach, E. C.; Brunkebergstorg 13, C.; t. »folkskoledirektionen»; träffas 14—15 (lördagar samt under juni—aug. 10—11).

Styrelsens delegerade.

Delegerade för prövning av ansökningar till lediga befattningar.

Larsson, Oscar E.; Berggren, H. A.; Johansson, Fritz O.

Delegerade för frågor om inköp.

Larsson, Oscar E.; Berggren, H. A.; Johansson, Fritz O.

Delegerade för prövning av ansökningar till statsstipendier.

Andersson, G. K. K.; Karlsson, Hans G. B.; Schött, P. A. R.; Théel, f. Roth, Elisif.

Delegerade för prövning av ansökningar från elever vid handelsskolorna om befrielse från och nedsättning i terminsavgifter.

Karlsson, Hans G. B.; Schött, P. A. R.; Åkesson, Anna J.

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december tre revisorer jämte två suppleanter för granskning av lärlings- och yrkesskolstyrelsens räkenskaper och förvaltning under nästföljande år.

Eckerström, E. L. T., ombudsman.

Lundell, G. B., fabrikör.

Wallin, H. E., kassör, ordf.

Suppleanter:

Herlitz, Ingeborg, försäkringstjänsteman, stadsfullm.

Plan, J. H., skomakeriarbetare.

Styrelsens expedition.

Polhemsgatan 35, K.; postgirokonton nr 3031; t. 52 03 40; expeditionstid: 9—12, 13—17 (lördagar och dag före helgdag 9—12, 12,30—14,30).

Stat år 1941. Utriffter: driftbudgeten 163,915 kr.

Direktör (C).

Andersson, G. K. K.; Polhemsgatan 35, K.; t. 52 03 40 (även direkt 50 23 97); mottagnings-tid: tisdagar, torsdagar och fredagar 13—14.

Direktörsassistent, tillika inspektör (23).

Hedfors, E. G.

Kamrerare (1 kl.) (21).

Gustafson, J. A. T.; t. 50 23 49.

Förste kammarsskrivare (17).

Jäderlund, G. E.

Kammarsskrivare (15).

Hellman, G. A.

Förste kontorsskrivare och kassör (11).

Ljungh, A. V. (Åstrid); kassakontoret hålles öppet 9,30—12 och 13—14,30.

Kontorsskrivare (9).

Lagerqvist, Greta.

Expeditionsvakt (6).

Hofberg, P. E.

Tre första kontorsbiträden (7), ett extra första kontorsbiträde (3,840 kr.), två kontorsbiträden (5), ett e. o. kontorsbiträde (V), ett e. o. skrivbiträde (IV), ett extra expeditionsvaktsbiträde (1,740 kr.).

Stockholms stads skolor för yrkesundervisning.

Expedition: Polhemsgatan 35, K.; t. 52 03 40. Beträffande de olika skolornas förläggning se nedan.

I anslutning till k. m:ts förnyade stadga för den kommunala yrkesundervisningen den 4 nov. 1921 (yrkesskolestadgan) förefinnes inom den med statsmedel understödda kommunala yrkesundervisningen i Stockholm tre olika skoltyper, som representera efter varandra följande stadier av undervisningen, nämligen verkstadsskolor, lärlingskolor och yrkesskolor.

Verkstadsskolorna, som äro avsedda för nybörjare i resp. yrken, meddela eleverna den grundläggande utbildningen i dessa. Inträdesåldern vid verkstadsskolorna är lägst 14 år (i charkuteriskolan 17 år). Undervisningen pågår 6 dagar i veckan under en tid, som allt efter de olika yrkena varierar mellan 11 månader och 4 år. Förutom i yrkesarbete meddelas i verkstadsskolorna även undervisning i teoretiska ämnen i en omfattning, motsvarande lärlingskolornas hela kunskapsområde. Undantag härifrån utgör verkstadsskolan för murare, där undervisning meddelas endast i yrkesarbete. — Verkstadsskolan för murare (se nedan) skiljer sig från övriga verkstadsskolor därigenom, att eleverna, sedan de en kortare tid erhållit utbildning å skolverkstaden, utsändas till byggmästare i staden, hos vilka de under skoledningens kontroll mot vanlig lärlingslön få deltaga i förekommande yrkesarbeten. Även vid verkstadsskolan för mekaniker är inrättad en avdelning, vars elever växelvis under 3 månaders perioder arbeta dels i skolan, dels vid verkstäder ute i staden.

Enligt stadsfullmäktiges beslut har höstterminen 1937 inrättats en verkstadsskola för damskräddare (kappsömnad), omfattande 3 år och höstterminen 1938 2-åriga verkstadsskolor för sveatsare och fotografer. Dessutom har styrelsen fr. o. m. höstterminen 1938 övertagit Stockholms enskilda hantverksskolas avdelning för skräddare.

Fr. o. m. höstterminen 1939 beslöt lärlings- och yrkesskolstyrelsen att omlägga verkstadsskolan för kopparslagare till en verkstadsskola för värme- och sanitetsmontörer.

Lärlingsskolorna hava till ändamål att bereda yrkesanställda tillfälle att, samtidigt med förvärvande av praktisk yrkesfärdighet genom arbete i yrket, inhämta sådana praktiska och teoretiska kunskaper, som kunna anses nödvändiga för att nå största möjliga yrkesskicklighet. Lärlingsskolorna bestå av två skolformer, dels lärlingsskolors yrkesavdelningar för elever i åldern 15—18 år, dels dess kurser för äldre arbetare. I yrkesavdelningarna erhålla eleverna undervisning 6 å 9 timmar, förlagda till 2 å 3 kvällar, varje vecka under två års tid. Läroämnena äro yrkeslära (yrkesarbete med material- och verktygslära, maskinlära, yrkesritning, teknologi, räkning, skrivning, yrkeshygien m. m.), yrkesekonomi (affärsräkning, affärsskrivning, kalkylation och bokföring) samt yrkes- och arbetarlagstiftning. Härjämte hava införts s. k. lärlingskurser, omfattande en till åtta terminer, med minst ett huvudämne och i anslutning därtill biämnen av mera allmän natur. Lärlingskurser kunna anordnas med minst 4 timmar i veckan under ett eller två arbetsår för huvudämne och under en eller två terminer för biämnen. Sådana lärlingskurser äro inrättade för handel, husligt arbete och fr. o. m. höstterminen 1937 även för mekaniker. Fr. o. m. höstterminen 1938 har styrelsen övertagit Frisörföreningens skolor för herr- och damfrisörer (resp. 4- och 3-åriga). Undervisningen vid frisörskolorna är förlagd dels till skolverkstäderna och dels till frisörmästare ute i staden. Fr. o. m. den 8 maj 1940 inrättades beredskapskurser för temporebetare inom verkstadsindustrien av lärlingskursstyp. Därvid inrättades kurser för mekaniker, elektromekaniker, flumekaniker och smeder med 4 månaders daglig undervisning samt för gas- och elektriska sveatsare med 3 månaders daglig undervisning. År 1941 hava 4-månadskurserna förlängts att omfatta 6 månader. Lärlingsskolans kurser för äldre arbetare äro avsedda för yrkesarbetare i åldern över 18 år, som ej haft tillfälle att bevista lärlingsskolors yrkesavdelningar, och som i dessa kurser beredas tillfälle att i vissa ämnen inhämta motsvarande kunskaper. Undervisningen är i regel förlagd till aftnarna.

Yrkesskolorna, som äro en direkt påbyggning på verkstads- och lärlingsskolorna, må enligt yrkesskolestadgan omfatta dels ämneskurser, utgörande fristående lärokurser i olika läroämnen, dels yrkeskurser, utgörande sammanhängande utbildning i ett flertal för visst yrke behövliga läroämnen, dels ock mästarkurser, avsedda för mästaruutbildning. I Stockholm omfatta yrkesskolorna ämneskurser och yrkeskurser, vilka anordnas under olika former med längre eller kortare lätotid, allt efter förefintliga behov och arbetsförhållanden inom resp. yrken.

Fr. o. m. år 1938 har dessutom inrättats en särskild hembiträdesskola, omfattande en lärotid av 23 veckor och med undervisning 47 timmar per vecka. Denna skola är avsedd för hembiträden, vilka fyllt 17 år och som inneha minst 2 års praktik i husligt arbete. Från år 1939 har inretts ett lärlingshem för denna skolas elever och kunna 18 st. mottagas i detsamma.

De yrkesgrenar, för vilka verkstads-, lärlings- eller yrkesskolor hava anordnats i Stockholm, äro angivna i nedanstående förteckning över av lärlings- och yrkesskolstyrelsen anordnade skolor m. m.

Lärlings- och yrkesskolstyrelsen har i enlighet med beslut av stadsfullmäktige jämväl övertagit ledningen och förvaltningen av Stockholms borgarskolas handelslinje. Denna för utbildning i handelsyrket m. m. avsedda gren av lärlings- och yrkesskolornas verksamhet omfattar *dels* dagskolor, bestående av Stockholms stads handelsskolas allmänna handelsavdelning (tre ettåriga kurser, tillsammans utgörande en fullständig lägre handelsskola), högre handelsavdelningen jämte korrespondentkursen samt s. k. förberedande korrespondenskurser, *dels* yrkesskolans ämneskurser och yrkeskurser å aftontid med undervisning i olika handelsämnen, *dels* kurser i maskinskrivning och stenografi, *dels* och ettåriga lärlingskurser med kvallsundervisning för kontorsanställda och butiksbiträden.

Vidare hava upprättats dagskolor för blivande expeditörer inom manufaktur- och spekerihandelsbranschen. Vid dessa skolor, som äro organiserade efter ungefär samma grunder som verkstadsskolorna, är undervisningen ettårig. För i dessa branscher redan anställda hava anordnats kvällskurser.

Vid ovannämnda skolor har lärlings- och yrkesskolstyrelsen vidare anordnat vissa kortare utbildningskurser i samarbete med vissa sammanslutningar på näringslivets område.

En parallellavdelning av verkstadsskolan för mekaniker, vilken avdelning är speciellt avsedd för elever vid Stockholms stads skol- och yrkeshem för gossar å Skrubba (se sid. 286), är förlagd till en för ändamålet uppförd verkstadsbyggnad vid skyddshemmet.

Undervisningen i verkstads- och lärlings-skolorna är i regel helt kostnadsfri. I yrkesskolans ämneskurser samt vid handelsgruppens skolor och kurser erlägga eleverna avgifter. Vid såväl lärlings- och yrkesskolans kurser för äldre som i yrkesskolans kurser erlägga deltagarna avgifter för material m. m. I verkstadsskolorna erhålla eleverna flitpengar efter följande grunder. De första tre månaderna av skoltiden utgå inga flitpengar, medan för återstående delen av första året elev erhåller omkr. 1.50 kr. varje vecka i ettåriga skolor samt omkring 2 kr. varje vecka i fleråriga skolor. Under andra, tredje och fjärde åren utgå flitpengar med omkring respektive 4, 10 och 20 kr. varje vecka.

Under arbetsåret 1939/40 åtnjöto sammanlagt 8,245 personer undervisning vid stadens verkstads-, lärlings- och yrkesskolor; antalet kurser var 761.

Vid skolorna finnas fyra för såväl lärare som elever avsedda skolbibliotek, av vilka ett är beläget Polhemsgatan 35, ett Bolinders Plan 9, ett fördelat på de till skolorna för husligt arbete hörande skolköken samt ett på skolorna för handel, Birger Jarls Torg 7 och 9. Biblioteken innehålla teknisk facklitteratur, litteratur om samhällslivet samt i viss utsträckning även skönlitteratur.

Författningar. K. m:ts förnyade stadga för den kommunala yrkesundervisningen 4 nov. 1921, med ändr. och tillägg 9 maj 1930, 5 juni 1931 och 30 dec. 1932. Reglemente för Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, fastställt av skolöverstyrelsen 31 aug. 1928. Avlösningsreglemente för ordinarie lärarpersonal vid Stockholms stads verkstads-, lärlings- och yrkesskolor, antaget av SF 19 dec. 1923, med ändr. Reglemente för statens pensionsanstalt 31 dec. 1919, med ändr. K. kung. 18 juni 1925 med allmänna grunder för dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare i statens tjänst m. fl. pensionärer, med ändr. Reglemente ang. tilläggspension för ordinarie lärare och lärarinnor vid Stockholms stads skolor för yrkesundervisning, antaget av SF 19 dec. 1928.

Avlöningar. (Beträffande föreståndare m. fl. se nedan.) Ordinarielärare. 47 ordinarie lärare, därav 4 manliga lärare i teoretiska ämnen och 5 manliga förste yrkeslärare 5,640 kr., 23 manliga yrkeslärare 5,340 kr. och 15 kvinnliga yrkeslärare 4,200 kr. Härtill komma tre ålderstillägg efter resp. tre, sex och nio års tjänstgöring, vart och ett å 600 kr. för manlig och 360 kr. för kvinnlig lärare.

E. o. lärarpersonal. 2 förste lärare 5,448—5,208 kr., 1 föreståndarinna 5,700 kr., 4 lärare i teoretiska ämnen 5,208 kr., 19 t. v. anställda lärare 5,388—4,800 kr. och 8 t. v. anställda lärarinnor 3,780 kr. samt vid handelsskolorna 7 t. v. anställda lärare i handelsteknik 4,950—4,500 kr., 6 t. v. anställda lärarinnor i modersmålet och främmande språk 4,380—3,900 kr., 5 t. v. anställda lärarinnor i svensk stenografi och maskinskrivning samt svensk handelskorrespondens 4,080—3,780 kr. och 2 t. v. anställda lärare i maskinskrivning 3,720—2,700 kr. Dessutom finnas vid skolorna för hantverk, industri och husligt arbete ca 65 manliga och 37 kvinnliga timlärare samt vid skolorna för handel 48 manliga och 21 kvinnliga timlärare, därjämte tillfälligt anställda timlärare. Timlärarnas arvoden utgå med 5,00—2,40 kr. för varje undervisningstimme enligt av tjänstestämmanden fastställda grunder.

Skolläkare: anslag 1,200 kr.

Lys

Inspektör

(förordnad av skolöverstyrelsen).

Wretblad, P., ingenjör, teknisk konsulent i kommerskollegium.

Skolläkare (vid skolorna för handel).

Heineman, I. D.; t. 10 65 50 (för manliga elever).

Berg, Henny M.; t. 40 88 55 (för kvinnliga elever).

Skolorna för hantverk och industri.

Rektor.

Andersson, G. K. K. (förordn. t. o. m. 30/6 1941), direktör (se sid. 339); Polhemsgatan 35, K.; t. 52 03 40 (direkt 50 23 97); mottagningstid: tisdagar, torsdagar och fredagar 13—14.

E. o. kontorsassistent (XIII).

Söderkvist, T. V. A.

E. o. maskinist (XII).

Hedberg, A. E. M.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Söderkvist, T. V. A., tjl. (se ovan), *tf. Tidell, E. P. A.*; **Hermansson, K. Ture E.**, stadsfullm.; **Nilsson, E. A.**

En *vaktmästare (1 kl.)* (verktygsutlämnare för mekaniker) (8), en *e. o. vaktmästare* (verktygsutlämnare för elektriker) (VI), en *e. o. expeditionsvakt* (VI).

Mekaniker, automobilmekaniker och instrumentmakare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.

Berthelius, F., civilingenjör, ordf.; **Pyk, H. T.**, teknisk direktör; **Jonsson, R. L.**, ombudsman; **Hallgren, H. H.**, fabrikör (adjungerad ledamot vid behandling av ärenden rörande automobilmekanikerskolan); **Andersson, G. K. K.**, direktör.

Förste yrkeslärare (7,440 kr.).

Holmberg, J. A.

Smeder.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Nämnd.

Berthelius, F., civilingenjör, ordf.; **Petreljus, K. A.**, fabrikör; **Thomelius, N. O.**, smed; **Andersson, G. K. K.**, direktör.

Kopparslagare.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Nämnd.

Myrsmiden, R. A., konstsmid, ordf.; **Bergquist, P. J.**, fabrikör; **Sundkvist, N. A. J.**, kopparslagare; **Andersson, G. K. K.**, direktör.

Bleck- och plåtslagare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.

Berthelius, F., civilingenjör, ordf.; **Haag, J. Hj.**, plåtslagarmästare; **Hessler, I. N.**, ombudsman; **Andersson, G. K. K.**, direktör.

Tapetserare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.

Berghagen, R., arkitekt, ordf.; **Sundström, N. E. M.**, tapetserarmästare; **Carlsson, L. Hj.**, ombudsman; **Andersson, G. K. K.**, direktör.
Suppleant: Brändström, S. F., tapetserare.

Skomakare.

(Verkstadsskola.)

Nämnd.

Vakant, ordf.; **Lindon, J. F. S.**, fabrikör; **Wige, K. J.**, skoarbetare; **Andersson, G. K. K.**, direktör.

Bokbindare.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Nämnd.

Åström, A. V., disponent, ordf.; **Wahlström, H.**, bokbindarmästare; **Eriksson, D. P. N.**, f. d. förtroendeman; **Andersson, G. K. K.**, direktör.

Målare och färghandelsbiträden.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.

Berggren, H. A., målarmästare, stadsfullm., ordf.; **Gustavson, A. V. N.**, målarmästare, stadsfullm.;

Andersson, S. O., ombudsman; **Skogh, C. A.**, direktör (adjungerad ledamot vid behandling av ärenden rörande lärlings- och yrkesskolorna för färghandelsbiträden); **Andersson, G. K. K.**, direktör.

Suppleant: **Moberg, K. L.**, ombudsman.

Förste yrkeslärare (7,440 kr.).

Holmberg, G. M.

Elektriska montörer samt elektromekaniker.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Yrkesskolan omfattar bl. a. tvååriga yrkeskurser avsedda att meddela sådana kunskaper, som erfordras för erhållande av behörighet att utföra elektriska installationer.

Nämnd.

Welin-Berger, J. A. E., yrkesinspektör, ordf.; **Hultkrantz, J. G.**, ingenjör; **Larsson, K. W.**, elektrisk montör; **Andersson, G. K. K.**, direktör.

Förste yrkeslärare (7,440 kr.).

Lindström, E. Hj.

Urnakare.

(Verkstadsskola.)

Nämnd.

Berthelius, F., civilingenjör, ordf.; **Sandberg, R. E.**, urnakarmästare; **Holmström, A. A. W.**, urnakeriarbetare; **Andersson, G. K. K.**, direktör.

Rörläggare, värme- och sanitetsmontörer.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.

Hultman, G. H., f. d. chefsingenjör, ordf.; **Elvin, N. H. S.**, ingenjör; **Eklund, E. G.**, rörledningsmontör; **Andersson, G. K. K.**, direktör.

Möbelsnickare och inredningssnickare.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Nämnd.

Berghagen, R., arkitekt, ordf.; **Wikström, O. Hj.**, snickarmästare; **Carlson, C. H.**, möbelsnickare; **Sandberg, R. L.**, snickarmästare (adjungerad ledamot vid behandling av frågor rörande verkstadsskolan för inredningssnickare); **Andersson, G. K. K.**, direktör.

Förste yrkeslärare (7,440 kr.)

Ljungberg, A. S.

Murare.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Svarvargatan 9, K.; t. 53 08 34.

Nämnd.

Engkvist, O. T., byggmästare, ordf.; **Nilsson, P.**, byggmästare; **Broman, J. A.**, murare; **Andersson, G. K. K.**, direktör.

Suppleant: **Johansson, N. G. W.**, murare.

Förste yrkeslärare (7,740 kr.).

Johnzon, A. H. W.

Betong- och cementarbetare.

(Lärlingsskola.)

Nämnd.

Chatillon-Winbergh, G., överingenjör, ordf.; **Georgii, H. P.**, ingenjör; **Andersson, O. Valter**, ombudsman, stadsfullm.; **Andersson, G. K. K.**, direktör.

Charkuterister.

(Verkstads-, lärlings- och yrkesskolor.)

Slakthuset, Enskede; t. 49 12 06.

En extra kontorsskrivare (3,120 kr.).

Nämnd.

Ahlström, V., handlande, ordf.; **Frisk, D. A.**, grosshandlare; **Nordh, Hj. V. F.**, livsmedelsarbetare; **Andersson, G. K. K.**, direktör.

Skräddare samt byx- och västsömmerskor.

(Verkstads- och lärlingsskolor.)

Nämnd.

Berglöv, R. W., skräddarmästare, ordf.; **Lund, E. V.**, skrädderiidkare; **Strömberg, A. G. Y.**, skräddare, ombudsman; **Andersson, G. K. K.**, direktör.

Förste lärare (5,208 kr.).

Vakant, *tf. Sjömark, C. L.*

Körsnärer och sömmerskor inom körsnärssyrket.

(Verkstadsskola.)

Nämnd.

Carlenius, G. W., verkstadschef, ordf.; **Lindner, W. J. B.**, hovkörsnär; **Wiman, f. Jonsson, Elsa**, pälssömmerska; **Andersson, G. K. K.**, direktör.

LyS

Frisörer.

(Lärings- och yrkesskola.)

Nämnd.

Davide, H. L., med. dr., docent, ordf.; **Grönlund**, E. B., frisörmästare; **Björk**, S., ombudsman; **Andersson**, G. K. K., direktör.

Suppleant: **Rockström-Hellden**, Astrid V., damfrisörska.

Förste lärare (6,780 kr.).

Ando, A.

Svetsare.

(Verkstadsskola.)

Nämnd.

Hallström, O. H., diplomingenjör, ordf.; **Pira**, F. E., verkst. direktör; **Andersson**, U. E., svetsare; **Andersson**, G. K. K., direktör.

Fotografer.

(Verkstadsskola.)

Nämnd.

Bäckström, K. G. H., fil. dr., docent, ordf.; **Movin-Hermes**, B., hovfotograf; **Lins**, E. S., fotograf; **Andersson**, G. K. K., direktör.

Tempoarbetare inom verkstadsindustrin.

(Beredskapskurser.)

Nämnd.

Åstrand, N., ombudsman, stadsfullm., ordf.; **Helin**, M. S., direktör; **Ingelman**, G. M. R., civilingenjör; **Jonsson**, R. L., ombudsman; **Andersson**, G. K. K., direktör.

Skolorna för klänningssömmerskor, damskräddare och hattmodister.

Rektor (6,900 kr.).

Kjederqvist, Anna H. M. (förordn. t. o. m. ^{30/6} 1941); **Bolinders Plan 9, K.**; t. 50 11 25, 50 02 55; mottagningstid: måndagar, onsdagar och torsdagar 12—12.30.

Ett e. o. kontorsbiträde (V).

Klänningssömmerskor.

(Verkstads- och yrkesskolor.)

Bolinders Plan 9, K.; t. 50 02 55.

Nämnd.

Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm., ordf.; **Carlenius**, G. W., verkstadschef; **Johnson**, f. Carlsson, Ellen M. V., fru; **Andersson**, G. K. K., direktör; **Kjederqvist**, Anna H. M., rektor.

Damskräddare.

(Verkstadsskola.)

Bolinders Plan 9, K.; t. 50 02 55.

Nämnd.

Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, ordf.; **Kjellström**, A. G., skräddarmästare; **Strömberg**, A. G. Y., skräddare, ombudsman; **Andersson**, G. K. K., direktör; **Kjederqvist**, Anna H. M., rektor.

Hattmodister.

(Verkstads- och yrkesskolor.)

Bolinders Plan 9, K.; t. 50 02 55.

Nämnd.

Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm., ordf.; **Olsson**, Ebba C. T., fröken; **Nilsson**, Ester M. P., modist; **Andersson**, G. K. K., direktör; **Kjederqvist**, Anna H. M., rektor.

Skolorna för husliga yrken.

Undervisningen bedrivs dels i skolköken Kungsholmsgatan 16, t. 53 35 57, Brännkyrkagatan 2 B, t. 40 30 74, Sveavägen 83, t. 31 58 64, Karlavägen 66, t. 60 05 80, kommunalhuset i Alvik, t. 25 05 51 och Scheelegatan 8, t. 53 93 35, 53 93 50, dels i sömnadsslokaler, Stora Nygatan 40—42, t. 10 85 60, Södertörnsvägen 359, Enskede, ABF-gården, Götalandsvägen, Älvsjö samt dels i barnavårdsmännens barnstugor, Olaus Magnus' Väg 57—59, Böttigervägen 7 och Margretelundsvägen 63.

Vid skolköken anordnas även kortare kurser i olika grenar av husligt arbete, varjämte i sömnadsslokaler dag- och aftonkurser i sömnad anordnas för husmödrar.

Rektor (7,800 kr.).

Johansson, Karin (förordn. t. o. m. ^{30/6} 1941); Kungsholmsgatan 16, K.; t. 50 88 23; mottagningstid: måndagar och torsdagar 12—14.

Ett kontorsbiträde (5).

Nämnd.

Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, ordf.; **Söderberg**, Gertie, rektor; **Johansson**, f. Franzén, Astrid Ch., fru; **Grönvall**, J. K. (Hanna), hembiträde (adjungerad ledamot vid behandling av ärenden rörande hembiträdesutbildning); **Andersson**, G. K. K., direktör; **Johansson**, Karin, rektor.

Skolorna för husligt arbete.

(Lärings- och yrkesskolor.)

Exp.: Kungsholmsgatan 16, K.; t. 50 88 23, 53 35 57.

Hembiträdesskolan.

(Utbildningskurs.)

*Scheelegatan 8, K.; t. 53 93 35, 53 93 50.***Föreståndarinnan** (5,700 kr.).**Göransson, f. Rylander, Inez O.****Hembiträdesskolans lärlingshem.***Scheelegatan 8, K.; t. 51 60 25.***Tillsyn över hemmet.****Holmberg, Marta, skolkökslärarinnan.****Skolorna för handel.****Rektor** (9,900 kr.).**Schött, P. A. R.** (förordn. t. o. m. $\frac{30}{100}$ 1941): träffas säkrast tisdagar och torsdagar 11—12 samt måndagar och tisdagar 18,30—19,30; *Birger Jarls Torg 7—9, St.; t. 20 21 33, 20 27 10.***Rektorsassistent** (2,280 kr.).**Ekstrand, Lilly A. I.**Ett *e. o. kontorsbiträde* (V), ett *extra kontorsbiträde* (1,980 kr.), en *e. o. vaktmästare* (1 kl.) (VIII), en *extra expeditiionsvakt* (2,580 kr.), två *extra portvakter* (324—200 kr.).**Nämnd.****Larsson, Oscar E.**, borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Lindblom, Edith M.**, ordf. i Kvinnliga kontoristföreningen i Stockholm; **Bæckman, O. H.**, grosshandlare; **Anderson, Carl Albert**, direktör, stadsfullm.; **Jennel, C. A. W.**, prokurist; **Andersson, G. K. K.**, direktör; **Wijk, A. M.**, docent, Stockholms borgarskolas rektor; **Winberg, C. H. T.**, specierihandlare; **Schött, P. A. R.**, rektor.**Stockholms stads handelsskola.****Allmänna handelsavdelningen, högre handelsavdelningen, korrespondentkursen.***Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; Danderydsgatan 4 och 6, Ö.; t. 11 11 95; exp.: Birger Jarls Torg 7, 2 tr., St.; t. 20 21 33, 20 27 10.***Förberedande korrespondenskurs.***Regeringsgatan 47, C.; Danderydsgatan 4 och 6, Ö.; t. 11 11 95.***Yrkersskolans ämneskurser för handel.***Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; t. 20 21 33, 20 27 10; Danderydsgatan 4 och 6, Ö.; t. 11 11 95; Regeringsgatan 47, C.; exp.: Birger Jarls Torg 7, St.; t. 20 21 33, 20 27 10.***Kurser i stenografi och maskinskrivning.***Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; t. 20 21 33, 20 27 10; Danderydsgatan 4 och 6, Ö.; t. 11 11 95; Regeringsgatan 47, C.; exp.: Birger Jarls Torg 7, St.; t. 20 21 33, 20 27 10.***Lärlingskurser för handel.***Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; exp.: Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; t. 20 21 33, 20 27 10.***Förberedande expeditkurser inom manufaktur- och specierihandelsbranscherna.***Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; t. 20 21 33, 20 27 10; exp.: Birger Jarls Torg 7 och 9, St.; t. 20 21 33, 20 27 10.***Stockholms stads tekniska aftonskola.***Lokaler: Fridhemsgatan 17, K.; t. 53 50 33; exp.: Polhemsgatan 35, K. (före kl. 17); t. 51 87 11.*

Vid sammanträde den 20 febr. 1939 beslöt Stockholms stadsfullmäktige att från och med läsåret 1939—1940 upprätta en kommunal teknisk aftonskola. Denna kommunala tekniska aftonskola är upprättad i samband med omorganisationen av Tekniska skolan i Stockholm och i anslutning till det statliga Tekniska läroverket i Stockholm och skall ha sina lokaler i den nya byggnad, som kommer att uppföras för Tekniska läroverket. Den fullständiga utbildningen kommer att omfatta åtta terminsklasser. Under de fyra första terminsklasserna lämnas undervisning i grundläggande ämnen såsom språk, matematik, fysik, kemi och ritning, och denna undervisning är även avsedd för sådana elever, som önska förbereda sig för inträde vid Tekniska läroverket. De två sista åren kommer utbildningen att specialiseras på olika facklinjer. Under vårterminen 1941 omfattar skolan 10 avdelningar och under höstterminen är det avsett, att den skall omfatta högst 18 avdelningar. Enligt en av stadsfullmäktiges kommitté uppgjord plan skall skolan, sedan den blivit fullt utbyggd, varje hösttermin intaga fyra avdelningar i klass 1 och varje vårtermin tre avdelningar.

Terminsavgiften utgör 40 kr. i terminsklass 1 och 2 samt 50 kr. i de högre klasserna.

Genom k. brev den 1 dec. 1939 har k. m:t medgivit, att styrelsen för Tekniska läro-

Lys

LyS

verket i Stockholm tills vidare må utgöra styrelse jämväl för aftonskolan och att rektorn vid Tekniska läroverket tills vidare må vara rektor jämväl vid aftonskolan. Beträffande styrelsen för Tekniska läroverket, se sid. 392.

Författningar. K. brev till skolöverstyrelsen 1 dec. 1939 ang. styrelse för kommunala tekniska aftonskolan i Stockholm m. m. K. m:ts förnyade stadga för den kommunala yrkesundervisningen 4 nov. 1921, med ändr. K. kung. ang. statsunderstöd till kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning 4 nov. 1921, med ändr. K. kung. ang. stipendier åt obemedlade och mindre bemedlade elever vid statsunderstödda kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning 23 maj 1930, med ändr. Reglemente för Stockholms stads

tekniska aftonskola, fastställt av skolöverstyrelsen 20 mars 1940.

Stat år 1941. Utgifter: driftbudgeten 90,430 kr.; inkomster: driftbudgeten 42,000 kr. (därför statsbidrag 21,500 kr.).

Styrelse, se Tekniska läroverket i Stockholm sid. 392.

Rektor (1,020 kr.).

Nordhult, A.; t. 51 87 11.

Överlärare och styrelsens sekreterare (10,500 kr.).

Åhlén, K.; t. 51 87 11; mottagning: Polhemsgatan 35, K.; t. 51 87 11, måndagar och torsdagar 13—14; Fridhemsgatan 17, K.; t. 53 50 33, måndagar 18—18,30.

Stockholms stads idrotts- och friluftsstyrelse och i samband därmed stående institutioner m. m.

Idrotts- och friluftsstyrelsen.

*Hantverkargatan 26, 3 tr., K.; tel.: se
nedan expeditionen.*

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas in-
tagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidi-
gare årg.).

Stadsfullmäktige beslöto den 4 mars 1929
att inrätta *Stockholms stads idrottsstyrelse*,
vilken därefter trädde i verksamhet den 1 maj
s. å.

Den 20 febr. 1939 beslöto stadsfullmäktige
att i huvudsaklig överensstämmelse med de rikt-
linjer, som framlagts i ett den 5 okt. 1938 av
en av stadskollegiet tillsatt kommitté — fri-
luftskommittén — avgivet betänkande, upp-
draga åt idrottsstyrelsen att under benämningen
*Stockholms stads idrotts- och friluftssty-
relse* handhava stadens friluftsverksamhet.

Stockholms stads idrotts- och friluftsstyrelse
handhar förvaltningen av stadens för idrott, lekar,
bad och friluftsverksamhet avsedda anläggningar, i
den mån de icke enligt gällande författning eller
särskilt beslut av stadsfullmäktige tillhöra annan
myndighets förvaltning, samt handlägger övriga
härmed sammanhängande frågor, vilkas vård av
stadskollegiet åt styrelsen överlämnas. Styrelsen
består av, förutom ordförande, som utses av
stadskollegiet bland borgarråden, sex andra leda-
möter, vilka jämte sex suppleanter för styrelsens
ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år
i sänder. Styrelsen utser vid början av varje
tjänstgöringsår inom sig en vice ordförande. För
handläggning av vissa ärenden har styrelsen
inom sig utsett särskilda ekonomi-, idrotts-
och friluftstdelegerade (se nedan). Chef för
styrelsens expedition och anläggningar är idrotts-
direktören.

För särskilda arbetsuppgifter äger styrelsen
påkalla biträde av vederbörande statsmyndigheter.
Sådant biträde lämnas av kammarkontoret för
styrelsens bokföring.

Instruktion. Instruktion för Stockholms
stads idrotts- och friluftsstyrelse, fastställd av
OÅ 20 nov. 1940.

Stat år 1941. Utgifter: driftbudgeten
2,248,040 kr., kapitalbudgeten 43,700 kr.; in-
komster: driftbudgeten 617,950 kr.

Idrotts- och friluftsstyrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t.
»stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardag-
gar 11—12.

Vice ordförande.

Ahlström, E. A., försäljningschef.

Övriga ledamöter.

***von Friedrichs**, C.-A. H., kapten, avdelnings-
chef, stadsfullm.

***Malm**, A. B., kamrerare.

***Palmborg**, J. H., järnsvarare.

***Wide**, E. E., folkskollärare, stadsfullm.

*En vakant.

Suppleanter.¹⁾

Bagger-Sjöbäck, Inga M., gymnastikdirektör.

Torslow Lundgren, Ragnvi G. A. A., fru, gym-
nastikdirektör.

***Nordenfelt**, B., redaktör.

***Samuelson**, P. O., organisationschef, stadsfullm.

Horney, N., redaktör.

***Sandberg**, E. T. G., tf. inspektör.

Sekreterare (2,280 kr.).

Garpe, D. A. J., sekreterare (se sid. 88).

Idrotts- och friluftsstyrelsens dele- gade m. m.

Ekonomidelegerade.

von Friedrichs, C.-A. H., vice ordf.; **Larsson**,
Oscar E., ordf.; **Malm**, A. B.; **Samuelson**,
P. O.; en vakant.

¹⁾ Suppleanterna äro här upptagna i samma
ordning som de ledamöter (inberäknat ordföranden
och vice ordföranden), vilkas ersättare de enligt
styrelsens beslut i första hand skola vara (dock
att fru Torslow Lundgren är ersättare för såväl
vice ordföranden som hr von Friedrichs).

IfS

Idrottsdelegerade.

Ahlström, E. A., ordf.; Bagger-Sjöbäck, Inga M.; Palmberg, J. H.; Sandberg, E. T. G., vice ordf.; Wide, E. E.

Friluftsstyrelsen.

von Friedrichs, C.-A. H., vice ordf.; Horney, N.; Larsson, Oscar E., ordf.; Nordenfelt, B.; Torslow Lundgren, Ragnvi G. A.; en vakant.

Styrelsen för Östermalms idrottsplats.
(Jfr nedan och sid. 411.)

Ordförande (utsedd av stadskollegiet): Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.

Övriga ledamöter: Ahlström, E. A., försäljningschef, Palmberg, J. H., järnsvarvare (utsedda av idrotts- och friluftsstyrelsen); Bergvall, E., stadionchef, Wibom, T. H., kapten, vice ordf. (utsedda av Sveriges centralförening för idrottens främjande).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl.
(se sid. 307).

Idrotts- och friluftsstyrelsens expedition.

Hantverkargatan 26, 3 tr., K.; t. 52 02 60;
expeditionstid: 10—14.

Stat år 1941. Utgifter: driftbudgeten
153,720 kr.

Idrottsdirektör (B).

Nyrén, G. H. (förordn. t. o. m. ³¹/s 1943); mot-
tagningstid: 10—11.

Ingenjör (20).

Svenson, B. A.

Kamrerare (3 kl.) (19).

Ljungman, C. G.

Extra friluftssintendent (7,692 kr.).

Freese, A.

Förste kammarskrivare (17).

Gellerstedt, L. F., tjl., tf. Swahn, C. E. E. (T).

Registrator.

Bergström, f. Grönberg, Karin I., kontorsskrivare (9), tjl. (se nedan), tf. Sandström, f. Erikson, Märta V.

Extra ingenjör (6,480 kr.).

Förling, K. W. F.

E. o. tekniskt biträde (XV).

Blomkvist, E. V.

Extra verkmästare (6,000 kr.).

Holm, G. H. L.

Extra kammarskrivare (5,400 kr.).

Bergström, f. Grönberg, Karin I.

E. o. amanuens (XIII).

Hjort, A. L.

Amanuens (3,420 kr.).

Carlberg, K. E. B., tjl., tf. Hellner, K. G. A.

Ett första kontorsbiträde (7), två e. o. kontorsbiträden (V), ett extra kontorsbiträde (2,400 kr.), en expeditionsvakt (6), ett vaktmästarbiträde (1,740 kr.).

Under idrotts- och friluftsstyrelsens förvaltning stående anläggningar m. m.¹⁾

Idrottsanläggningar och lekplaner.

Betr. avgifter vid idrottsplatser och tennisbanor etc. se sid 354.

I Stockholm finnas f. n. tretton större idrottsplatser, nämligen Stadion samt Östermalms, Johanneshovs, Hammarby, Enskede, Aspödens, Stadshagens, Kristinebergs, Sora Mossens, Hjorthagens, Älvsjö, Zinkensdamms och Mälardalens idrottsplatser. Av dessa äro Stadion och Östermalms idrottsplats anlagda å staten tillhöriga områden samt de elva övriga belägna å Stockholms stad tillhörig mark.

Stadion är anlagt av Sveriges centralförening för idrottens främjande (med bidrag av lotterimedel) och förvaltas av en av k. m:t tillsatt styrelse, Stadionstyrelsen.

Östermalms idrottsplats, som är anlagd av Sveriges centralförening för idrottens främjande, förvaltas — i enlighet med av stadsfullmäktige för beviljande av anslag till idrottsplatsens ombyggnad föreskrivet villkor — av en särskild styrelse, i vilken stadskollegiet utser en ledamot, tillika ordförande, samt idrotts- och friluftsstyrelsen och centralföreningen vardera två ledamöter (jfr ovan). Styrelsens förvaltning skall vara underkastad revision av stadens revisionskontor och två revisorer, av vilka idrotts- och friluftsstyrelsen och centralföreningen vardera utse en.

¹⁾ Samtliga idrottsplatser i Stockholm, såväl kommunala som övriga, hava upptagits i nedanstående redogörelse.

Staden lämnar ett årligt bidrag till kostnaderna för underhåll och skötsel av idrottsplatsen, under villkor att stadens skuldkom tillförsäkras viss dispositionsrätt till densamma (jfr sid. 411).

Johanneshovs idrottsplats har anlagts av Stockholms idrottsförbund på ett av förbundet arrenderat, staden tillhörigt område strax söder om Skanstull. Arbetena å anläggningen hava till större delen utförts av staden såsom nödhjälpsarbeten. Idrottsplatsen är ännu icke färdig, men har dock i viss begränsad utsträckning tagits i bruk.

Hammarby idrottsplats, som är belägen å ett staden tillhörigt område invid Hammarbyleden (adress: Södermannagatan 61), är utarrenderad till Hammarby idrottsförening, som har att på egen bekostnad underhålla idrottsplatsen med byggnader och övriga anläggningar. Staden lämnar årligt bidrag till idrottsplatsens underhåll, under villkor att viss skuldkom beredes kostnadsfritt tillträde till densamma (jfr sid. 411).

Enskede, Aspuddens, Stadshagens, Kristinebergs, Stora Mossens, Hjorthagens, Älvsjö, Zinkensdamms och Mälarhöjdens idrottsplatser (se nedan), vilka tillkommit medelst å stadens stat anvisade anslag, förvaltas av idrotts- och friluftsstyrelsen.

Förutom nu nämnda idrottsplatser finnes ett antal *idrottsplaner* av enklare beskaffenhet, bland vilka de i Vasaparken samt invid Matteus, Johannes och Skarpnäcks folkskolor och vidare de å Stora Essingen, i Bellevueparken, Tantolunden, Traneberg, Blommensberg, Midsommarkransen, Örby, Långbrodal och Södertörn äro de största och mest utnyttjade. Därjämte har idrotts- och friluftsstyrelsen lämnat ekonomiskt bidrag till idrottsorganisationer, vilka anlagt idrottsplaner på mark, som afgiftsfritt eller mot lågt arrende upplåtits av staden. För idrottsutövning användas även de *lekplaner*, som äro belägna i stadens parker, i koloniträdgårdsområdena, vid folkskolorna eller å andra lämpliga ställen. Genom arbetslöshetskommitténs försorg hava lekplaner anlagts i följande koloniträdgårdsområden, nämligen i Björken, Svedmyra, Valla, Årsta och Åkeshov III. Sammanlagda antalet idrotts- och lekplaner, som äro i bruk, utgör omkring 40 st. En större sportstuga, inrymmande samlingsrum, omklädnadslokaler samt en skidhall, finnes uppförd invid Enskede idrottsplats (se nedan). En mindre sportstuga i Fagersjö har uppförts och tagits i bruk år 1939.

En invid Eriksdalsskolorna uppförd hall för inomhusidrott — Eriksdalshallen — har öppnats hösten 1939. Hallen inrymmer två banor om 22 × 43 meter resp. 17 × 37 meter, omklädnadsutrymmen, expeditiionslokaler, pressrum, sjukrum, serveringslokal m. m. Antalet åskådarplatser utgör 2,204, varav 1,144 sittplatser. Vid vissa arrangemang kan antalet platser utökas med ytterligare 1,236 sittplatser och 990 ståplatser.

Staden har under senare år medverkat till anläggandet av *tennisbanor*, ehuru i begränsad utsträckning och endast med avseende på utebanor. Vid det av staden anordnade Eriksdalsbadet finnas fem dylika banor, vilka i likhet med anläggningen i övrigt äro utarrenderade till sim- och idrottsklubben Hellas (se nedan). Å området för Kristinebergs idrottsplats finnas tio tennisbanor i enskild ägo. Därjämte hava anlagts fem tennisbanor i Smedslätten, två i Hjorthagen, tre i Enskede, tre i Mälarhöjden samt två vid Flatenbadet (se nedan), vilka anläggningar förvaltas av idrotts- och friluftsstyrelsen och upplåtas dels till tennisorganisationer, dels direkt till allmänheten. Skötseln av tennisbanorna handhaves av personalen vid idrotts- och badanläggningarna.

För avlönandet av idrottsinstruktörer, vilka tjänstgöra på stadens idrottsplatser, har för år 1941 anvisats ett anslag å 6,000 kr.

Stat år 1941. Utgifter: driftbudgeten 900,005 kr., kapitalbudgeten 2,700 kr.; inkomster: driftbudgeten 144,050 kr.

Kristinebergs idrottsplats.

Kristineberg, K.; t. 50 95 15.

Föreståndare (11).

Hertzell, S. E. T.

Stora Essingens idrottsanläggning.

Essingen; t. 53 97 90.

Stadshagens idrottsplats.

Stadshagen, K.; t. 50 05 25.

Föreståndare (11).

Eriksson, A. L.

Vasaparkens idrottsanläggning.

Tel. 30 30 66.

Hjorthagens idrottsplats.

Jägmästargatan, Värtan; t. 61 05 01.

Föreståndare (11).

Eklind, H. A.

Bellevue idrottsanläggning.

Tel. 31 55 55.

Zinkensdamms idrottsplats.

Ringvägen 16, Sö.; t. 42 24 90.

E. o. föreståndare (XI).

Bengtson, K. A.

Tantolundens idrottsanläggning.

Tel. 41 41 00.

Enskede idrottsplats.

Enskede 1; t. 49 16 85.

Föreståndare (11).

Nilson, G. A.

Enskede sportstuga.

Enskede 1; t. 49 27 55.

Älvsjö idrottsplats.

Älvsjö 1; t. Älvsjö 233.

E. o. föreståndare (XI).

Nylander, E. T.

Aspuddens idrottsplats.

Aspudden; t. 45 05 75.

Föreståndare (11).

Stråhle, B. E. R.

Mälärhöjdens idrottsplats.

Johannisdalsgatans förlängning, Mälärhöjden; t. Mälärhöjden 11 18.

Stora Mossens idrottsplats.

Västerled, Äppelviken; t. 25 35 27.

Föreståndare (11).

Björkman, E. G.

Eriksdalshallen.

Ringvägen 70, Sö.; t. 43 88 90.

Föreståndare.

Thor, E. V. (se sid. 351, 352).

Två vaktmästare (3,540—2,580 kr.).

Smedslättens tennisbanor.

Alviksvägen—Djurklouwägen, Smedslätten; t. 25 05 22.

Hjorthagens tennisbanor.

Jägmästargatan, Värtan; t. 61 05 01.

Enskede tennisbanor.

Enskede idrottsplats, Enskede 1; t. 49 16 85.

Flatenbadets tennisbanor.

Flatenbadet, Stockholm 20; t. Älta 100.

Mälärhöjdens tennisbanor.

Mälärhöjdens idrottsplats, Johannisdalsgatans förlängning; t. Mälärhöjden 11 18.

För samtliga idrottsanläggningar: *varierande antal arbetare.*

Skid- och källbackar samt skridskobanor.

Betr. avgifter vid skidbackarnas upplåtelse för tävlingar se sid. 354).

Av Föreningen för skidlöpnings främjande hava, delvis i samarbete med andra organisationer, anlagts *skidbackar* vid Fiskartorpet och vid Rosendals slott å Södra Djurgården, ävensom en större sportstuga vid Fiskartorpet, vilken under hela året är avgiftsfritt tillgänglig för den idrottsutövande allmänheten. Föreningen omhänderhar jämväl skötseln av de av staden anlagda skidbackarna i Enskede. Till föreningens verksamhet lämnar staden bidrag (jfr sid. 411). Därjämte anordnas och underhållas vintertid genom å idrotts- och friluftsstyrelsens stat anvisade medel dels en skidbacke i Stadshagen, en vid Stora Mossen i Bromma samt en i Älvsjö, dels smärre skid- och teknikbackar i stadens parker och ytterområden. Vidare underhållas femtiofem *källbackar* i stadens parker och förstäder.

Genom idrotts- och friluftsstyrelsens försorg anordnas *skridskobanor* dels å vissa av styrelsens idrottsplatser och lekplaner samt i parker, dels ock vid sådana stadens folkskolor, som äro belägna på större avstånd från de allmänna skridskobanorna. Under vintersäsongen 1940—1941 hava i enlighet härmed anordnats fyrtiotre banor. Dessutom lämnar staden bidrag till uppehållande av för allmänheten upplåtna, enskilda skridskobanor i Stockholm med närmaste omnejd, under villkor att frikort utlämnas till barn i stadens skolor (jfr sid. 411). Vintersäsongen 1940—1941 hava tretton sådana banor anlagts.

Stat år 1941. Utgifter: driftbudgeten 214,080 kr.

Främjande av gymnastikverksamhet.

Betr. avgifter för upplåtelse av gymnastikanläggningarna se sid. 354.

För *gymnastikändamål* lämnar staden bidrag till enskilda sammanslutningar (jfr sid. 411). Därjämte finnes i Vasa realskolas byggnad en kommunal gymnastikanläggning, inrymmande en gymnastiksal med erforderliga omklädnadsutrymmen samt avsedd i främsta hand för den frivilliga gymnastiken. I den mån anläggningen icke tages i anspråk för detta ändamål, är den upplåten för tennisspel. I Forsgrénas medborgerhuset å Södermalm har inrymts en gymnastiksal, som tagits i bruk hösten 1939. Gymnastiksalen, som står i direkt förbindelse med Forsgrénas badet, är inredd jämväl för handboll och tennisspel. Salens golvyta mäter 16,5 × 36 meter. En mindre åskådarläktare rymmer 120 personer. Bägge gymnastikanläggningarna förvaltas av idrotts- och friluftsstyrelsen.

Stat år 1941. Utgifter: driftbudgeten 78,400 kr.; inkomster: driftbudgeten 20,000 kr.

Kommunala gymnastikanläggningen i Vasa
realskola.

*Hälsingegatan 4, Va.; t. 30 46 74; ang.
upplåtelse 52 02 60.*

En vaktmästare; t. 30 46 74.

Forsgrénka gymnastikhallen.

*Medborgarhuset, Medborgarplatsen, Sö.;
t. 40 11 02 och 40 07 05 (kassan).*

Föreståndare.

Thor, E. V.

Badanläggningar.

Betr. badavgifter se sid. 355.

I Stockholm finnas sju större friluftsbad, nämligen friluftsbadet i Vanadislunden samt baden vid Tranebergsbro, Eriksdal, Solvik (Smedslätten), Flaten, Älvsjö och Mälarhöjden. Ett mindre kallbadhus med två bassänger finnes vid Kyrksjön i Bromma. Ett mindre badhus (s. k. badstump) är beläget i Södertörns villastad. Vidare hava mindre strandbad anordnats i Södra Ängby, å Stora Essingen, å Kungsholmslandet vid Essingesundet, å Långholmen, vid Årstavikens södra strand, i Gröndal, vid Långsjön i Bränkyrka samt i Södertörn. Därjämte har staden tillgodosett behovet av varmbadanläggningar i vissa, framför allt mera avlägset belägna stadsdelar genom anläggningar i Aspudnen, Älvsjö, Mälarhöjden, Alvik, Hjorthagen, Ballstalund, på Stora Essingen, i Örby och Enskede samt en flytande badanläggning vid Liljeholmsviken. En större varmbadanläggning har inrymmts i Forsgrénka medborgarhuset. Samtliga nämnda badanläggningar äro ställda under idrotts- och friluftsstyrelsens förvaltning.

Vanadisbadet, beläget i Vanadislunden, är ett bassängbad med renat och uppvärmt vatten. Det sistnämnda möjliggör längre badsäsong än vid övriga friluftsbad, nämligen från mitten av maj till omkring mitten av september.

Tranebergsbadet är f. n. uthyrt till enskild person.

Eriksdalsbadet är anordnat å en staden tillhörig, förut av vattenledningsverket disponerad tomt med användande av där befintliga forna filterbassänger m. m. Badet är utarrenderat till sim- och idrottsklubben Hellas. Stadsfullmäktige hava år 1938 beslutat anläggandet av ett nytt friluftsbad i Eriksdalslunden i huvudsaklig överensstämmelse med ett av idrotts- och friluftsstyrelsen framlagt förslag.

Kallbadhuset vid Kyrksjön i Bromma är uthyrt till enskild person.

Solviksbadet i Smedslätten är ett strandbad vid Mälaren.

Flatenbadet, beläget vid sjön Flaten i Enskede församling, är Stockholms största strandbad med en badstrand av c:a 1,200 meters längd. Inom anläggningen finnas även två tennisbanor samt idrotts- och lekfält. Sedan sommaren 1935 anordnas vid badet särskilda bad för barn. Barnen färdas under tillsyn av ledare till och från badet i anbonerade bussar. Vid badet anordnas simundervisning och lekar, varjämte varje barn erhåller en portion mjölk och bröd.

Under år 1940 har barnbadsverksamheten på grund av transportsvårigheter varit förlagd utom till Flatenbadet även till Mälarhöjdens friluftsbad, till vilket barnen färdats med ångbåt.

Älvsjöbadet invid Huddingevägen i Älvsjö är ett bassängbad med renat vatten.

Mälarhöjdens friluftsbad vid Jakobsberg i Sättravägens förlängning omfattar förutom strandbadet även ett lägerlivsområde.

I Forsgrénka medborgarhuset är inrymd en större varmbadanläggning, Forsgrénka badet, som togs i bruk hösten 1939. Badet är ett gemensamhetsbad med en bassäng om 12 × 33 $\frac{1}{3}$ meter, bastu- och tvagningsrum samt omklädningsutrymmen för 400 badgäster samtidigt. Vid tävlingar kan beredas åskådarplatser för omkring 1,000 personer.

Det i Aspudnen å en av Sveriges litografiska tryckerier kostnadsfritt upplåten tomt belägna varmbadhuset, som under år 1939 ombyggs och utvidgats, öppnades åter för allmänheten i januari 1940. Badet inrymmer ett större omklädnadsrum, ett tvättrum med duschar, en bastu, en 6 × 15 meter stor simbassäng, två karbadshytter m. m. Ett mindre varmbadhus finnes även i Älvsjö.

Skolbadanläggningarna i Mälarhöjdens, Alviks, Hjorthagens, Ballstalunds, Stora Essingens, Örby och Enskede folkskolor äro vissa tider, då de ej äro erforderliga för skolornas behov, upplåtna för allmänheten. Dessa badanläggningar ha dock på grund av bränslebrist hållits stängda från början av januari månad 1940. Förvaltningen av dessa bad, i den mån de äro avsedda för allmänheten, handhaves av idrotts- och friluftsstyrelsen.

I syfte att försöksvis utröna lämpligheten av flytande badanläggningar hava stadsfullmäktige anvisat medel till en dylik anläggning på en flytande ponton av vattentät betong, innehållande, förutom uppvärmnings- och filteringsanordningar, en mindre simhall, avklädningsrum, bastu, läktare m. m. Anläggningen är förlagd till Liljeholmsviken (vid Hornsgatan) och drives under namnet Liljeholmsbadet.

Staden lämnar bidrag till Svenska livräddningssällskapet för anordnande av kostnadsfri *simundervisning* samt *undervisning i livräddning* åt elever vid vissa av huvudstadens undervisningsanstalter (jfr sid. 411).

Stat år 1941. Utgifter: driftbudgeten 822,330 kr.; inkomster: driftbudgeten 446,450 kr.

Friluftsbad.

Betr. avgifter vid friluftsbaden se sid. 355.

Vanadisbadet.

Vanadislunden (ing. fr. Sveavägen); t. 30 12 11.

Under badsäsongen en *badintendent*, två *simlärare* och en *simlärarinna*.

Tranebergsbadet.

Fredhäll (vid Tranebergssund); t. 50 56 98.
Utarrenderat (se ovan).

Eriksdalsbadet.

Eriksdalslunden (ing. fr. Ringvägen); t. 41 11 38.

Utarrenderat (se ovan).

Flatenbadet.

Stockholm 20; t. Älta 100.

E. o. tillsyningsman (IX).

Karlström, K. S.

Under badsäsongen en *förste simlärare*, en *simlärare* och två *simlärarinnor*.

Älvsjöbadet.

Invid Huddingevägen; t. Älvsjö 5 07.

Under badsäsongen en *förste simlärare* och två *simlärarinnor*.

Långsjöns friluftsbad.

Invid Långsjöplan; t. Älvsjö 11 60.

Under badsäsongen två *simlärare*.

Mälarhöjdens friluftsbad.

Vid Jakobsberg i Sättravägens förlängning; t. Mälarhöjden 12 71.

Under badsäsongen en *förste simlärare*, en *simlärare* och en *simlärarinna*.

Gröndalsbadet.

I kv. Bommen vid Sjöbjörnsvägen; t. 45 24 18.

Under badsäsongen en *simlärare*.

Solviksbadet.

Smedslätten; t. 25 04 00.

Under badsäsongen en *förste simlärare*, en *simlärare*, två *simlärarinnor* och en *förste vaktmästare*.

Ängbybadet.

Södra Ängby, postadress: Åkeshov; t. Ängby (37 0) 8 76.

Under badsäsongen en *förste simlärare*, en *simlärare* och en *simlärarinna*.

Stora Essingens friluftsbad.

Invid Oxhålshamnen å öns västra sida; t. 51 63 51.

Under badsäsongen två *simlärare*.

Essingesundets friluftsbad för damer och barn.

Å Kungsholmslandet nordväst om bron till Lilla Essingen; t. 51 28 82.

Under badsäsongen en *simlärarinna*.

För samtliga friluftsbad: två *simlärare* och två *simlärarinnor* såsom avlösare å ledighetsdagar samt *varierande antal arbetare*.

Inomhusbad (varmbad).

Betr. avgifter vid inomhusbaden se sid. 355.

Forsgréniska badet.

Medborgarhuset, Medborgarplatsen, Sö.; t. 40 11 02 och 40 07 05 (kassan).

Föreståndare.

Thor, E. V.

Sju *badmästare* (2,880 kr.), fyra *badassistent*er (1,980 kr.), två *kassörskor* (2,220 kr.), en *förrådsföreståndarinna* (2,286 kr.), en *expeditionsvakt* (2,340 kr.), en *städerska*, en *extra kassörska* samt *varierande antal garderobsvakter*.

Enskedebadet.

Enskede folkskola, Stockholmsvägen 30, Enskede 1.

En *extra badföreståndarinna* (1,200 kr.), en *extra värmeledningsskötare* (960 kr.).

Örbybadet.

Örby folkskola, Älvsjö 2.

En *extra badföreståndarinna* (1,200 kr.), en *extra värmeledningsskötare* (960 kr.).

Älvsjö varmbadhus.

Johan Skyttes Väg 232, Älvsjö 1; t. Älvsjö 7 20.

En *badföreståndarinna* (4). — En *värmeledningsskötare* (2 c).

Aspuddsbadet.

Schlytersvägen 53, Aspudden; t. 45 00 11.

En *badföreståndarinna* (4), en *extra badföreståndarinna* (1,200 kr.). — En *värmeledningsskötare* (2 c).

Mälärhöjdsbadet.

Mälärhöjdens nya folkskola, Mälärhöjden.

En *extra badföreståndarinna* (1,200 kr.), en *extra värmeledningsskötare* (960 kr.).

Liljeholmsbadet.

Liljeholmsviken vid Liljeholmsbron, Hornstull; t. 40 71 38.

Tre *badskötare* samt två timavlönade *baderskor*.

Bällstalundsbadet.

Bällstalunds folkskola, postadress: Sundbyberg 1.

En *extra badföreståndarinna* (1,200 kr.), en *extra värmeledningsskötare* (960 kr.).

Alviksbadet.

Alviks folkskola, Traneberg.

En *extra badföreståndarinna* (1,200 kr.), en *extra värmeledningsskötare* (960 kr.).

Essingebadet.

Stora Essingens folkskola, Stora Essingen.

En *extra badföreståndarinna* (1,200 kr.), en *extra värmeledningsskötare* (960 kr.).

Hjorthagsbadet.

Värtans nya folkskola, Värtan.

En *extra badföreståndarinna* (1,200 kr.), en *extra värmeledningsskötare* (960 kr.).

Friluftsverksamhet.

Betr. tältningsavgifter se sid 355.

Det alltmer stegrade intresset för friluftsliv i skilda former, som gjort sig gällande under senare år, har bland annat tagit sig uttryck i *idkande av lägerliv* i ökad omfattning. Genom lägerlivets allt större utbredning och förläggande till mera bebyggda trakter hava emellertid svårigheter uppstått för dess utövare, samtidigt som vissa betänkligheter gjort sig gällande mot rörelsen på grund av den skadegörelse, som lägerlivsidkarna i vissa fall åstadkomma genom ovarsamt bruk av eld och genom skövling av skog och annan värtlighet.

För att bereda tillfälle till en ordnad lägerlivsrörelse och för att koncentrera ett större antal av densamma utövare till för ändamålet

lämpliga platser i Stockholms omgivning har staden ställt till lägerlivsidkarnas förfogande ett större område invid sjöarna Flaten (jfr sid. 351) och Älten i Enskede församling samt ett område vid Mälärhöjdens friluftsbad, varest genom idrotts- och friluftsstyrelsens försorg vidtagits vissa för berörda ändamål erforderliga anordningar. Lägerlivsområden finnas dessutom å Farstanäset vid sjön Magelungen och vid Nibbla å Ekerö, där anordningar påbörjats för områdenas iordningställande för ändamålet. Vid Hökmossen utmed Södertäljevägen samt vid Södra Ångby i närheten av Ångbybadet äro anordnade campingplatser för *turister*.

Från och med år 1940 registreras på alla lägerlivsområden samtliga tältande och varje tältinnehavare har att erlagga en mindre tältningsavgift.

För friluftssändamål har staden genom beslut av stadsfullmäktige den 7 dec. 1936 förvärvat egendomen Tyresta i Österhaninge socken. Egendomen är belägen fågelvägen c:a 2 mil sydost ut från stadens centrum och har en areal av c:a 1,416 har. Friluftskommittén har i sitt betänkande av den 5 okt. 1938 framlagt en detaljerad plan för områdets utnyttjande och förvaltning såsom naturskönhet. Under år 1939 restaurerades en av de äldsta byggnaderna i Tyresta by, den s. k. Dahlgrensgården, och iordningställdes såsom raststuga. Skötseln av raststugeverksamheten har uppdragits åt Svenska turistföreningen. I övrigt pågår restaurering av äldre byggnader inom Tyresta by i enlighet med tidigare härför uppgjord plan.

För att bereda skolungdomen tillfälle till idrotts- och friluftsliv under vinterloven anordnas utflykter i samarbete med Skidfrämjandet. För dessa *skolungdomsutflykter* har för år 1941 anvisats ett anslag å 7,000 kr. Inom staden och dess närmaste omgivning anordnas ett antal *skidspår*, f. n. uppgående till tjuguen, dels för allmänhetens åkning, dels för avläggande av skolmärkesprov. I 1941 års stat hava för ändamålet 3,150 kr. anvisats.

Stat år 1941. Utgifter: driftbudgeten 79,505 kr., kapitalbudgeten 41,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 7,450 kr.

Lägerlivsområdena vid Flatenbadet och Älten.

Flatenbadet, Stockholm 20; t. Älta 100.

Områdenas skötsel ombesörjes av personal vid Flatenbadet.

Mälärhöjdens lägerlivsområde.

Mälärhöjdens friluftsbad vid Jakobsberg i Sättravägens förlängning; t. Mälärhöjden 12 71.

Områdets skötsel ombesörjes av friluftsbadets personal.

Farstanäsens lägerlivsområde.
*Södertörns villastad; t. Södertörns villa-
stad 445.*

Nibbla lägerlivsområde.
Ekerö; t. Träkvista 123.

Tyresta.
Österhaninge; t. Handen 260.
En tillsynsman (2,760 kr.).

Taxor vid idrotts- och friluftsstyrelsens anläggningar år 1941.

Idrottsplatser.

Sommarsäsongs.

Tränande, enstaka besök . . kr. 0: 50 per person
» , med träningskort
(10 besök) . . . » 0: 25 » »
» , lagkort . . . » 0: 25 » »
» , vid träningsmat-
cher på sandplan » 10: — per match

Barn under 14 år före kl. 18 » 0: 10 per person
Ang. avgifter för tävlingar se nedan.

Vintersäsongs.

Tränande, enstaka besök . . kr. 0: 50 per person
» , med rabattkort
(10 besök) . . . » 0: 35 » »
» , vid träningsmat-
cher i bandy . . » 10: — per timme
i ishockey . . . » 10: — » »
Hastighetsåkare . . . » 5: — per säsong
Skolbarn intill 14 års ålder ingen avgift
Skolungdom med skolkort . . » »

Vid idrottsplatsernas upplåtelse för tävling
(enligt sär-kilda kontrakt) erlägges en avgift
med 30 % av bruttoinkomsten (efter avdrag av
erlagd nöjesskatt); dock visst minimibelopp.

Skidbackar.

Vid skidbackarnas upplåtelse för tävlingar ut-
går en avgift med 10 % av bruttoinkomsten.

Samlingslokaler

(minimiuplåtelse 2 timmar).

Större samlingslokaler:

Vid upplåtelser till idrotts-
och ungdomsorganisa-
tioner kr. 3: — för två timmar
Vid övriga upplåtelser . . » 5: — » » »
Vid upplåtelser i sam-
band med dans . . . » 25: — per gång.

Klubbrum:

Vid upplåtelser till idrotts-
och ungdomsorganisa-
tioner kr. 2: — för två timmar
Vid övriga upplåtelser . . » 3: — » » »

Anläggningar för gymnastik, tennis och handboll.

Eriksdalshallen:

Upplåtelse för	Tävlings- hallen per timme	Tränings- hallen per timme
gymnastik och handboll		
grundavgift inkl. dusch	kr. 6: 50	6: 50
tillkommer för lyse . .	» 3: —	1: 50
tennis		
grundavgift inkl. dusch	» 6: 50	6: 50
tillkommer för lyse . .	» 3: —	2: 50
fotboll		
grundavgift inkl. dusch	» 10: —	10: —
tillkommer för lyse . .	» 3: —	2: 50
tävlingar m. m.	20 % av bruttoinkomsten efter avdrag för erlagd andel av nöjesskatt; ang. minimi-hyror se nedan. Extra kostnader betalas av arrangören.	

Minimihyror vid tävlingar:

då hela Eriksdalshallen disponeras kr. 200: —
då samtliga lokaler med undantag
för träningshallen disponeras . . » 150: —
då endast träningshallen disponeras » 50: —

Forsgrénsska gymnastikhallen:

Upplåtelse för	Grundavgift inkl. dusch per timme	För lyse per timme
gymnastik och handboll	kr. 5: 50	1: 50
tennis	» 6: —	2: —
tävlingar	20 % av bruttoinkomsten med avdrag för erlagd andel av nöjesskatt; minimi-hyra dock 100 kr. per arrangemang. Extra kostnader betalas av arrangören.	

I vissa fall förekomman-

de tävlingar utan pu-
blik kr. 25: — för 2 timmar
+ kr. 10: — för varje
överskjutande timme.

Kommunala gymnastikanläggningen i Vasa realskola:

Upplåtelse för	före kl. 17 per timme	efter kl. 17 per timme
gymnastik och handboll	kr. 3: —	4: 50
vartill kommer avgift för dusch med kr. 1: — per timme (då varm- dusch kan tillhandahållas kr. 2: — per timme)		
tennis och badminton .	» 3: —	5: —
vartill kommer avgift för lyse med kr. 1: — per timme		

Utetennisbanor.

Smedslättens, Mälärhöjdens, Enskede och Hjorthagens tennisbanor:

Abonnemangsavgifterna framgå av nedanstående tablå.

Kl.	Måndag—Fredag	Lördag	Söndag
Före 9	kr. 3: —	3: —	3: 50
9—14	» 1: 50	1: 50	3: 50
14—16	» 1: 50	3: 50	3: 50
Efter 16	» 3: 50	3: 50	3: 50

Vid tecknandet av abonnemang för minst 15 och 30 timmar lämnas 10 resp. 15 % rabatt å ovanstående priser.

Flatenbadets tennisbanor:

Abonnemangsavgiften utgör kr. 2: 50 per timme å söndagar samt vardagar efter kl. 16 och kr. 1: 50 å övriga tider. Härtill kommer entréavgift till badet med 15 öre. Vid tecknandet av abonnemang för minst 15 och 30 timmar lämnas 10 resp. 15 % rabatt å ovanstående priser.

*Badanläggningar.**Varmbadanläggningar.*

Forsgréniska badet:

Simhall med bastu	Avgift
Vuxna (inkl. handduk)	
före kl. 10	kr. 0: 95
efter » »	» 1: 25
militär; manskap (exkl. handduk)	» 0: 60
Barn under 15 år samt skolungdom under 18 år (exkl. handduk)	
före kl. 15	» 0: 50
efter » »	» 0: 60
skolungdom i grupp före kl. 15, per person	» 0: 50

Liljeholmsbadet och Aspudsbadet:

Simhall med bastu	
Vuxna (inkl. handduk)	kr. 1: 10
militär; manskap (exkl. handduk)	» 0: 60
Ungdom under 18 år (exkl. handduk)	
före kl. 15	» 0: 50
efter » »	» 0: 60
skolbarn i grupp, per person	» 0: 50
Karbad (Aspudsbadet) (inkl. handduk)	» 1: 50

Enskedebadet, Mälärhöjdsbadet, Örbybadet, Älvsjö varmbadhus, Bällstälundsbadet, Hjorthagsbadet:

Bastubad

Vuxna (inkl. handduk)	kr. 1: —
militär; manskap (exkl. handduk)	» 0: 60
Ungdom under 18 år (exkl. handduk)	» 0: 50
skolbarn i grupp (exkl. handduk), per person	» 0: 50
Karbad (Mälärhöjds-, Örby-, Älvsjö och Bällstälundsbaden) (inkl. handduk)	» 1: 50

Friluftsbad.

Vanadisbadet:

Vuxna	kr. 0: 65
med rabatt (5 besök)	» 0: 50
Barn under 15 år	» 0: 25
med rabatt (5 besök)	» 0: 15
skolbarn i grupp, per person	» 0: 15

Älvsjö friluftsbad:

Vuxna	kr. 0: 40
med rabatt (5 besök)	» 0: 30
Barn under 15 år	» 0: 20
med rabatt (5 besök)	» 0: 15
skolbarn i grupp, per person	» 0: 10

Solviksbadet:

Vuxna	kr. 0: 15
månadskort	» 1: 50
Barn under 15 år	ingen avgift

Flatenbadet:

Vuxna	kr. 0: 15
månadskort	» 1: 50
Barn under 15 år	ingen avgift
Växelhytt, inkl. garderobsavgift	kr. 0: 15
Tältinnehavarekort, per säsong	» 2: —
Effektförvaring, per vecka	» 0: 25

Vid övriga friluftsbad (Mälärhöjden, Ängby, Långsjön, Stora Essingen, Essingesundet, Gröndal och Långholmen) utgår ingen avgift.

Tältningsavgifter å lägerlivs-områdena.

För tältning å lägerlivsområdena vid Flatenbadet och Älten, Mälärhöjdens, Farstanäsets och Nibbla lägerlivsområden har varje tältinnehavare att erlægga en tältningsavgift av kr. 2: — per säsong. Denna avgift återbetalas dock, om tältningstiden understiger 3 dygn. För entré till campingområdet vid Flaten erlägges dessutom en avgift av kr. 1: 50 per månad och person.

Stockholms stads biblioteksnämnd.

Biblioteksnämnden.

*Sveavägen 73, Va.; postgirokonton nr 57800;
tel.: se nedan, stadsbiblioteket.*

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas in-
tagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidi-
gare årg.).

Stadsfullmäktige beslöt den 23 april 1923
att inrätta *Stockholms stads bibliotekssty-
relse*. Den trädde i verksamhet i juni s. å. I
samband med omorganisationen av kommunal-
förvaltningen år 1940 ändrades styrelsens namn
till *Stockholms stads biblioteksnämnd*.

Enligt sin instruktion skall biblioteksnäm-
nden handhåva förvaltningen av stadsbiblioteket och
därmed sammanhängande ärenden rörande stad-
ens biblioteksväsen ävensom de övriga angelä-
genheter, vilkas vård av stadskollegiet åt näm-
nden överlämnas. Bl. a. har nämnden numera
att avgiva yttranden över ansökningar om bi-
drag av stadens medel till enskilda biblioteks-,
föreläsnings- och folkbildningsanstalter. Dylika
anslag uppföras å biblioteksnämndens stat. (Be-
träffande dessa institutioner se avd. 4.)

Biblioteksnämnden består av, förutom ord-
förande, som utses av stadskollegiet bland bor-
garråden, fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra
suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två
år i sänder. Nämnden utser årligen inom sig en
vice ordförande. Nämnden biträdes vid förvalt-
ningen av stadens biblioteksväsen av stadsbib-
liotekarien, som äger närvara vid nämndens
sammanträden och deltaga i överläggningarna
med rätt att därvid framställa förslag samt få
sin mening antecknad till protokollet.

Instruktion. Instruktion för Stockholms
stads biblioteksnämnd, fastställd av ÖA 20 nov.
1940.

Stat år 1941. Utgifter: driftbudgeten
1,581,562 kr.; inkomster: driftbudgeten 65,924
kr. (därav statsbidrag 6,300 kr.).

Biblioteksnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t.
»stadshuset»; träffas i stadshuset alla var-
dagar 11—12.

Vice ordförande.

Hökerberg, f. Bergström, Eva M. Ch., redaktör,
stadsfullm.

Övriga ledamöter.

*Holmberg, A., bibliotekarie.
*Malmberg, G. E., ombudsman, stadsfullm.
Månsson, O. P., instruktör, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

*Bolin, E. I., fl. lic.
*Steenberg, K. J. E., folkskolinspektör, stads-
fullm.
Mehr, Hj. L., sekreterare.
Ohlson, K. I., resebyråföreståndare.

Delegerade för bokinköpen.

Månsson, O. P.; Hökerberg, f. Bergström, Eva
M. Ch.

Sekreterare.

Stadsbibliotekarien (se sid. 357).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl.
(se sid. 307).

Stadsbiblioteket.

*Adresser, telefoner och expeditionstider:
se nedan.*

Stockholms stadsbibliotek, som övertagit de
flesta förut i Stockholm befintliga, av försam-
lingar eller föreningar förvaltade folkbibliote-
ken (ang. dessas tidigare verksamhet m. m. se

¹⁾ Suppleanterna äro här upptagna i samma
ordningsföljd som de ledamöter (inberäknat vice
ordföranden), vilkas ersättare de enligt nämndens
beslut i första hand skola vara.

1927—1930 års kommunalkalendarer), består av ett huvudbibliotek jämte 16 filialer samt två mindre bokdepåer. Huvudbiblioteket öppnades för allmänheten den 2 april 1928 och den första filialen (filial 1, se nedan) den 17 okt. 1927. Filialerna äro av olika storlek och hållas öppna under olika tider (se därom nedan). I de flesta av filialerna finnes utom avdelningen för vuxna en särskild ungdoms- och barnavdelning. I vissa filialer, inrymda i folkskolehus i stadens ytterområden, har lärjungebiblioteket sammanförts med stadsbibliotekets ungdomsavdelning och ställts under stadsbibliotekets ledning. Flerstädes finnas särskilda läsrum såväl för barn som för vuxna. Å filialerna kunna böcker lånas ej endast ur deras eget bokbestånd utan även från huvudbiblioteket. Två av filialerna äro belägna på Södermalm, en på Östermalm, en på Kungsholmen, en i Staden Mellan Broarna, en i Värtan, fem i Bromma, en i Enskede och fyra i Brännkyrka. De ovan omnämnda bokdepåerna äro förlagda till skol- och yrkeshemmet för gossar å Skrubba och till läringshemmet för gossar vid Katarina Bangata.

Bokbeståndet i samtliga till stadsbiblioteket hörande bibliotek utgjorde den 1 jan. 1941 sammanlagt ca 520,000 band (dessutom 697 hyllmeter okatalogiserade deponerade böcker). Accessionen under år 1940 uppgick till 44,326 band, medan 16,547 band uttrangerades. Hela antalet inskrivna låntagare var vid 1940 års slut 115,844 (därunder året nyinskrivna 17,940, omskrivna 26,253). Under år 1940 uppgick antalet besök i biblioteken till 1,662,133, varav 263,349 i huvudbibliotekets tidnings- och tidskriftsrum, och antalet boklån till 2,311,977.

Stadsbiblioteket hålles kostnadsfritt öppet för alla, såväl vuxna som ungdom och barn. I huvudbiblioteket samt i de filialer, där särskild ungdoms- och barnavdelning finnes, är åldersgränsen för tillträde till vuxnas avdelning i regel 16 år. Rätt till avgiftsfria hemlån hava alla i staden fast bosatta invånare och, oavsett bostaden, dels personer, som äro anställda i Stockholms kommuns tjänst eller av kommunen uppbära pension, jämte hemmavarande familjemedlemmar, dels lärare och elever vid i Stockholm befintliga undervisningsanstalter. Personer i övrigt, som äro bosatta i Stockholms förortsområde (se kommunalkalendern 1933, sid. 484), kunna mot erlaggande av en årsavgift av 3 kr. erhålla rätt till hemlån.

På sjukhusdirektionens förslag beslöt stadsfullmäktige den 14 dec. 1936 upprättandet av ett patientbibliotek fr. o. m. 1937 vid S:t Eriks sjukhus, att skötas genom biblioteks-nämndens försorg och utgörande det första ledet i en planerad organisation av sådana bibliotek vid vissa av stadens sjukhus. Under år 1938 upprättades ett liknande bibliotek vid S:t Görans sjukhus.

Författningar. K. kung. 24 jan 1930 ang. understödjande av folkbiblioteksväsendet,

med ändr. (se Kfh 1941: sid. 665). Skolöverstyrelsens kung. 8 febr. 1930 med vissa föreskrifter rörande folkbiblioteksväsendet, med ändr. Reglemente för Stockholms stadsbibliotek, fastställt av biblioteksstyrelsen 18 jan. 1929, med ändr. 16 maj 1933 och 2 febr. 1935. Instruktion för stadsbibliotekarien, fastställt av biblioteksstyrelsen 24 nov. 1925.

Stadsbibliotekarie (B).

Hjelmqvist, J. F. B.; t. 30 87 98; mottagnings-tid: 11—12 (utom lördagar).

Huvudbiblioteket.

Sveavägen 73 (postadress: Odengatan 53, Va.); t. 30 69 44 (accessionsavd.), 30 31 78, 30 29 04 (katalogiseringsavd.), 31 67 42 (låntagarregister), 30 23 60 (räkenskapsavd.), 30 31 71 (utlåningsexp. för vuxna, lånelisk), 30 34 22, 31 67 53 (utlåningsexp:s tjänsterum), 30 32 01 (ungdoms- och barnavd.), 30 34 72 (upplysningen), 30 69 58 (vaktrum).

Biblioteket är öppet för allmänheten å följande tider:

avd. för vuxna: vardagar utom lördagar 10,30—20,30 (25 aug.—24 juni), 10,30—19,30 (25 juni—24 aug.), lördagar 10,30—17;

ungdoms- och barnavd.: vardagar utom lördagar 14—20 (25 aug.—24 juni), 14—19,30 (25—30 juni, 16—24 aug.), lördagar 14—17. 1 juli—15 aug. hålles ungdoms- och barnavd. stängd.

I stadsbibliotekets huvudbyggnad inrymmas bl. a. en stor utlåningshall, som upptar större delen av byggnadens mittparti, fem andra utlånings- och läsesalar, tidskriftsrum, tidningsrum, en ungdoms- och barnavdelning med utlånings- och läsrum, »sagorum», bokmagasin, rum avsedda för studiecirkel, personalrum m. m.

Huvudbibliotekets bokbestånd uppgår vid innevarande års ingång till ca 217,500 band. Till denna siffra komma ytterligare från huvudbiblioteket till de olika filialerna utsända vandringsbibliotek.

Stadsbibliotekarie.

Hjelmqvist, J. F. B. (se ovan).

Förste bibliotekarier (22).

Kolmodin, O. T., t. 31 67 40; mottagnings-tid: 11—12 (utom lördagar); en vakant.

Andre bibliotekarier (19).

Lundberg, Hildur Ch.; Åhlander, F. E. (se sid. 358); Åkerman, O. B.; Gavelius, G. L. Elisabet; Berggren, A. K. Elisabeth (se sid. 359); Waldner, A. O. T.

Bin

E. o. andre bibliotekarier (XIX).

Hallberg, Hallgård (se nedan), Larsson, Hanna M. (se nedan), förste biblioteksassistenter (se nedan).

Extra andre bibliotekarier
(6,360 kr.).

Edlund, G. E. J. G., Hede, A. Brita, Ljungdal, A. G., förste biblioteksassistenter (se nedan); Löfgren, A. F., kontorsassistent (se nedan); Hulth, C. J.; Ström, S. A. F. (se nedan).

Kontorsassistent (13).

Löfgren, A. F., tj. (se ovan), *tf. Granath, K.-E.*

Förste biblioteksassistenter (12)

(varav en förestår patientbiblioteken å vissa sjukhus, se ovan).

Bennet, G. Elisabeth; Landergren, f. Grund, Anna E. B., föreståndarinna vid barn- och ungdomsavg.; Ringenson, Eva A. E.; Artzell, f. Ohlson, Ola I. M.; Granér, f. Nilsson, Karin A.; Lundgren, I. M. S. (Maj); Hamrin, T. O.; Lychou, S. Gudrun; Olsson, Karin E.; Tengbom, S. E. (Elsa); fem tj. (se ovan), *tf. Lundstedt, G. Z. M. (Gunnil), Hedlund, E. Brita, Löfgren, f. Myrén, Edith M. (se sid. 359), Setterwall, Sigrid B. H., Elvers-Hulth, Märtha G. J. (e. o. förste biblioteksassistenter, se nedan).*

E. o. förste biblioteksassistenter (XII).

Fem tj. (se ovan), *tf. Svensson, Anna V. (se sid. 359), Ericsson, f. Söderström, Carin (se sid. 359).*

Trettio biblioteksassistenter (9), fjorton e. o. biblioteksassistenter (IX), en extra biblioteksassistent (3,744 kr.), åtta e. o. kontorsbiträden (V), åtta extra kontorsbiträden (2,760—1,980 kr.), timavlönad personal.

(En del av denna personal är placerad på filialerna, se vidare nedan.)

Förste expeditiönsvakt (8).

Kastling, S. O.

En maskinist (3 kl.) (12), en bokbindare (10), två expeditiönsvakter (6), en e. o. hantverkare (VII), två e. o. expeditiönsvakter (VI), tjugo e. o. expeditiönsvaktsbiträden (III), fyra e. o. bokbinderskor (III), sex extra expeditiönsvaktsbiträden (2,424—1,860 kr.) samt timavlönad expeditiönsvaktsbiträdespersonal.

(En del av denna personal är placerad på filialerna.)

Filialer.

Vissa av de mindre filialerna äro stängda kortare tid under sommaren.

Filial 1.

Forsgréniska medborgarhuset, Medborgarplatsen, Sö.; t. 40 04 93 (utlåningsexp. för vuxna), 40 04 83 (upplysningen), 41 19 70 (ungdoms- och barnavg.).

Filialen är öppen för allmänheten å samma tider som huvudbiblioteket (se ovan).

Bokbestånd: ca 63,800 band. Förutom utlånings- och läsesalar m. m. inrymmer filialen rum avsedda för studiecirkelverksamhet.

Föreståndare.

Åhländer, F. E., andre bibliotekarie (se sid. 357), t. 42 55 13.

Extra andre bibliotekarie.

Ström, S. A. F. (se ovan).

Elva biblioteksassistenter, tre kontorsbiträden.

Expeditionsvakt (6)

(nuv. inneh. åtnjuter avlöning enl. lönegrupp 7). Svensson, A. R., tj., *tf. Kastling, B. E.*

Filial 2.

Hornsgatan 78, Sö.; t. 40 13 08.

Filialen är öppen för allmänheten vardagar utom lördagar 14—20,30 (25 aug.—24 juni), 14—19,30 (25 juni—24 aug.), lördagar 14—17; ungdoms- och barnavg. å samma tider som vid huvudbiblioteket (se ovan).

Bokbestånd: ca 34,900 band.

Föreståndarinna.

Larsson, Hanna M., e. o. andre bibliotekarie (se ovan).

Fem biblioteksassistenter.

Filial 4.

Sturegatan 38, Ö.; t. 62 72 16.

Filialen är öppen för allmänheten vardagar utom lördagar 14—20,30 (25 aug.—24 juni), 14—19,30 (25 juni—24 aug.), lördagar 14—17.

Bokbestånd: ca 27,700 band.

Föreståndarinna.

Hallberg, Hallgård, e. o. andre bibliotekarie (se ovan).

Två biblioteksassistenter.

Filial 6.

Hantverkargatan 73, K.; t. 50 41 22.

Filialen är öppen för allmänheten vardagar utom lördagar 14—20,30 (25 aug.—24 juni), 14—19,30 (25 juni—24 aug.), lördagar 14—17; ungdoms- och barnavg. å samma tider som vid huvudbiblioteket (se ovan).

Bokbestånd: ca 41,100 band.

Föreståndarinna.

Berggren, A. K. Elisabeth, andre bibliotekarie (se sid. 357).

Fem biblioteksassistenter, ett kontorsbiträde.

Filial 7.

Tyska Stallplan 2, St.; t. 11 69 02. Filialen är öppen för allmänheten vardagar utom lördagar 17,30—20,30, lördagar 14—17.

Bokbestånd: c:a 5,800 band.

Föreståndarinna.

Ericsson, f. Söderström, Carin, tf. e. o. förste biblioteksassistent (se sid. 358).

Filial A 1.

Erik Segersällsvägen 1, Aspudden; t. 45 02 65; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, därjämte måndagar och lördagar 14—16; ungdoms- och barn-avd. vardagar utom lördagar 18—20, måndagar, onsdagar och lördagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 12,800 band.

Föreståndarinna.

Svensson, Anna V., tf. e. o. förste biblioteksassistent (se sid. 358).

Filial A 3.

Folkskolan, Lugntorpssvägen 2, Mälarhöjden; t. Mälarhöjden 1070; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18,30—20,30; ungdoms- och barn-avd. måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 10,700 band.

Föreståndare (1,200 kr.).

Stålberg, E. G. A., tjänsteman.

Filial B 1.

Kommunalhuset, Alvik, Äppelviken; t. 23 96 92; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18,30—20,30; ungdoms- och barn-avd. måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 9,300 band.

Föreståndarinna.

Löfgren, f. Myrén, Edith M., tf. förste biblioteksassistent (se sid. 358).

Filial B 2.

Folkskolan, Bällstalund (postadress: Sundbyberg 1); expeditionstid: tisdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 3,100 band.

Föreståndare (540 kr.).

Bergquist, J. A., tf. överlärare.

Filial B 4.

Folkskolan, Nyängsvägen 72—80 (mitt för Älstensgatan), Älsten; t. 25 33 45, expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, lördagar 14—16; ungdoms- och barn-avd. vardagar utom lördagar 18—20, lördagar 13,30—15,30.

Bokbestånd: c:a 14,400 band.

Föreståndarinna.

Bianchini, M. E. Bianca, biblioteksassistent.

Filial B 6.

Folkskolan, Essingestråket 24, Stora Essingen; t. 53 28 33; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18,30—20,30; ungdoms- och barn-avd. måndagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 5,300 band.

Föreståndarinna.

Norinder, E. Elisabet, tf. biblioteksassistent.

Filial B 7.

Folkskolan, Vultejusvägen, Ängby; t. Ängby (37 0) 7 50; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18,30—20,30; ungdoms- och barn-avd. vardagar utom lördagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 10,800 band.

Föreståndarinna.

Nehrman, Elisabeth, biblioteksassistent.

Filial C 1.

Johan Skyttes Väg 202, Älvsjö 1; t. Älvsjö 8 61; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30; ungdoms- och barn-avd. måndagar, onsdagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 9,800 band.

Föreståndarinna.

Bolander, Margit, biblioteksassistent.

BiN

Filial C 3.

Folkskolan, Örby; t. Örby 230; expeditionstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18,30—20,30; ungdoms- och barnavd. måndagar och fredagar 18—20.

Bokbestånd: c:a 6,100 band.

Föreståndarinna.

Josefson, Birgit, tf. e. o. biblioteksassistent.

Filial E.

Enskede folkskola, Stockholmsvägen 30, Enskede 1; t. 49 24 11; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, lördagar 14—16; ungdoms- och barnavd. vardagar utom lördagar 18—20, lördagar 14—16, barnavd. därjämte måndagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 14,800 band.

Föreståndarinna.

Engstedt, Signe H. S., biblioteksassistent.

Filial V.

Dianavägen 7, Värtan; t. 60 63 92; expeditionstid: vardagar utom lördagar 18—20,30, lördagar 14—16; barnavd. dessutom måndagar 14—16.

Bokbestånd: c:a 15,700 band.

Föreståndare.

Jonsson, J. P., e. o. biblioteksassistent.

Beträffande församlingsbiblioteken, se under avd. 5 (sid. 455).

Stockholms stads arkivnämnd.

Arkivnämnden.

Stadsarkivets rådhusdepå; tel. se nedan.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

För handläggning av ärenden rörande huvudstadens arkivväsen beslöt stadsfullmäktige den 28 juni 1929 att inrätta *Stockholms stads arkivnämnd*. Denna trädde i verksamhet den 1 jan. 1930 (för vissa förberedande uppgifter redan i sept. 1929).

Enligt sin instruktion har arkivnämnden till uppgift att handhåva förvaltningen av stadsarkivet, att hava överinseende över stadens kommunala arkiv samt att omhänderväsa de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas. Nämnden består, förutom av ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, av fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för nämndens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. En ledamot och en suppleant skall äga arkivteknisk sakkunskap. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande. Chef för stadsarkivet är stadsarkivarien.

Riksarkivarien eller den riksarkivet i hans ställe förordnar samt stadsarkivarien äga närvara vid nämndens sammanträden med rätt att deltaga i överläggningarna, men ej i besluten, ävensom att få sina meningar till protokollet antecknade.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads arkivnämnd, fastställd av ÖA 24 mars 1941 (Kf 1941: nr 74).

Stat år 1941. Utgifter: driftbudgeten 223,860 kr., kapitalbudgeten (inom linjen fört, år 1940 beviljat länemedelsanslag 718,000 kr.); inkomster: driftbudgeten 6,120 kr.

Arkivnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

*Ahnlund, N. G., professor.

Övriga ledamöter.

Brulin, J. O. H., arkivråd.

Casparsson, K. R., redaktör.

*Severin, F. F., tf. statssekreterare.

Suppleanter.¹⁾

Lundh-Eriksson, J. A. (Nanna), fru, folkskollärarinna, stadsfullm.

Svensson, G. A., byggmästare, stadsfullm.

*Lundberg, N. E., tf. förste kammarskrivare.

*Bonnevier, Ch. V. A., journalist.

Sekreterare.

Stadsarkivarien (se nedan).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 307).

Stadsarkivet.

Rådhuset, 3 tr., K., samt Norra Riddarholmshamnen 7 A, St.; t. arkivdepån i rådhuset (forskarexp.) 50 22 25, (exp. för registratorsärenden) 50 01 45; arkivdepån å Riddarholmen (exp.) 10 53 99; öppet 10—17, lördagar och dag före helgdag 9,30—14,30 (arkivdepån i rådhuset dessutom under tiden $15\frac{1}{2}$ — $15\frac{5}{6}$ samt $15\frac{10}{10}$ — $15\frac{12}{12}$ tisdagar och torsdagar 19—21). Expeditionstid 10—16, lördagar och dag före helgdag 9,30—13,30.

Stadsarkivet förvaltas i ekonomiskt hänseende av arkivnämnden, men sorterar i fråga om de allmänna arkivförfattningarnas tillämpning under riksarkivet. Det utgör på en gång landsarkiv för Stockholm och centralarkiv för Stockholms kommunalförvaltning och har i båda dessa egenskaper att i enlighet med givna föreskrifter förrätta arkivinspektion. Därjämte om-

¹⁾ Suppleanterna äro här upptagna i samma ordning som de ledamöter (inberäknat vice ordföranden), vilkas ersättare de enligt nämndens beslut i första hand skola vara.

ArkN besörjer stadsarkivet vetenskapligt utgivningsarbete (Stockholms stads tänkeböcker 1592—1636). Stadsarkivets chef är stadsarkivarien.

Inspektion av stadsarkivet skall årligen förättas av riksarkivarien eller på hans uppdrag av arkivråd. Vederbörande nämnder och styrelser skola övervaka, att kommunala arkiv, som ej överlämnats till stadsarkivet, omsorgsfullt vårdas. Inspektion av dylika arkiv skall årligen förättas av stadsarkivarien eller av annan tjänsteman vid stadsarkivet. Enligt särskilt uppdrag handlägger stadsarkivet därjämte genom en extra förste arkivarie ärenden, som sammanhånga med rationaliseringen av pappersförbrukningen inom stadens förvaltning.

Stadsarkivets samlingar förvaras för närvarande i de lokaler, som tidigare disponerats av »rådhusarkivet» och »stadens arkiv». Anslag till ny byggnad för stadsarkiv har delvis beviljats, och arbetena ha påbörjats.

I arkivdepån i rådhuset förvaras huvudsakligen stadens privilegiebrev sedan 1423, magistratens och rådhusrättens arkivalier 1420—1875, stadens räkenskaper till omkr. 1636, justitiekollegii och förmyndarkammarens arkiv 1637—(1849) 1924, 1928, handelskollegii arkiv 1638—1849, byggnings- och ämbetskollegii arkiv 1643—1821, politikollegii arkiv 1673—1821, politie-, ämbets- och byggningskollegii arkiv 1822—1849, handels- och ekonomikollegii arkiv 1850—1880, Stockholms kämnärsrätters arkiv 1636—1849, Stockholms norra förstads arkiv 1614—1635, överståthållarämbetets kanslis arkiv med vissa undantag t. o. m. 1930, Stockholms stads konsistoriums och hovkonsistoriets arkiv, de kyrkliga församlingarnas arkiv, i regel till omkr. 1830, stadsnämndens och sockenstämmonämndens arkiv, fattigvårdens och hälsovårdens arkiv, direktionens för Stockholms stads undervisningsverk och folkskoledirektionens äldre arkiv samt allmänna läroverks och folkskolors äldre arkiv.

I Riddarholmsdepån förvaras bl. a. Stockholms stads räkenskaper med verifikationer från omkr. 1636 (i oavbruten årsföljd från 1641), stadskamrerarens och kammarkontorets arkiv, uppboordsverkets arkiv med taxeringslängder (fr. o. m. 1699) och mantalslängder (fr. o. m. 1600-talet; i början spridda år; fr. o. m. 1835 med mantalsuppgifter) samt överståthållarämbetets för polisärenden (sekretärerexpeditionens) arkiv t. o. m. 1914. — Den andra huvudbeståndsdelen av samlingarna i Riddarholmsdepån utgöres av polisens äldre arkivalier (polis-kammarens arkiv fr. o. m. 1776) samt arkiv tillhörande företrädesvis äldre kommunala institutioner, såsom borgerskapets äldste (med grosshandels-societeten), inkvarteringskommissionen, bemedlingskommissionen samt börs-, bro- och hamnbyggnadsdirektionen, brandvaktskassadминистраtionen, drätselkommissionen, gatulägnings-, lyshållnings- och vattenledningsstyrelserna (jämte gaslysningsaktiebolagets arkiv), samt stadsarkiveterna (handlingar, vissa ritningar till sta-

dens m. fl. hus; jämte vissa andra byggnadsritningar) ävensom vissa nyare kommunala nämnder m. m., såsom drätsel-nämnden jämte underlydande institutioner (med stadens räkenskaper och auktionsverkets handlingar), vattenledningsverket, frihamnsnämnden, kyrkogårdsnämnden, kommunala institutioner i Bromma och Brännkyrka före inkorporeringen, livsmedelsnämnden och andra kristidsorganisationer samt Stockholms stads befattningshavares familjepensionskassa. Bevarade societets- och skräarkiv äro i stort sett splittrade mellan Riddarholmsdepån samt Nordiska museets arkiv, kungl. biblioteket och Westinska samlingarna i Uppsala universitetsbibliotek.

I stadsarkivet (rådhusdepån) har inrättats en konserveringsverkstad för arkivalier.

Till stadsarkivet hör ett specialbibliotek för stadens historia och topografi samt allmän stadshistoria (Riddarholmsdepån).

Författningar. Arkivstadga för Stockholm, fastställd av k. m:t 26 sept. 1929. K. stadga ang. vissa offentliga arkiv 8 sept. 1924, med ändr. (tillämplig å bl. a. kyrkoarkiven och ÖA:s arkivalier). K. instruktion för landsarkiven 8 sept. 1924, med ändr. K. kung. 8 sept. 1924 ang. utgallring av arkivalier ur vissa offentliga arkiv samt ang. förvaring av förutvarande statsmyndigheters ävensom upplösta kommittéers m. fl. arkiv. K. kung. 8 sept. 1924 ang. inspektion av vissa offentliga arkiv, med ändr. K. kung. 8 sept. 1924 ang. överlämnande av arkivhandlingar till landsarkiven och med dem jämförliga arkivdepåer, med ändr. Bestämmelser om arkivalieleveranser till stadsarkivet, antagna av SF 17 juni 1930. Bestämmelser rörande överlämnande till stadsarkivet av arkivhandlingar från kommunala kommittéer eller tillfälliga beredningar, antagna av arkivnämnden 22 dec. 1931 (Kf 1931: nr 85). Bestämmelser rörande arkivrum för kommunala arkiv, antagna av arkivnämnden 13 maj 1932. Bestämmelser rörande användning av papper och viss skrivmateriel inom Stockholms stads förvaltning 20 febr. 1939 (Kf 1939: nr 2).

Stadsarkivarie (B).

Boëthius, S. B. (förordn. t. o. m. ³¹/s 1946); t. 50 23 30; mottagningstid: 10,30—11,30.

Förste arkivarie (22).

Bolin, E. G.; t. 50 01 08.

Extra förste arkivarie (9,300 kr.).

Staf, N. O. B.; t. 11 20 52.

Andre arkivarier (19).

Staf, N. O. B., tj. (se ovan), *tf.* Corin, C.-F. L.; t. 10 53 99; *Almqvist*, K. A. D.; t. 51 01 45.

E. o. amanuenser (XVIII, XVI).

Corin, C.-F. L., tjf. (se ovan); Sjöberg, G. A. M.; t. 51 40 90.

Förste kontorsskrivare (11).

Sjövall, f. Larsson, Märta; t. 50 01 45, 50 22 25.

E. o. biblioteksbiträde (IX).

Pernemo, f. Nilsson, Inez K. E.; t. 10 53 99.

En *extra amanuens* (2,556 kr.), en *extra förste kontorist* (3,360 kr.), ett *e. o. arkiv-*

biträde (VII), ett *extra arkivbiträde* (4,116 kr.), en *e. o. bokbinderska* (III).

Arkn

Förste expeditionsvakt (8).

Wahlberg, K. E. R.

Expeditionsvakt (6)

(nuv. inneh. åtnjuter avlöning enl. lönegrupp 7).

Larsson, G. H.

Ett *e. o. expeditionsvaktsbiträde* (IV), ett *vaktmästarbiträde* (1,980 kr.).

Stockholms stads museinämnd.

Museinämnden.

Stadsmuseet, Götgatan 1, Sö., Peder Myndes Backe 6, Sö.; tel.: se nedan.

Stadsfullmäktige beslöt den 23 sept. 1940 att inrätta *Stockholms stads museinämnd*, som trädde i verksamhet den 1 jan. 1941 och då övertog den tidigare stadsmuseikommitténs funktioner. (Om denna se kommunalkalendern 1940 och tidigare årg.)

Enligt sin instruktion har museinämnden till uppgift att handhåva förvaltningen av stadsmuseet, att hava överinseende över stadens museiväsen och kulturminnesvård samt att handlägga de övriga angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas. Nämnden består, förutom av ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, av fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för nämndens ledamöter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. En ledamot och en suppleant skall äga museal sakkunskap. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande.

Riksantikvarien eller den han i sitt ställe förordnar, samt stadsantikvarien äga närvara vid nämndens sammanträden med rätt att deltaga i överläggningarna och därvid framställa förslag samt få sina meningar antecknade i protokollet.

Instruktion. Instruktion för Stockholms stads museinämnd, fastställd av ÖÄ 20 nov. 1940.

Stat år 1941. Utgifter: driftbudgeten 207,060 kr.; inkomster: driftbudgeten 4,000 kr.

Museinämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset alla vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Ahnlund, N. G., professor.

Övriga ledamöter.

Ek, V. E., sekreterare, stadsfullm.

*Larsson, I. S., förbundsordförande.

*Stenberg, K. J. E., folkskolinspektör, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

Gustavson, A. V. N., målarmästare, stadsfullm.

*Lindbom, T. L., fil. d.r., arkivarie.

Arrhenius Beyer, H. Lilly T., fru.

*Lundh-Eriksson, J. A. (Nanna), fru, folkskol-lärarinna, stadsfullm.

Sekreterare.

Stadsantikvarien (se nedan).

Revisorer.

Gemensamma för folkskoledirektionen m. fl. (se sid. 307).

Stadsmuseet.

Utställningslokaler: Götgatan 1, Sö.; ingången till kansli och tjänstelokaler: Peder Myndes backe 6, Sö.; t. 42 32 36, 42 32 37, 42 32 38.

Stadsmuseet har till uppgift att belysa stadens uppkomst och utveckling genom tiderna, invånarnas liv och levnadsvillkor samt styrelsens och de kommunala institutionernas utveckling. Museet handhar också stadens kulturminnesvård genom att verkställa undersöknings- och restaureringsarbeten av arkeologiskt, konst- eller kulturhistoriskt slag i samband med ombyggnads-, rivnings- och grävningsarbeten m. m. ävensom genom att därvid tillvarata föremål av historiskt värde. Chef för stadsmuseet är stadsantikvarien.

För museet upplätos år 1931 provisoriska lokaler i det s. k. södra stadshuset, Götgatan 1, som efter successiva reparationer numera helt disponeras av museet. Byggnadens södra flygel inrymmer kansli- och tjänstelokaler, lokaler för bildarkivet samt konserververings- och fotografiateljéer och verkstadslokaler. Utställningslokaler äro planerade i norra flygeln och i huvudbyggnadens norra del, vilka för närvarande restaureras.

¹⁾ Suppleanterna äro här upptagna i samma ordningsföljd som de ledamöter (inberäknat vice ordföranden), vilkas ersättare de enligt nämndens beslut i första hand skola vara.

Museet har i sina bittillsvarande, provisoriskt ordnade lokaler sedan år 1935 årligen ordnat tillfälliga utställningar, belysande olika grenar av museets verksamhet och samlingar.

År 1936 träffades avtal med ägaren av fastigheten i kv. Venus om upplåtelse på 25 år av den i denna fastighet befintliga, i så gott som orört skick bevarade källarvåningen från det i mitten på 1300-talet uppförda dominikanerklostret. Sedan medel härtill av stadsfullmäktige beviljats, restaurerades och iordningställdes lokalen. Källaren, som i sitt nuvarande skick utgör ett av de märkligaste medeltida byggnadsminnena i Staden Mellan Broarna, har sedan år 1937 hållits öppen för allmänheten.

Stadsantikvarie (B).

Selling, C. G. A. (förordn. t. o. m. ³¹/s 1943);
mottagningstid: 10—11.

Förste antikvarie (22).

Nordberg, T. K. G. O:son.

Andre antikvarie (19).

Hansson, H. V.

E. o. amanuens (XVIII).

Axel-Nilsson, G.

Konservator (16).

Söderberg, J.

Kontorsskrivare (9).

Sjövall, f. Larsson, Margareta O.

E. o. förste expeditiönsvakt (VIII).

Carlsson, A. E.

Ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII), en *e. o. hantverkare* (VII), en *extra fotograf* (2,760 kr.), ett *extra kontorsbiträde* (2,460 kr.), dessutom timavlönad personal.

Styrelsen för Liljevalchs konsthall.

Liljevalchs konsthall.

*Djurgårdsvägen 60, Ö.; expedition: Hol-
ländargatan 3 C.; t. 11 61 91; expeditions-
tid: 10—16.*

Sedan grosshandlaren C. F. Liljevalch i testa-
mente tillerkänt utredningsmännen i sitt bo be-
fogenhet att bestämma om användningen av
överskottsmedlen, sedan av testator gjorda do-
nationer utgått, förklarade sig utredningsmännen
villiga att använda intill 500.000 kr. för att i
Stockholm få till stånd en byggnad, huvudsak-
ligen avsedd för konstutställningar. Donationen
gjordes under förutsättning, att stadsfullmäktige
till byggnadstomt upplåte ett område i kv.
Fyrkanten (numera kv. Konsthallen) å Djur-
gården. Den 31 mars 1913 upplåte stadsfull-
mäktige tomten i fråga samt uppdrogo åt drätsel-
nämndens första avdelning att med utrednings-
männen träffa avtal om byggnadens förvaltning.
Enligt träffat avtal skall konsthallen förvaltas
av en styrelse, bestående av det antal ledamöter,
som drätselnämnden bestämmer (f. n. sju leda-
möter). Styrelsen utses av drätselnämnden för
en tid av två år i sänder. Av ledamöterna skall
minst en vara konstnär. Drätselnämndens val
av ledamöter ägde rum den 17 dec. 1940 för
åren 1941—1942.

Intendenten, som även är styrelsens sek-
reterare, utses av styrelsen inom eller utom
dess krets. Honom åligger att handhava utställ-
ningsbyggnadens skötsel, uppgöra planer för ut-
ställningsverksamhetens ordnande samt för sådant

ändamål underhandla med såväl in- som ut-
ländska konstnärer och i övrigt med uppmärk-
samhet följa den konstnärliga utvecklingen. Han
har därjämte bl. a. att medverka vid utställ-
ningars anordnande.

Stat år 1941. Utgifter: driftbudgeten 93,840
kr.; inkomster: driftbudgeten 69,144 kr. (därav
i anspråk tagna 13,000 kr. utgörande ränte-
medel å Liljevalchs konsthalls fond).

Styrelse.

H. K. H. Prins Eugen, ordf.; Branting, f. Lind,
Rina E., fru; Johanson-Thor, T. E. N., konst-
när, professor; Johnsson, I. V., skulptör;
Larsson, Oscar E., borgarråd, stadsfullm.,
vice ordf.; Laurin, T. O., direktör; Pauli,
I. H. E., lektor.

Revisorer.

Gemensamma för stadskollegiet m. fl. (se sid. 86).

Liljevalchs konsthall.

Intendent (A).

Wählin, H. (förordn. t. o. m. ³¹/₁₀ 1942).

En *kontorsskrivare* (9) (vakant), ett *första
kontorsbiträde* (7), en *förste expeditions-
vakt* (8), en *expeditionsvakt* (6), en *e. o.
expeditionsvakt* (VI) (vakant) samt *extra
vakter*.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet.

Skönhetsrådet.

*Herkulesgatan 12, C.; t. 10 96 35
(jfr nedan, sekreteraren).*

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöt den 18 mars 1918 att tillsätta ett »naturskydds- och konstråd». Detta antog år 1919 namnet *Rådet till skydd för Stockholms skönhet*. Den 29 okt. 1928 antogs stadsfullmäktige ett reglemente för rådet, vilket trädde i kraft den 1 jan. 1929.

Enligt detta reglemente har rådet till uppgift att i frågor, som beröra Stockholms stads offentliga konstverk, kulturminnesmärken, konstnärligt eller kulturhistoriskt värdefulla stadsbilder eller stadens och dess omgivningars övriga skönhets- och naturvärden, vara rådgivare åt stadens olika myndigheter, kommittéer, delegationer och utskott och att i sådan egenskap på ansökan avgiva yttranden i dylika frågor. Rådet må jämväl utan ansökan till stadens olika myndigheter avgiva de förslag och framställningar, som rådet kan finna påkallade. Det äger påräkna erforderliga upplysningar samt biträde i övrigt från vederbörande stadsmyndigheter.

Rådet har under en följd av år ombesörjt kulturhistoriska undersökningar vid grävningsarbeten inom stadens område samt uppmätning och undersökning av sådana byggnader av kulturhistoriskt värde, som tid efter annan rivits, och har därvid även i väntan på upprättandet av ett stadsmuseum i samråd med fastighetskontorets husbyggnadsavdelning tillvaratagit sådana föremål, som kunde vara av intresse för det blivande stadsmuseet. Rådets sekreterare står även å rådets vägnar stadens myndigheter till tjänst såsom expert vid restaurerings- och reparationsarbeten å stadens kulturhistoriska byggnader. Sedan 1931 Stockholms stadsmuseum upprättats har detta övertagit rådets insamlings- och undersökningsverksamhet, medan sekreteraren fortfarande utövar sin verksamhet som rådgivare vid restaurering av stadens byggnader. En gränsreglering har verkställts mellan skönhetsrådet och stadsmuseet, enligt vilken »skönhetsrådets verksamhet skall vara rådgivande, medan museet har att utöva musel aversksamhet genom att omhändertaga det som på grund av utvecklingen måste försvinna ur stadens levande liv». (Utl. 1931: nr 30.)

Rådet består av elva ledamöter, av vilka tio utses av stadsfullmäktige och en av de sålunda utsedda ledamöterna. Av de ledamöter, som utses av stadsfullmäktige, böra minst sju vara särskilt sakkunniga inom rådets olika verksamhetsgrenar. Av dessa skola två vara representanter för kungl. akademien för de fria konsterna, därav en målare och en bildhuggare, samt de övriga fem representanter för en var av följande fem institutioner, nämligen kungl. vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien, kungl. byggnadsstyrelsen, samfundet St Eriks styrelse, Svenska arkitektföreningen och Svenska naturskyddsföreningens styrelse. Senast sex veckor före val av ledamot, som i rådet skall representera någon av nämnda institutioner, skall stadskollegiet anmoda ifrågavarande institution att för varje representant avgiva förslag å minst två personer, lämpliga att vara ledamöter i rådet. Avgivas sådana förslag, hava stadsfullmäktige att välja bland de föreslagna personerna på sådant sätt, att samtliga förslagsgivande institutioner bli representerade i rådet i enlighet med vad ovan sagts. Uraktlåter institution att avgiva dylikt förslag, välja stadsfullmäktige person med framtående sakkunskap inom ifrågavarande institutions verksamhetsområde.

Skönhetsrådets ledamöter utses för två år i sänder. Rådet utser vid början av varje tjänstgöringsår inom sig ordförande och vice ordförande. Rådets sekreterare, som även har till uppgift att bereda och föredraga å rådets prövning ankommande ärenden, äger, även om han icke är medlem av rådet, att vid rådets sammanträden deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet.

Rådets räkenskaper, vilka föras av stadens kammarkontor, granskas av för stadskollegiet m. fl. gemensamma revisorer.

Reglemente. Reglemente för rådet till skydd för Stockholms skönhet, antaget av SF 29 okt. 1928.

Stat år 1941. Utgifter: driftbudgeten 15,280 kr.

Skönhetsrådets ledamöter.

Ordförande.

Gahn, W. B., arkitekt (repr. för Svenska arkitektföreningen).

Vice ordförande.

*Ek, V. E., sekreterare, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

*Eldh, C. J., bildhuggare (repr. för Akademien för de fria konsterna).

Lindhagen, Anna J. J., f. d. föreståndare.

*Olsson, A. V. M., professor (repr. för Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien) (se nedan).
Rosenborg, O. E., skriftställare, kassaförvaltare.

Selander, N. S. E., författare (repr. för Svenska naturskyddsföreningens styrelse).

*Sköld, O. J. A. J., professor (repr. för Akademien för de fria konsterna).

*Wallin, S., intendent (repr. för samfundet St Eriks styrelse).

Östberg, R., arkitekt (repr. för k. byggnadsstyrelsen).

Steenberg, K. J. E., folkskolinspektör, stadsfullm. (utsedd av övriga ledamöter).

Sekreterare

(4,000 kr. utan rörligt tillägg).

Olsson, A. V. M., professor (se ovan); Alberget 5, Djurgården, Ö.; t. 60 51 99.

E. o. kontorsbiträde (V).

Lundberg, Carine H.

Revisorer.

Gemensamma för stadskollegiet m. fl. (se sid. 86).